

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 6/2014 rd

Statsrådets redogörelse om planen för de offentliga finanserna 2015 — 2018

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 8 april 2014 statsrådets redogörelse om planen för de offentliga finanserna 2015—2018 (SRR 4/2014 rd) till finansutskottet för beredning.

Lausunnot

Riksdagens övriga fackutskott har haft möjlighet att inom sitt behörighetsområde lämna utlåtande till finansutskottet om redogörelsen om planen för de offentliga finanserna 2015—2018. Utlåtanden har lämnats av

- revisionsutskottet ReUU 1/2014 rd
- förvaltningsutskottet FvUU 8/2014 rd
- lagutskottet LaUU 9/2014 rd
- kommunikationsutskottet KoUU 2/2014 rd
- jord- och skogsbruksutskottet JsUU 19/2014 rd
- försvarsutskottet FsUU 5/2014 rd
- kulturutskottet KuUU 4/2014 rd
- social- och hälsovårdsutskottet ShUU 2/2014 rd
- ekonomiutskottet EkUU 17/2014 rd
- framtidsutskottet FrUU 2/2014 rd
- arbetslivs- och jämställdhetsutskottet AjUU 3/2014 rd
- miljöutskottet MiUU 8/2014 rd

Utlåtandena ingår som bilagor till det här betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- trafik- och kommunminister Henna Virkkunen, finansministeriet
- avdelningschef Auni-Marja Vilavaara, statsrådets kansli
- statssekreterare som kanslichef Martti Hetemäki, budgetråd, biträdande budgetchef Juha Majanen, finansråd Mikko Spolander, konsultativ tjänsteman Jonna Berghäll, IKT-direktör, överdirektör Anna-Maija Karjalainen, finansråd Hannele Savioja, finansråd Elina Pylkkänen, konsultativ tjänsteman Tanja Rantanen, ekonomiplanerare Tiia Syrjä, projektchef Jani Heikkinen och konsultativ tjänsteman Jari Kallela, finansministeriet
- statssekreterare Peter Stenlund, ekonomidirektör Risto Hakoila, avdelningschef Pekka Puustinen och ekonomiplaneringschef Katja Bordi, utrikesministeriet
- avdelningschef, överdirektör Arto Kujala, regeringsråd Merja Muilu och planeringschef Miika Snellman, justitieministeriet
- kanslichef Päivi Nerg, inrikesministeriet
- överdirektör Jukka Juusti och konsultativ tjänsteman Timo Rivinoja, försvarsministeriet
- kanslichef Anita Lehikoinen, överdirektör Rauno Anttila, direktör Matti Väisänen och kulturråd Leena Aaltonen, undervisnings- och kulturministeriet
- ekonomidirektör Hannele Laihonen, konsultativ tjänsteman Martti Patjas och konsultativ tjänsteman Heikki Piiparinen, jord- och skogsbruksministeriet

FiUB 6/2014 rd — SRR 4/2014 rd

- kanslichef Harri Pursiainen, trafikråd Sabina Lindströmkommunikationsråd Elina Normo
- arbetsminister Lauri Ihalainen, ekonomidirektör Mika Niemelä, industriråd Severi Keinälä och huvudsekreterare för arbetsgruppen för samhällsgarantin för unga Liisa Winqvist, arbets- och näringsministeriet
- ekonomidirektör Mikko Staff, konsultativ tjänsteman Mikko Nygård, specialsakkunnig Jukka Lähesmaa, regeringssekreterare Heidi Manns-Haatanen, konsultativ tjänsteman Taina Mäntyranta, jurist Maria Porko och specialsakkunnig Teemupekka Virtanen, social- och hälsovårdsministeriet
- förvaltningsdirektör Oili Hintsala och regeringsråd Liisa Linna-Angelvuuo, miljöministeriet
- byråchef Juha Kilponen, Finlands Bank
- polisöverdirektör Mikko Paatero, Polisstyrelsen
- överdirektör Petri Pohjonen, Utbildningsstyrelsen
- biträdande stadsdirektör Heidi Nygren, Vanda stad
- chef för sysselsättningstjänsterna Seija Mustonen, Uleåborgsadi
- utvecklingschef Raimo Hokkanen, Nylands arbets- och näringsbyrå
- förtroendeperson Rami Lehtinen och polischef Tapio Saarni, polisinsättningen i Tavastland
- polischef Markku Luoma, polisinsättningen i Inre Finland
- chef för effektivitetsrevisionen Lassi Perkinen, Statens revisionsverk
- generaldirektör Antti Vehviläinen, Trafikverket
- undervisningsråd Sirkka-Liisa Kärki, utbildningsstyrelsen
- biträdande direktör Marja-Liisa Taipale, Statskontoret
- direktör Anneli Kangasvieri, direktör Ilari Soosalu och chefsekonomist Minna Punakallio, Finlands Kommunförbund
- chefsekonomist Eugen Koev, Akava ry
- chefsekonomist Ralf Sund, Toimihenkilökuskusjärjestö STTK ry
- chefsekonomist Olli Koski, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- chefsekonom Simo Pinomaa och finansieringsexpert Tommi Toivola, Finlands Näringsliv rf
- verksamhetsledare Markku Pyykkölä, tankesmedjan Suomen Toivo
- projektforskare Antti Alaja, Kalevi Sorsastiftelsen
- verksamhetsledare Simo Grönroos, tankesmedjan Suomen Perusta
- direktör Karina Jutila, tankesmedjan Ajatuspaja e2
- äldre forskare Markku Lehmus, Löntagarnas forskningsinstitut
- enhetsdirektör Juha Honkatukia och specialforskare Juha Tuomala, Statens ekonomiska forskningscentral
- verkställande direktör Vesa Vihriälä, ETLA Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos
- forskningschef Markus Lahtinen, Pellervo ekonomiska forskningsinstitut PTT
- chefsanalytiker Sampo Alhonsuo, Finansinspektionen
- direktör Mikael Forss, Folkpensionsanstalten
- förmåndsdirektör Anne Neimala, jurist Heidi Giss och ekonomidirektör Kai Ollikainen, Folkpensionsanstalten
- utbildningsdirektör Heljä Misukka och utvecklingschef Nina Lahtinen, Undervisningssektorns Fackorganisation
- planeringsdirektör Matti Hiltunen, Tekes - utvecklingscentralen för teknologi och innovationer
- direktör för avdelningen för övervakning av strålningsverksamhet Eero Kettunen, Strålsäkerhetscentralen STUK
- direktör Minna Sirnö, Centret för konstfrämjande
- ekonomichef Antti Niemi, överdirektör Marja Vaarama och utvecklingschef Aleksii Yrtti-aho, Institutet för hälsa och välfärd
- direktör för verksamhetsområde Anna-Liisa Pasanen, Arbetshälsoinstitutet
- direktör Esko Torsti, Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen

- placeringsdirektör Hanna Hiidenpalo, Ömsesidiga Arbetspensionsförsäkringsbolaget Elo
- placeringsdirektör Mikko Koivusalo, Ömsesidiga arbetspensionsförsäkringsbolaget Varma
- verkställande direktör Heikki Juutinen, Livsmedelsindustriförbundet rf
- verkställande direktör Ritva Karinsalo, Ensija turvakotien liitto ry
- ordförande Juhani Saari, Krigsinvalidernas Brödraförbund
- verkställande direktör Seppo Hassinen, Suomen 4H-liitto
- ordförande Yrjö Suhonen, Finlands Polisorganisationers Förbund rf
- verksamhetsledare Markku Seppä, Finlands Krigsveteranförbund rf
- verkställande direktör Markus Suomi, Finpro ry
- skogsdirektör Tomi Salo, Skogsindustrin rf
- skogschef Jouni Väkevä, Skogsindustrin rf
- ordförande Harri Jyrkiäinen, Suomen Pienyrittäjät ry
- vice ordförande Antti Ikonen, Finlands rektorer
- direktör Rauno Vanhanen och ekonomisk expert Petri Malinen, Företagarna i Finland rf
- projektchef Panu Hiekka, projektet Nuoret Duuniin 2014
- enhetschef Ville Koikkalainen, Stiftelsen Diakonissanstalten i Helsingfors / Vamos - uppsökande ungdomsarbete
- redovisningschef Arto Latukka, Forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi
- lantbruksekonom Kyösti Arovuori, Pellervo ekonomiska forskningsinstitut PTT
- direktör Jouni Hakala, Finlands industriinvestering Ab
- ordförande Aaro Harju, Fritt Bildningsarbete rf
- verkställande direktör Kari Meltovaara, Leipomo Rosten
- logistikdirektör Jari Voutilainen, Metsä Group
- verkställande direktör Pauli Heikkilä, Finnvera Abp
- verkställande direktör Hannu Kottonen, HK-Scan
- Deputy Head of Corporate & Institutional Banking Fi Seppo Sederholm, Nordea Bank Finland Abp
- bankdirektör Hannu Jaatinen, OP-Pohjola-gruppen
- verkställande direktör Sirpa Eklund, PosiViire Oy
- verkställande direktör Jarmo Puputti, Raisioagro Ab
- Vice President, Sea Services Berit Hagerstrand-Åvall, Stora Enso Abp
- skogslogistikchef Mika Lepänjuuri, UPM-Kymmene Abp
- logistikdirektör Jussi Sarvikas, UPM-Kymmene Abp
- intressebevakningsdirektör Riitta Brandt, Valio
- forskare Jussi Ahokas
- forskare Lauri Holappa.

Dessutom har skriftligt yttrande lämnats av

- Keva
- Helsingfors stads social- och hälsovårdsverk
- Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- Elinkeinoelämän oppilaitokset ELO ry
- Uleåborg stads välfärdstjänster
- Suomen Taksiliitto

Utskottet ordnade den 5 juni 2014 en offentlig hearing om utfallet av ungdomsgarantin.

REDOGÖRELSEN

Syftet med planen för de offentliga finanserna (SRR 4/2014 rd) är att stödja beslutsfattandet med anknytning till de offentliga finanserna och

iakttagandet av det medelfristiga målet för det strukturella saldot i de offentliga finanserna. Planen omfattar hela den offentliga sektorn, in-

begripet statsfinanserna, den kommunala ekonomin, lagstadgade arbetspensionsanstalter och andra delar som gäller socialskyddsfonder och bildar fundamentet för Finlands stabilitetsprogram. Regeringen gör upp en plan för de offentliga finanserna för valperioden och ser årligen över planen före utgången av april under de följande fyra åren. I planen ingår också regeringens beslut om ramarna för statsfinanserna som fattades den 4 april 2012 och som nu ska ses över med tanke på åren 2015—2018.

Skulden i de offentliga finanserna ökar och överstiger 60 procent av bruttonationalprodukten. Statsskulden ökar till cirka 100 miljarder euro 2015 (49,3 procent av BNP). Också den kommunala ekonomin uppvisar ett klart underskott. I den offentliga ekonomin är det enbart arbetspensionsanstalternas finansiella ställning som uppvisar ett överskott på medellång sikt, medan övriga socialskyddsfonder förväntas hålla sig nära jämviktsnivån.

För att stoppa statens skuldsättning har regeringen beslutat om nya åtgärder som minskar statens utgifter och ökar inkomsterna med 2,3 miljarder euro på 2018 års nivå. Genom nya anpassningsåtgärder bedöms skuldsättningen i statsfinanserna börja minska 2016 och helt sluta öka 2018. I slutet av ramperioden bedöms de offentligrättsliga samfundens bruttoskuld uppgå till 61,2 procent i relation till bruttonationalprodukten och statsskulden cirka 108 miljarder euro (48,3 procent av BNP).

De utgifter som ingår i ramen för de offentliga finanserna uppgår 2015 till cirka 41,7 miljarder euro, vilket är cirka 650 miljarder mindre än i budgeten för 2014. I slutet av ramperioden sjunker ramutgifterna till cirka 41,4 miljarder euro. Jämfört med rambeslutet våren 2013 är ramutgifterna 2015—2017 i genomsnitt ca 0,3 miljarder euro mindre per år.

Utgifterna inom samtliga förvaltningsområden sjunker reellt under ramperioden med i genomsnitt drygt 1 procent per år, när de strukturella ändringarna har beaktats. Nominellt beräknas utgifterna inom förvaltningsområdena öka med i genomsnitt cirka 0,75 procent per år. När

alla utgifter beaktas (inkl. ränteutgifterna för statsskulden) kommer den reella utgiftsnivån i genomsnitt att minska med cirka 0,75 procent per år. Nominellt ökar utgifterna med i genomsnitt cirka 1 procent per år.

Under valperioden har regeringen i olika sammanhang fattat beslut om sådana omedelbara åtgärder som minskar statens utgifter och ökar statens inkomster och som på 2018 års nivå utgör cirka 6,8 miljarder euro netto, det vill säga cirka 3 procent i förhållande till den totala produktionen i jämförelse med det sista rambeslutet för statsfinanserna under föregående regeringsperiod.

Hållbarhetsunderskottet i de offentliga finanserna beräknas vara cirka 3 procent i förhållande till BNP på 2018 års nivå. Av hållbarhetsgapet utgörs 0,9 procentenheter av kommande ränteutgifter för den nuvarande skulden och 2,2 procentenheter av ökningen av de åldersrelaterade utgifterna.

För att eliminera hållbarhetsgapet har regeringen som ett led i planen beslutat att komplettera sina tidigare beslut om de strukturpolitiska programmet (från den 29 augusti 2013 och den 29 november 2013) och ger riktlinjer för hur det ska genomföras. När programmet har slutförts stärker det hela den offentliga ekonomin, men effekterna kan än så länge inte beaktas i anslagsramarna för statsfinanserna eller i den makroekonomiska prognosen. Målet för åtgärdande av hela hållbarhetsgapet delas upp i delmål som gäller 1) kommunernas ekonomi, 2) produktivitetsökningen i den offentliga serviceproduktionen, 3) arbetskarriärerna och utbudet av arbete, 4) den strukturella arbetslösheten och 5) produktionspotentialen för hela ekonomin.

Genom planen för de offentliga finanserna har regeringen förbundit sig att skapa större hållbarhet i de offentliga finanserna och på arbetsmarknaden och vidta åtgärder för att undanröja bristerna i den ekonomiska strukturomvandlingen. Också den förebyggande delen av stabilitets- och tillväxtpakten iakttogs.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Det här är den första planen för de offentliga finanserna som statsrådet har gjort upp och som nu ska behandlas. Den uppfyller kraven både på budgetram för de offentliga finanserna i EU:s medlemsstater (direktiv 2011/85/EU) och på finanspolitisk medelfristig plan enligt förordningen om förebyggande kontroll av budgetplaner ((EU) nr 473/2013). Planen bildar fundamentet för Finlands stabilitetsprogram och omfattar hela den offentliga sektorn, inbegripet statsfinanserna, den kommunala ekonomin, lagstadgade arbetspensionsanstalter och andra delar som gäller socialskyddsfonder.

Den ekonomiska utvecklingen och finanspolitiken

Planen för de offentliga finanserna har gjorts upp i ett finansiellt läge där situationen för den finländska ekonomin upprepade gånger har visat sig vara sämre än väntat, och prognoserna för utsikterna på medellång sikt har försämrats. Bakgrunden till den svaga utvecklingen har utgjorts av problem inom världsekonomin och på euroområdet och den finländska industrins strukturomvandling, särskilt nedgången inom elektronik- och pappersindustrin, och försvagade konkurrenskraft. Också den inhemska efterfrågan beräknas fortsätta att minska under 2014.

När den internationella ekonomin vänder i en uppgång, leder det med tiden till att också Finlands ekonomi förbättras. Enligt redogörelsen beräknas totalproduktionen att vända i en exportökning på 0,5 procent 2014 och i och den förbättrade inhemska konsumtionen innebär en ökning till 1,5 procent 2015. Arbetslösheten bedöms fortsatt var över 8 procent, även om den ekonomiska aktiviteten stiger. Detta beror bland annat på matchningen av utbud av och efterfrågan på arbetskraft på arbetsmarknaden och på den ökade lönsamheten inom produktionen. Efter redogörelsen har de ekonomiska utsikterna emellertid försämrats ytterligare. Enligt Finlands Banks prognos den 10 juni 2014 ökar inte Finland totala avkastning alls i år, medan ök-

ningen 2015 och 2016 uppskattas bli cirka 1,5 procent.

Utskottet konstaterar att den ekonomiska situationen är känslig och relativt små förändringar än en gång kan vända en positiv tillväxtprognos i en negativ. Vid utskottets utfrågning av sakkunniga har den bedömningen gjort att redan konsekvenserna av krisen i Ukraina kan försvaga Finlands bruttonationalprodukt med så mycket som en procent.

När den ekonomiska tillväxten och sysselsättningen har förblivit svagare än väntat, har det också visat sig vara svårt att uppnå de mål som regeringen har ställt för statsfinanserna. Skulden i de offentliga finanserna ökar och överstiger 60 procent av bruttonationalprodukten. Statsskulden ökar till cirka 100 miljarder euro 2015 (49,3 procent av BNP). Inte minst den snabba ökningen i statsskulden är oroande, eftersom statsskulden så sent som 2008 uppgick till endast 56 miljarder euro (29 procent av BNP). Också den kommunala ekonomin uppvisar ett klart underskott. I den offentliga ekonomin har det enbart arbetspensionsanstaltens finansiella ställning som uppvisar ett överskott på medellång sikt, medan övriga socialskyddsfonder förväntas hålla sig nära jämviktsnivån.

Den offentliga sektorn kan inte fortsätta grunda sin ekonomi på ökad skuldsättning, utan skulderna måste fås ner för att grunderna för välfärdssamhället inte ska vittra sönder. Det här måste ske framförallt av nationella orsaker men också för att vi ska kunna uppfylla våra EU-åtaganden och trygga vår kreditvärdighet.

Anpassningsåtgärderna. Det är enligt utskottet bra att regeringen i samband med planen för de offentliga finanserna har beslutat vidta ytterligare anpassningsåtgärder för att på så sätt få ner skuldsättningen en aning med början 2016 och också bryta den ökade skuldsättningen i den offentliga ekonomin 2018. I slutet av ramperioden bedöms de offentlighetsliga samfundens bruttoskuld uppgå till 61,2 procent i relation till

bruttonationalprodukten och statsskulden cirka 108 miljarder euro (48,3 procent av BNP).

De nya åtgärderna minskar statens utgifter och ökar inkomsterna med 2,3 miljarder euro på 2018 års nivå. Åtgärderna tidigareläggs och genomförs i huvudsak 2015. De nya anpassningsåtgärderna i fråga om utgifterna är cirka en miljard euro på 2015 års nivå och stiger till cirka 1,4 miljarder euro 2018. Inbesparingarna gäller i princip olika slag av utgifter inom olika förvaltningsområden, bland annat i fråga om barnbidragen (-110 miljoner euro), inkomstrelaterade arbetslöshetsersättningar (-50 miljoner euro), förbättring av kvaliteten på grundläggande utbildning. (-57 miljoner euro), finansieringen av trafikleder (-100 miljoner euro) och utvecklings-samarbete (-101 miljoner euro). Regeringen beslutade om skatteanpassningar till ett nettobelopp på sammanlagt cirka en miljard euro på 2018 års nivå. Bland annat inkomstbeskattningen skärps genom uteblivna inflationsjusteringar, rätten att göra avdrag för räntan på bostadslån minskas, energibeskattningen skärps och fastighetsbeskattningen ändras.

Utskottet instämmer med statsrådet i att det inte är ändamålsenligt att stärka den offentliga ekonomin enbart genom utgiftsnedskärningar och skatteåtstramningar. Samtidigt måste man också skapa förutsättningar för tillväxt genom att bland annat förbättra näringslivets konkurrenskraft. Det är därför positivt att planen för de offentliga finanserna också innehåller extra satsningar för att stödja tillväxten, bland annat i form av kompetens- och innovationsinvesteringar och trafik- och byggnadsprojekt som snabbt ökar sysselsättningen. Åtgärderna gäller till största delen 2015 och ökar då statens utgifter med cirka 300 miljoner euro.

Allt sammantaget har regeringen i olika sammanhang fattat beslut om sådana omedelbara åtgärder som minskar statens utgifter och ökar statens inkomster och som på 2018 års nivå utgör cirka 6,8 miljarder euro netto, det vill säga cirka 3 procent i förhållande till den totala produktionen. Som referens kan man ta det sista rambeslutet för statsfinanserna under föregående regeringsperiod. Regeringen har dessutom genom

budgetarna satsat på åtgärder som stöder tillväxten och med hjälp av tilläggsbudgeterna särskilt på åtgärder som direkt förbättrar sysselsättningen.

Enligt utredning har Finlands finanspolitik mätt med sedvanliga indikatorer kumulativt sett varit en av de mest stimulerande i EU-området under åren 2009—2013. Stimulansåtgärderna kan enligt utskottet anses välmotiverade om produktionsnedgången tolkas som en tillfällig svacka. Under de senaste 2—3 åren har det emellertid blivit uppenbart att det på många sätt är fråga om en strukturell förändring av bestående karaktär. Det är nödvändigt att anpassa sig till en sådan inkomstförlust och att rikta insatserna mot tillväxtsektorerna.

Hållbarhetsgapet. På lång sikt påverkas den offentliga ekonomin av den långsamma tillväxten av BNP och det utgiftstryck som skapas av den allt äldre befolkningen. Hållbarhetsunderskottet i de offentliga finanserna beräknas vara cirka 3 procent i förhållande till BNP på 2018 års nivå. Av hållbarhetsgapet utgörs 0,9 procentenheter av kommande ränteutgifter för den nuvarande skulden och 2,2 procentenheter av ökningen av de åldersrelaterade utgifterna.

Utskottet betraktar regeringens strukturpolitiska program som ett viktigt instrument för att eliminera hållbarhetsgapet. Som ett led i planen för de offentliga finanserna har regeringen beslutat att komplettera sina tidigare beslut om de strukturpolitiska programmet (från den 29 augusti 2013 och den 29 november 2013) och ge riktlinjer för hur det ska genomföras. Målet för åtgärdande av hela hållbarhetsgapet delas upp i delmål som gäller 1) kommunernas ekonomi, 2) produktivitetssökningen i den offentliga serviceproduktionen, 3) arbetskarriärerna och utbudet av arbete, 4) den strukturella arbetslösheten och 5) produktionspotentialen för hela ekonomin.

Åtgärderna förväntas förbättra saldot för kommunernas ekonomi med 2 miljarder euro på 2017 års nivå och minska hållbarhetsgapet med en procentenhet. Avsikten är att tiden i arbetslivet ska förlängas med två år, och effekten på

hållbarhetsgapet förväntas vara 1,4 procentenheter. Genom att aktivera arbetslösa och uppmuntra till arbete strävar man efter att minska den strukturella arbetslösheten med en procentenhet, vilket minskar hållbarhetsgapet med 0,3 procentenheter. En utökad produktionspotential för ekonomin förväntas minska hållbarhetsgapet med 0,6 procentenheter. Detta planerar man åstadkomma genom effektivisering av marknaderna för nyttigheter och bostäder och avreglering av näringsverksamheten.

Utskottet konstaterar att det strukturpolitiska programmet har framskridit mycket långsamt och att principbesluten till övervägande del inte har omsatts i praktiken. Vi har inte råd att skjuta upp verkställigheten och konkretiseringen av programmet längre, utan regeringen måste se till att programmet genomförs på ett målmedvetet sätt. Utskottet vill också lyfta fram de åtgärder i programmet som är avsedda att minska social ojämlikhet och sociala missförhållanden. Om åtgärderna kräver ökade anslag, är det skäl att omfördela anslagen inom anslagsramarna för statsfinanserna. Regeringen bör säkerställa att åtgärderna är tillräckliga för att vi ska kunna uppfylla våra skyldigheter att sköta de offentliga finanserna enligt EU-fördragen och att tron på att Finland kan sköta sin offentliga ekonomi består.

Också vid utfrågningen av sakkunniga har regeringens prioriteringar ifrågasatts och det har ansetts att anpassningsåtgärderna försvagar sysselsättningen och ökar underskottet i de offentliga finanserna. Det anses bero på den långsamma tillväxten i världsekonomin och på att alla finansiella sektorer sparar samtidigt. Enligt bedömningarna är statsrådets uppfattning om tillväxten i den finländska exporten överoptimistisk.

Utskottet anser regeringens riktlinjer motiverade, men poängter att regeringen måste se till att vid sidan av saneringen av de offentliga finanserna också stimulera tillväxten och sysselsättningen och minska den sociala segregeringen. Vid utvärderingen av de finanspolitiska åtgärderna måste regeringen se till att Finland inte hamnar i en långvarig ekonomisk recession.

Utskottet vill i detta sammanhang också hänvisa till statens revisionsverks nyligen färdig-

ställda rapport om granskningen av och tillsynen över finanspolitiken (B 15/2014 rd). Enligt statens revisionsverks åsikt ser Finland ut att kunna följa stabilitets- och tillväxtpakten på medellång sikt. Utskottet vill precis som rapporten emellertid framhålla att regeringen måste beakta utgiftsregeln i stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del som kräver att det reella beloppet av offentliga utgifter inte får öka nämnvärt under de närmaste åren utan att utgiftsökningen i så fall uppvägs av motsvarande intäkter.

Kommissionens rekommendationer. Kommissionen offentliggjorde den 2 juni sina rekommendationer för respektive land (E 72/2014 rd). Enligt kommissionen kommer Finland inte att bli föremål för underskottsförfarande, även om den offentliga skulden överstiger referensvärdet på 60 procent av BNP. Att Finland överskrider referensvärdet beror på att vårt land deltagit i de mekanismer som inrättats för att trygga den ekonomiska stabiliteten i euroområdet. Kommissionen konstaterar vidare att även om Finland har gjort vissa framsteg när det gäller att genomföra åtgärder på basis av rekommendationerna från 2013, kvarstår största delen av de konstaterade missförhållandena. Kommissionen anser ändå att Finland genom planen för de offentliga finanserna har förbundit sig att skapa större hållbarhet i de offentliga finanserna och på arbetsmarknaden och vidta åtgärder för att undanröja bristerna i den ekonomiska strukturomvandlingen och därigenom iakttas också den förebyggande delen av stabilitets- och tillväxtpakten. Av denna orsak framhåller utskottet betydelsen av planen för de offentliga finanserna och hur viktigt det är att genomföra det strukturpolitiska programmet.

Ministeriernas staber. Finansutskottet konstaterade i sitt betänkande FiUB 9/2013 rd att ministeriernas staber har vuxit betydligt under de senaste åren. Utskottet upprepar sin oro och menar att stabernas roll inte får fördunkla tjänstemannaberedningen, som sker under tjänsteansvar, eller beredningens koppling till minis-

tern. Den regeringen som utses efter valet bör därför noggrant överväga om systemet med statssekreterare och specialmedarbetare är ändamålsenligt och hur utbrett systemet bör vara. Det är också viktigt att ministrarna underlättar riksdagens och riksdagsgruppernas delaktighet i beredningen av ärenden. I det följande granskar utskottet vissa prioriteringar i planen. Utskottet kommer att gå närmare in på frågor som gäller olika förvaltningsområden i samband med budgetbetänkandet för 2015.

Försäljning av statens egendom

Statens tillgångar ska enligt redogörelsen utnyttjas på ett mera produktivt sätt genom att fastighetstillgångar säljs, genom att ägarstrukturen i icke börsnoterade och börsnoterade statliga bolag breddas och genom att staten vid behov frigör sig från bolagsinnehav.

Enligt rambestämmelserna för statsfinanserna får högst 150 miljoner euro av eventuella inkomster från försäljningen av aktier till den del som överstiger 400 miljoner euro per år användas för sådana engångsinvesteringar i infrastruktur och kunnande som stöder hållbar tillväxt. Den övervägande delen av försäljningsinkomsterna används därmed till amorteringar på statskulden. Utskottet konstaterar att det är motiverat att göra amorteringar på statskulden genom att sälja egendom om den ränta staten betalar överstiger de intäkter av placeringarna eller om en minskad bruttoskuld också minskar de finansiella riskerna. Det kan också vara motiverat att sälja egendom om det bidrar till att undvika förfarandet vid alltför stort underskott därför att Finland bryter mot skuldriteriet, vilket inte verkar troligt för närvarande.

Utskottet anser det vara nödvändigt att staten noga överväger utförsäljning av sin egendom. Om staten trots det beslutar sig för försäljning, måste den genomföras vid en tidpunkt som är så gynnsam som möjligt med tanke på avkastningen. Samtidigt måste det säkerställas att den förväntade avkastningen av den egensom som ska säljas inte är högre än för det framtida placeringsobjektet. En sådan avvägning måste alltid göras i samband med en försäljning. Motsvaran-

de utvärdering är det skäl att göra också i samband med intäktsföringen av avkastningen av statens pensionsfond.

Utskottet konstaterar trots det att det är skäl att med jämna mellanrum granska omfattningen av och innehållet i statens balansräkning. Det finns inte något hållbart motiv för att staten ska äga företag som bedriver produktion på marknadsvillkor utan vidhängande strategiska intressen. Det är därmed välmotiverat att staten inte avstår från strategiskt viktiga innehav och att den skapar och bibehåller grundläggande strukturer för sådan ekonomisk verksamhet som det inte finns incitament eller möjlighet till för den privata sektorn. Ägarpolitiken måste överlag främja samhällets sammantagna intressen och stödja tillväxt och sysselsättning. När egendom säljs ut måste de anställdas ställning tryggas.

Främjande av export och tillgång på företagsfinansiering

Utskottet har i flera av sina senaste ställningstaganden (t.ex. FiUB 9/2013 rd och FiUB 34/2013 rd) uttryckt oro över exportläget i Finland och påpekat att landet behöver små och medelstora företag som växer och når framgångar på den internationella marknaden och skapar sysselsättning i Finland.

Att finansieringsmarknaden fungerar är en grundförutsättning för att företagen ska kunna klara sig. Utskottet har av olika källor fått delvis motstridiga uppgifter om tillgången på företagsfinansiering i Finland. Enligt erhållen utredning har utbudet på finansiering för trovärdiga tillväxtinvesteringar i Finland hittills varit relativt gott, och bankerna kommer att inta en central roll för företagsfinansieringen också i framtiden. I jämförelse med andra EU-länder är både räntorna på företagslån och andelen avslagna finansieringsansökningar på relativt låg nivå i Finland. Finansieringssvårigheter har främst drabbat företag vars lönsamhet eller omsättning har försvagats. Jämfört med tiden före finanskrisen har lånetiderna dock förkortats, marginalerna och kraven på egen finansiering har stigit och kraven på kvalitet och kvantitet i fråga om säkerheter har ökat.

Utskottet finner det synnerligen angeläget att tillgången på finansiering inte heller i fortsättningen blir ett utvecklingshinder för små uppstarts företag eller lönsamma företag som siktar på tillväxt eller internationalisering. Den offentliga finansieringen bör prioritera en ökning av antalet tillväxtföretag och en korrigerande av de låga exportsiffrorna hos små och medelstora företag. Väsentligt är också åtgärder som vidtas för att främja en ökning av eget kapital i dessa företag. Också handläggningstiderna för ansökningar om finansiering bör förkortas ytterligare, ansökningsprocesserna bör strömlinjeformas och företagens administrativa börda bör i förekommande fall reduceras.

Utskottet konstaterar att små och medelstora företag under de 10 senaste åren har svarat för nästan alla nya arbetstillfällen inom den privata sektorn. Det centrala är att se till att företagen har möjligheter till tillväxt och sysselsättning samt att de små och medelstora företagens tillgång till internationaliseringstjänster i praktiska frågor förbättras i samband med att Finpro förnyas.

Utskottet ser positivt på att tillväxtfinansieringsprogrammet som inleddes 2013 fortgår samt att 30 miljoner euro per år har reserverats för kapitaliseringen av Finlands Industriinvestering Ab 2015—2017. Utskottet välkomnar inrättandet av finansieringsprogrammet Uudistuva teollisuus på 100 miljoner euro som administreras av Finlands Industriinvestering Ab (och vars fokusområden är bioekonomi, cleantech, industriell digitalisering och hälsoekonomi. Likaså kan Tekes ökade lånefullmakt samt den betydande höjningen av Finnvera Abp:s finansieringsfullmakt för export väntas förbättra de finländska företagens konkurrensmöjligheter ute i världen. Genom högre riskbenägenhet kan vi bättre komplettera bankfinansieringen och korrigerar t.ex. säkerhetsrelaterade brister. Dessutom noterar utskottet att enligt erhållen utredning kan också arbetspensionsfonderna i vissa fall erbjuda företagen mångsidiga och långvariga finansieringsalternativ.

Utskottet konstaterar att prioriteringarna för företagsfinansiering uppenbart är på väg att för-

skjutas från bidrag och direkta stöd till instrument som ger utdelning. Utskottet anser i likhet med ekonomiutskottet (EkUU 17/2014 rd) att denna utveckling går i rätt riktning. Men vi måste samtidigt se till att företagsfinansieringen inte blir alltför kortsiktig. Utskottet anser att satsningarna på långsiktig forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet inte längre bör minska.

Anslag för utbildning

Undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde är föremål för ett flertal åtgärder enligt det strukturpolitiska programmet. Deras kostnadsverkningar beaktas redan i rambeslutet. Sådana är bl.a. att höja läroplikten till 17 år, att göra förskoleundervisningen obligatorisk samt att temporärt öka antalet nybörjarplatser vid högskolor. Det bereds också strukturpolitiska åtgärder vilkas verkningar inte har beaktats, såsom att öka den centraliserade upphandlingen av läromaterial och att lindra behörighetskraven. De nya utgiftsbesparingarna i statsfinanserna innebär dessutom bl.a. att statsbidragen för anläggningskostnader upphör samt att statsbidragen för att förbättra kvaliteten på grundläggande utbildning minskar.

Utskottet anser att det i sig är positivt att strukturerna inom utbildningen förnyas för att de knappa resurserna ska användas så effektivt och ändamålsenligt som möjligt. Det är också positivt att extra satsningar trots det svaga ekonomiska läget görs för bl.a. förbättring av grundläggande undervisning i form av bl.a. en ökning av det minsta antalet timmar inom den grundläggande utbildningen med tre årsveckotimmar samt en minskning av gruppstorlekarna. Kostnaderna för ökade veckotimmar måste visserligen delvis täckas genom överföringar från undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde.

Totalt sett är nedskärningarna i utbildningen ytterst stora och deras verkningar tillsammans med tidigare sparåtgärder är betydande. Fram till 2018 är nettoeffekten av utgiftsminskningarna och utgiftsökningarna i huvudtiteln -5,8 procent (-390 miljoner euro) jämfört med 2011. Så känn-

bara resursminskningar äventyrar såväl utbildningens kvalitet som dess tillgänglighet. Utskottet hyser också allvarliga farhågor om hur lindrigare behörighetskrav för lärare inverkar på kvaliteten på undervisningen.

I det här skedet finns ännu inga detaljerade bedömningar om hur ändringarna i praktiken påverkar utbildningens kvalitet och inte heller om hur de många samtidigt pågående omfattande reformerna påverkar hela utbildningssystemet och dess funktion. Därför anser utskottet att det är nödvändigt att regeringen bedömer effekterna av reformerna grundligt innan propositioner överlämnas eller andra beslut fattas. Vid behov måste det också finnas beredskap att avstå från planerade reformer eller ändra deras innehåll om de bedöms ha betydande skadliga verkningar på utbildningens kvalitet eller den utbildningsmässiga jämställdheten.

Utskottet vill betona att vår välfärd och framgång är helt beroende av bildning, yrkesskicklighet och hög kompetens. Besparingar och avgöranden som påverkar utbildningen får långsiktiga verkningar på hela det finländska samhället.

Finansieringen av Utbildningsstyrelsen

Utskottet konstaterar att det inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde pågår ett flertal omfattande projekt (bl.a. översyn av lagstiftningen om småbarnspedagogik samt översyn av läroplanerna för grundläggande utbildning och gymnasieutbildning och examensgrunderna för yrkesutbildningen). Att genomföra dem ligger till stor del på Utbildningsstyrelsens ansvar. Att genomföra dem kräver ovillkorligen att Utbildningsstyrelsens resurser och funktionsförmåga tryggas så att den kan klara de uppgifter den tilldelas och utveckla kvaliteten på småbarnspedagogiken och utbildning samt ge anordnarna stöd. Utbildningsstyrelsen får dessutom ytterligare uppgifter och ansvar genom många reformer som ingår i rambeslutet, vilket måste beaktas i budgeten.

Ungdomsgarantin

Enligt en utredning som utskottet tagit del av har ungdomsgarantin som introducerades i början av

2013 kommit i gång tämligen väl. Ungdomstjänsterna omfattar fler ungdomar än förr och 2013 upphörde 75 procent av arbetslöshetsperioder bland unga inom tre månader. Arbetslöshet bland ungdomar är också klart kortvarigare än annan arbetslöshet.

Men verkställandet av ungdomsgarantin sammanhänger fortfarande med många utvecklingsbehov som behandlades ur varierande synvinklar vid utskottets allmänna utfrågning den 5 juni 2014. Genomförandet av ungdomsgarantin har från första början försvårats av den svaga ekonomiska situationen och det minskade antalet arbetstillfällen. Det är särskilt utmanande att tjänsterna inte når de mest marginaliserade ungdomarna. Det finns det också stora regionala skillnader i introduktionen av ungdomsgarantin. Dessutom har verksamheten varit ytterst projektdominerad och splittrad. Ansvarsfördelningen och styrningen särskilt på lokal nivå har också ofta förblivit oklara.

Utskottet tar särskilt upp olägenheter i fråga om informationsgången. Utskottet finner det nödvändigt att datasystemen och den elektroniska dokumenthanteringen utvecklas så att överföring och utbyte av information mellan myndigheterna inte hindrar anordnandet av tjänster utan främjar genomförandet av ungdomsgarantin. Dessutom måste praxis för dataskydd och sekretess i informationsgången vara enhetlig. För närvarande löper relevant information för betjänaande av ungdomar inte mellan myndigheterna vilket gör det svårare och långsammare att ordna tjänster. Att upprepade gånger gå igenom samma frågor är frustrerande för alla parter. Kommunens tjänsteinnehavare måste av arbetskrafts- och näringsbyråerna och av FPA få de uppgifter som behövs för att ordna service för de unga. Utskottet menar att detta vid behov måste göras genom ändringar i lagstiftningen.

Utskottet finner det också viktigt att det i fortsättningen satsas med större kraft på förebyggande verksamhet och s.k. lågtröskelverksamhet samt att det inte uppstår klyftor mellan tjänsterna inom ungdomsgarantin. Den praktiska verksamheten har mer fokuserat på ungdomar som kunde finna utbildning och jobb även utan

ungdomsgarantin, men de unga som är i en svagare situation håller på att hamna utanför. Särskilt otillräckliga missbruks- och mentalvårdstjänster och bostadslöshet är ofta ett hinder för att få utbildning eller jobb. Det är också viktigt att utnyttja organisationernas roll: aktörer inom tredje sektorn har ofta bättre möjligheter till skraddarsyddna åtgärder. Utskottet vill likaså betona lägre gränser mellan förvaltningar samt skapande av yrkesövergripande servicepaket i stället för enskilda separata tjänster.

Utskottet vill betona betydelsen av tidig intervention, småbarnspedagogik samt en grundläggande utbildning av hög kvalitet och anser att den grundläggande undervisningen och yrkesutbildningen samt studiehandledningen bör ges en starkt roll vid genomförandet av utbildningsgarantin. Det är också viktigt att den höjda läropliktsåldern genomförs med beaktande av ett ändamålsenligt innehåll i utbildningen och att den motsvarar behoven särskilt hos de ungdomar som hotas av utslagning.

Utfrågningen av sakkunniga visade att på lokal nivå har det skapats en mängd goda och välfungerande förfaranden som har lett till mycket goda resultat. Utskottet finner det väsentligt att god praxis sprids och att information om den kan hittas genom elektroniska system. Det är i övrigt viktigt att information om innehållet och tjänsterna i fråga om ungdomsgarantin förmedlas med god täckning såväl till ungdomar som också till företag och andra aktörer. Allt eftersom arbets- och näringsbyråernas resurser har reducerats har tjänsterna till stora delar överförts till webben, vilket gör att anlita dem blir för svårt för många. Särskilt ungdomar som riskerar att bli utslagna behöver personligt stöd och handledning. Utskottet hänvisar också till revisionsutskottets färskta betänkande om marginaliseringen av unga ReUB 1/2014 rd.

Sektorsforskning inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde

Vid godkännandet av finansutskottets betänkande om 2013 års ramredogörelse (FiUB 9/2013 rd) förutsatte riksdagen att besparingarna i sektorsforskningen inom social- och hälsovårdsmi-

nisteriets förvaltningsområde omvärderas och att regeringen utreder hur verksamheten kan fortsätta oskadd och forskningsinstituterna behålla sin kompetenta personal, till exempel genom omallokering av utgifter.

Enligt en utredning som utskottet tagit del av har allokeringen av besparingarna bedömts vid utarbetandet av 2014 års budgetproposition. Statsrådet fattade också den 5 september 2013 ett principbeslut om en totalreform av statens forskningsinstitutioner och forskningsfinansieringen. Enligt det samlas statens sektorsforskningsinstitut till större helheter och i samband med statsrådets kansli sammanförs finansiering från budgetfinansierade forskningsanslag till olika forskningsinstitut. Efter principbeslutet har social- och hälsovårdsministeriet bl.a. igångsatt utarbetandet av riktlinjer för en ny forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet.

Utskottet konstaterar att Institutet för hälsa och välfärd, Arbetshälsoinstitutet, Strålsäkerhetscentralen och FPA:s forskningsavdelning har ansvarat för att främja hela befolkningens hälsa, arbets- och funktionsförmåga, välfärd och utkomst samt kärnsäkerheten och bekämpning av strålnings- och miljörisker. De har också en central roll i lagberedningen och i övrigt i reformarbetet i samhället.

Utskottet finner det ofrånkomligt att tillräcklig finansiering inom ramen för anslagsutvecklingen också i fortsättningen styrs till forsknings- och utredningsprojekt som stödjer ministeriernas beslutsfattande. Också forskningsinstitutens myndighetsuppgifter jämte resurser måste tas om hand, liksom det att resultaten av social- och hälsovårdspolitiska beslut kan följas upp på ett riktigt sätt. Med tanke på vårdreformen och förlängningen av tiden i arbetslivet är det särskilt viktigt att Institutet för hälsa och välfärd och Arbetshälsoinstitutet också i fortsättningen stödjer bl.a. förnyandet av de kommunala tjänsterna samt utvecklingen av arbetshälsan.

Finansiering av trafikleder

Enligt tillväxtpaketet i rambeslutet anvisas en extra finansiering på 50 miljoner euro för inves-

teringar av engångsnatur i bastrafikledshållning åren 2014 och 2015 och tidigareläggning av projektet för riksväg 6 Taavetti-Villmanstrand till 2014. I övrigt genomförs investeringarna enligt tidigare planer.

Finansieringen av bastrafikledshållningen drabbas däremot av nedskärningar: den årliga finansieringsnivån minskas med 100 miljoner euro. Nästa år görs minskningen under momentet för bastrafikledshållning och åren 2016—2018 minskas anslagen för utvecklingsprojekt med 100 miljoner euro som enligt riktlinjerna i den trafikpolitiska redogörelsen skulle överföras till bastrafikledshållningen.

Besparingarna i bastrafikledshållningen får stora effekter på hela trafiksystemets funktion, och effekterna är ytterst skadliga för bl.a. näringslivet som i hög grad använder också det sekundära vägnätet. Mängden vägar i dåligt skick fortsätter att öka eftersom finansieringen av bastrafikledshållningen redan under flera års tid har varit otillräcklig i förhållande till reparationsbehovet. Dessutom har finansieringens köpkraft minskat hela tiden. Jämfört med 2013 års nivå beräknas det att köpkraften för finansieringen av bastrafikledshållningen fortfarande sjunker med ca 16 procent fram till 2018. Utskottet noterar också att inkonsekvenser i de trafikpolitiska finansieringsbesluten kännbart försvårar en långsiktig trafikledshållning.

I ljustet av rambeslutet minskar också resurserna för utveckling av trafikledsnätet: nästa valperiod finns det bara 25 miljoner euro för nya utvecklingsprojekt för 2017 och 76 miljoner euro för 2018. Kostnadsberäkningen för nya utvecklingsprojekt i den trafikpolitiska redogörelsen som utarbetades i början av innevarande valperiod (SRR 2/2012 rd) går t.ex. på cirka 1 miljard euro.

Situationen är allmänt taget allvarlig: trafikledsnätets kondition är av stor betydelse för Finlands logistiska konkurrenskraft och inverkar väsentligen också på investeringsbeslut och verksamhetsmöjligheter inom näringslivet. Särskilt vägarnas skick har redan försvagats i en så stor del av nätet att de inte längre kan iståndsättas på kort varsel, och inga snabba lösningsalter-

nativ är i sikte. För att trafiklederna ska fås i det skick som krävs i nuläget måste enligt vissa bedömningar de leder som förvaltas av Trafikverket tilldelas en extra finansiering på ca 2,3 miljarder euro av vilket nästan hälften (1 miljard euro) skulle användas för det centrala trafikledsnätet.

Senast nu måste det utarbetas ett övergripande och långsiktigt program för vägförbättring. Programmet ska inkludera konkreta och realistiska beslut om åtgärder som tryggar att trafikledsnätet är i adekvat skick och att finansieringen håller på lång sikt. Utskottet välkomnar att kommunikationsministeriet har tillsatt en parlamentarisk arbetsgrupp som ska kartlägga olika alternativ för att minska eftersläpningen i underhållet av trafiknätet. Arbetsgruppen utarbetar före utgången av den 31 oktober 2014 en gemensam lägesbild om trafiknätets skick och kartlägger alternativ för genomförandet av de reparationer som behövs och för underhållet av trafiknätet. Dessutom väntas arbetsgruppen ge ett förslag om den långsiktiga finansiering som behövs för bastrafikledshållningen och utvecklingen av trafiknätet.

Vid behandlingen av föregående ramredogörelse förutsatte riksdagen att regeringen omvärderar verkningarna, nyttan och tidsplanen i samband med höjningen av vikterna och måtten för tung trafik. Enligt regeringens årsberättelse 2013 (B 12/2014 rd) har de anslagsbehov som framställdes i början reducerats. Utskottet vill betona att för att reformen ska kunna utnyttjas fullt ut krävs det dock uppenbara extra satsningar på att förbättra vägnätets och broarnas bärförmåga; flaskhalsar för transporter förorsakas särskilt av broar med viktbegränsning. Utskottet vill påpeka att de behov av vägreparationer som reformen kräver inte får försvaga övrig väghållning eller leda till att andra brådskande och näringspolitiskt motiverade reparationsåtgärder senareläggs.

Utskottet finner det också nödvändigt att Trafikverket och andra myndigheter med ansvar för väghållning tillsammans med näringslivet definierar de rutter där vägarnas och broarnas bärförmåga är tillräcklig och där fordon med de nya

dimensionerna bäst kan utnyttjas. I samband med genomförandet av förordningen måste konsekvenserna av reformen på trafiksäkerheten och kostnaderna för väghållningen bedömas.

Utskottet finner det nödvändigt att de transportvolymerna som sammanhänger med de planerade investeringar i skogsindustrin beaktas i utvecklingen och underhållet av trafikledsnätet; en välfungerande och kostnadseffektiv logistik är av stor betydelse för konkurrenskraften. Utskottet vill också betona att elektrifieringen av spårtrafiken bör fortsätta och konstaterar att det är motiverat att genomföra trafikprojekt särskilt när byggandet av konjunkturelaterade orsaker är förmånligare än vanligt. Trafikprojekt har också en betydande sysselsättande effekt och många av dem går snabbt att få igång.

Den inre säkerheten

Utskottet ser med oro på hur de myndigheter som ansvarar för den interna säkerheten agerar i enlighet med uppställda mål och konstaterar att möjligheterna till en jämn nedskärning av statsförvaltningens omkostnader genom ökad produktivitet har minskat. Till vissa delar är situationen redan den att vi tvingas allokeras besparingar genom att besluta vilka uppgifter som ska lämnas utförda.

Polisens omkostnader minskar till följd av rambeslutet med 24 miljoner euro före utgången av 2018. I 2012 års rambeslut beviljades polisen extra finansiering för att balansera upp sin ekonomi och säkra den operativa kapaciteten. Dessutom ålades polisen att före utgången av 2016 sänka utgiftsnivån med 35 miljoner euro. Enligt en utredning som utskottet tagit del av kunde sänkningen av utgiftsnivån före de extra besparingar som nu anvisats bli uppnådda genom projektet PORA III utan att polisens operativa nivå skulle minska.

Finansutskottet har ofta haft som princip att bevarandet av den operativa nivån kräver att antalet polismän i operativa uppgifter tryggas. De aktuella extra besparingarna innebär dock enligt utredning att de tidigare målen inte kan nås. Det går inte längre att finna betydande nya sparmål i förvaltningen utan att det inverkar på polisarbe-

tet. Antalet polismän beräknas således sjunka från nuvarande 7 400 till under 7 000 redan 2017.

Utskottet uttrycker stor oro över nivån på polisens verksamhet och över dess servicekapacitet och förmåga att övervaka trafiksäkerheten. Därför anser utskottet det viktigt att nya besparingar fastställs först när projektet PORA III har slutförts. Men polisförvaltningens organisation måste som utskottet ser det utvecklas vidare och samtidigt bör särskild uppmärksamhet ägnas personalens välbefinnande samt fortsatt förtroende hos allmänheten.

Gränsbevakningsväsendets omkostnader väntas bli föremål för extra besparingar på 7,6 miljoner euro före utgången av 2018. Gränsbevakningsväsendet har redan minskat patrulleringen vid östgränsen med nästan en tredjedel åren 2007—2013. Minskningens verkningar har gått att kompensera genom utnyttjande av riskanalys och lägesbild samt ny bevakningsteknik och rörlighet. Ett gott samarbete med Rysslands gränsbevakning har också förebyggt olovliga gränsöverskridningar.

Utskottet har också tidigare konstaterat att den ökande östgränstrafikens smidighet och säkerhet bör säkerställas. Därför har regeringen inlett åtgärder för att främja rörligheten över den östra gränsen genom att verkställa bl.a. ett program för utveckling av gränsövergångsställen. Programmet tilldelades genom rambeslutet våren 2013 en extra finansiering på 13 miljoner euro. Enligt en utredning som utskottet tagit del av kan de fastställda extra nedskärningarna inte längre genomföras genom förbättring av produktiviteten, utan minskningarna kommer att gälla också den extra personal som planerats till gränsövergångarna.

Utskottet ser positivt på att Tullen anvisas extra anslag för tullbevakningen vid östgränsen och för att minska resandeförsel av alkoholdrycker. Men för Tullen gäller också de fastställda extra besparingarna som påverkar bekämpningen av den grå ekonomin och gränsöverskridande brottslighet. Utskottet menar att det behöver bedömas huruvida de eventuella skatteförlusterna är större än besparingarna.

Utskottet vill också betona betydelsen av samarbetet mellan polisen, Gränsbevakningsväsendet och Tullen både vid bekämpningen av allvarlig och internationell brottslighet och i glest bebodda områden för tryggande av vardags säkerheten och förebyggande av brott. Det bör också beaktas att hittills har alla parter genomfört reformer av organisationsstrukturen och varit kapabla att förbättra sin produktivitet.

Anslagen för rehabilitering av veteraner

När riksdagen godkände budgeten för innevarande år förutsatte den att regeringen före rambeslutet våren 2014 utreder vad som är rätt och tillräckligt hög anslagsnivå för att tjänsterna till veteraner ska kunna säkerställas under ramperioden 2015—2018.

I statsbudgeten för 2014 har det reserverats sammanlagt 286 miljoner euro för särskilda förmåner enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst (militärskadelagen), lagen om rehabilitering av frontveteraner, lagen om frontmannapensioner samt lagen om rehabilitering för personer som tjänstgjort i vissa uppdrag under Finlands krig. Av detta belopp har 34,6 miljoner anvisats för rehabilitering av frontveteraner. På grund av bortfallet (15—18 procent per år) bland veteranerna minskar rehabiliteringsanslaget med 4—5 miljoner euro under ramperioden.

Den största ökningen av anslagen för rehabilitering av veteraner skedde 2013, då nivån höjdes med sammanlagt 10 miljoner euro. Höjningen tillät att kommunernas ansökningar för förra året godkändes i samtliga fall där kommunerna hade följt Statskontorets anvisningar för beslut om rehabilitering. Också anslaget per veteran har ökat markant de senaste åren. År 2005 var rehabiliteringsanslaget per veteran 593 euro, medan det 2014 hade stigit till hela 1 448 euro. Nivån på rehabiliteringsanslaget har i rambeslutet ytterligare justerats så att det anslag som finns till förfogande för rehabilitering per år och per veteran stiger med cirka 50 euro per år under ramperioden.

Anslaget enligt rambeslutet motsvarar nu den nivå som riksdagen beslutade om hösten 2012 för att hedra veteranerna med anledning av att

Finland varit självständigt i 95 år. Det finns dock skäl att följa upp hur anslaget räcker till. Utskottet vill också fästa uppmärksamhet vid att cirka 1,6 miljoner euro av rehabiliteringsanslaget för 2013 enligt uppgift lämnades outnyttjat.

Säkerställandet av tjänsterna för veteraner förutsätter nu framför allt att kommunerna blir mer aktiva när det gäller att ordna och erbjuda service. Detta underlättas av den ändring av lagen om frontmannapension (322/2014) som trädde i kraft den 1 maj 2014 och enligt vilken Folkpensionsanstalten har rätt att till kommunen lämna ut uppgifter över mottagare av fronttillägg. Syftet med lagändringen är att förbättra frontveteranernas möjligheter att få information om vilken rehabilitering de kan få, och att säkerställa att rehabiliteringsanslag inte lämnas outnyttjade enbart därför att kommunen inte har tillgång till uppgifter om frontveteranerna.

Det är viktigt att social- och hälsovårdsministeriet noggrant följer upp hur väl anslagen för rehabilitering av veteraner räcker till och hur anslagen riktas samt i synnerhet hur den nämnda lagändringen påverkar användningen av anslagen. Utskottet understryker att man vid sidan av tjänsterna för veteraner måste utnyttja tjänsterna enligt äldreomsorgslagen och annan kommunal service och i samråd med de ansvariga för dessa tjänster se till att servicen stöder funktionsförmågan och ett självständigt liv på ett heltäckande plan.

Veteranerna har under några år fått service i hemmet, men krigsinvalidier med en invaliditetsgrad under 20 procent har enligt militärskadelagen inte rätt till kommunala öppenvårdstjänster. Situationen har upplevts som orättvis, och social- och hälsovårdsministeriet föreslog därför att man i rambeslutet tar in en sänkning av kravet på invaliditetsgrad till 15 procent från och med den 1 oktober 2015 och anslår medel för detta. På grund av de ansträngda offentliga finanserna ingår dock inte detta anslag i rambeslutet.

Utskottet anser att krigsinvalidier bör ha samma möjligheter att få tjänster i hemmet som veteraner. Det är därför motiverat att militärskadelagen ändras så att också krigsinvalidier med en invaliditetsgrad på minst 15 procent har rätt till

service i hemmet. Det anslag ändringen kräver ska beaktas i budgeten för 2015 och i den plan för de offentliga finanserna 2016-2019 som görs upp under 2015. Utskottet hänvisar också till regeringsprogrammet, enligt vilket rehabiliteringsinriktade tjänster som ges i hemmet är särskilda föremål för utvecklingen av förmånerna och tjänsterna till krigsinvalidier och krigsveteraner. År 2015 beräknas det finnas 450 krigsinvalidier med en invaliditetsgrad på mellan 15 och 20 procent. Det betyder att kostnaden för en sänkning av invaliditetsgraden skulle vara 6 miljoner euro per år.

Kommunekonomin

Regeringsprogrammet ställer inte upp något mål för kommunekonomin, men i det strukturpolitiska programmet har regeringen förbundit sig att vidta åtgärder för att skapa balans i den. Det är också nödvändigt, eftersom den kraftiga skuldsättningen i kommunerna fortsätter. Den kommunala ekonomin kommer inte att nå balans under den granskade perioden hur man än räknar, eftersom årsbidraget inte räcker till för att täcka avskrivningarna. Skuldsättningen hotar fortsätta och rentav accelerera, och trycket på kännbara höjningar av kommunernas skattesats har ökat ytterligare.

För kommunernas del är det av vikt att det strukturpolitiska programmet innebär att kommunernas uppgifter och skyldigheter minskar. Enligt programmet ska omkostnaderna minska med 1 miljard euro fram till och med 2017. Därutöver ska ytterligare inbesparingar till ett värde av 1 miljard euro på 2017 års nivå uppnås genom ökad produktivitet. I planen för de offentliga finanserna ingår de åtgärder som kan genomföras med hjälp av klara författningsändringar eller andra åtgärder som inverkar direkt på kommunernas verksamhet och kostnader. Enligt en preliminär uppskattning kan en tredjedel av sparbehovet täckas på detta sätt.

Statsandelarna för kommunernas basservice har under de senaste åren skurits ned betydligt vilket ger återverkningar också under den aktuella perioden. Med hänsyn till kommunekonomin är det dock viktigt att utgiftsbesparingarna

för 2015-2018 huvudsakligen gäller statens utgifter inom olika förvaltningsområden. Nettoeffekten av alla statliga åtgärder som påverkar kommunekonomin väntas bli en försvagning av kommunekonomin 2015 med drygt 200 miljoner euro jämfört med 2014. Också en del av åtgärderna inom det strukturpolitiska programmet innebär nya uppgifter och utgifter för kommunerna. Åtgärderna väntas dock stödja kommunekonomin år 2017, då effekterna av det strukturpolitiska programmet börjar göra sig gällande och inga nya nedskärningar i statsandelarna görs.

Utskottet ser det som viktigt att utgallringen av uppgifter fortsätter planenligt och att regeringen ser till att kommunekonomin som avsett stärks med 1 miljard euro på 2017 års nivå.

Också kommunerna måste ännu strängare än hittills hålla kontroll över utgiftsutvecklingen, så att de på egen hand kan uppnå den målsatta inbesparingen på 1 miljard euro på 2017 års nivå. Det kan i praktiken visa sig bli svårt, eftersom ökningen av kommunernas skatteintäkter bromsas upp av den svaga konjunkturen samtidigt som efterfrågan på social- och hälsovårdstjänster ökar i takt med att befolkningen åldras och nedskärningarna i kommunernas statsandelar ökar trycket på kommunekonomin. I det här läget är det särskilt viktigt att regeringen drar sitt strå till stacken så att den kommunala utgiftsutvecklingen hålls under kontroll. Regeringen måste göra en noggrann och realistisk uppskattning av kostnaderna för de lagstiftningsprojekt och andra reformer som ökar kommunernas utgifter och skyldigheter.

Utskottet betonar samtidigt att kommunerna måste föra en aktiv näringspolitik och arbeta för ökad livskraft, så att de i framtiden i allt högre grad kan finansiera servicen och utgifterna med sina egna skatteintäkter. Det är viktigt för att trycket på att höja kommunalskatten inte ska bli för stort och för att kommunerna ska kunna ta ansvar för och sköta om sina anställda.

Utskottet ser det som positivt och viktigt att regeringen i samband med det strukturpolitiska programmet beslutade införa ett nytt ekonomiskt styrsystem i syfte att säkerställa en hållbar kommunekonomi. Systemet ska säkerställa att

kommunernas uppgifter och förpliktelser är förenliga med målen för balanseringen av kommunernas ekonomi.

Social- och hälsovårdstjänsterna

Med tanke på hållbarheten i kommunekonomin är det väsentligaste att servicestrukturreformen inom social- och hälsovården framskrider och leder till en klar ökning av produktiviteten i kommunerna. Reformen måste också skapa förutsättningar för att minska hållbarhetsgapet i den offentliga ekonomin. Utskottet understryker att alla åtgärder kräver grundliga och analytiska bedömningar av de ekonomiska konsekvenserna.

Det är enligt utskottet av största vikt att social- och hälsovårdsreformen lyckas reducera hälsoskillnaderna och förbättra tillgången till primärvård. Det är likaså ytterst viktigt att utvecklingen av tjänsterna utgår från kunderna, vilket måste beaktas i all serviceproduktion och likaså i utvecklingen av de elektroniska systemen. Med tanke på resurserna och tjänsternas effektivitet är det också nödvändigt att stärka de förebyggande insatserna i all social- och hälsovård.

Social- och hälsovårdsreformen måste också ta hänsyn till att skol- och studerandehälsovården måste utvecklas och att den regionala jämlikheten uppfylls inom denna vårdsektor. Utskottet menar att studerandehälsovården måste säkerställas.

Utskottet understryker att sparåtgärderna inte senare får leda till nya utgifter som måhända är större besparingarna. Det är också angeläget att översynen av social- och hälsovårdens finansieringsstruktur fortskrider.

Informationssystemen

I det strukturpolitiska programmet ingår satsningar på utvecklingen av datasystemen, och IT-utvecklingen är också enligt redogörelsen en väg att höja produktiviteten inom den offentliga sektorn. Utskottet menar att de extra satsningarna är motiverade och nödvändiga, eftersom fungerande datasystem är ett villkor för att förbättra tjänsterna och deras produktivitet.

Att utveckla systemen och kompatibiliteten mellan dem är särskilt viktigt inom social- och

hälsovården. Det är en förutsättning för att social- och hälsovårdsreformen överhuvudtaget ska lyckas. Utskottet betonar att social- och hälsovårdsministeriet måste ha tillräckliga möjligheter att styra avgörandena om datasystem i anslutning till social- och hälsovårdsreformen. Data-systemen måste dessutom utvecklas så att de möjliggör och underlättar informationsutbytet mellan myndigheterna.

Utskottet vill påskynda uppgörandet av offentliga register om tjänsternas kvalitet och kostnaderna för dem. Behovet av dessa register har ökat i och med att alla som är bosatta i Finland har rätt att välja vilken hälsocentral eller vilket sjukhus de anlitar. Offentliga kvalitetsuppgifter skulle uppmuntra serviceproducenterna att ständigt utveckla tjänsterna. Utskottet konstaterar att också beslutsfattarna behöver mer och aktuella bakgrundinformation om kostnaderna för, kvaliteten hos och tillgången till social- och hälsovårdstjänster.

Utskottet hänvisar också till betänkandet om innevarande års budget; i betänkandet ingår ett uttalande där det förutsätts att kostnadsuppföljningen för de kommunala tjänsterna utvecklas så att det finns kommunspezifika, aktuella och jämförbara uppgifter om kostnaderna för tjänsterna.

Utskottets förslag till beslut

godkänner följande ställningstaganden med anledning av redogörelsen:

1. Riksdagen förutsätter att regeringen påskyndar genomförandet av det strukturpolitiska programmet och sörjer för att de offentliga finanserna balanseras på medellång sikt.

2. Riksdagen förutsätter att regeringen i syfte att överbrygga hållbarhetsgapet satsar på att höja sysselsättningsnivån, varvid tonvikten bör läggas på de befolkningsgrupper i arbetsför ålder där sysselsättningen i dag är klart lägre än bland den övriga befolkningen och på att förlänga arbetslivet i dess början, mitt och slut. Rehabiliteringen för att

förebygga arbetsförmåga måste utvecklas. Uppmärksamhet måste fästas vid verksamhetsbetingelserna för små företag och i synnerhet för tillväxtföretag.

3. Riksdagen förutsätter att regeringen fäster allvarlig vikt vid de sociala problemen som följt av den långvariga recessionen; ojämlikheten och utslagningen måste stoppas och arbetslösheten bekämpas.

4. Riksdagen förutsätter att regeringen bedömer möjligheterna att vidta nya åtgärder som förbättrar ekonomin och höjer sysselsättningen, men understryker att alla åtgärder måste följa anslagsramen.

5. Riksdagen förutsätter att regeringen i samband med reformer av utbildningen på förhand gör allsidiga och omsorgsfulla bedömningar av vilka konsekvenser de ger innan den lägger fram propositioner eller fattar andra beslut.

6. Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att ungdomsgarantin genomförs och satsar mer än tidigare på förebyggande verksamhet och s.k. lågtröskel-

verksamhet, så att också de unga som är mest utsatta omfattas av aktiveringsåtgärderna.

7. Riksdagen förutsätter att regeringen snabbt vidtar åtgärder för att förbättra myndigheternas möjligheter att utnyttja sådan information i datasystemen som behövs till exempel för att ordna tjänster som anknyter till ungdomsgarantin och för att hjälpa marginaliserade ungdomar. Samtidigt måste behovet av ändringar i lagstiftningen utredas.

8. Riksdagen förutsätter att det görs upp ett långsiktigt program för underhåll och utveckling av trafiklederna och att programmet för fram en konkret och realistisk finansiering av programmet.

9. Riksdagen förutsätter att de ekonomiska konsekvenserna av alla åtgärder inom social- och hälsovårdsreformen bedöms analytiskt och att reformen skapar förutsättningar för att minska hållbarhetsgapet.

10. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att bygga upp offentliga register som beskriver kvaliteten hos hälso- och sjukvårdstjänsterna.

FiUB 6/2014 rd — SRR 4/2014 rd

Helsingfors den 10 juni 2014

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Kimmo Sasi /saml
vordf. Pentti Kettunen /saf
medl. Pertti Hemmilä /saml
Jouko Jääskeläinen /kd
Timo Kalli /cent
Anneli Kiljunen /sd
Esko Kiviranta /cent
Mika Lintilä /cent
Mats Nylund /sv
Heli Paasio /sd (delvis)
Kari Rajamäki /sd
Markku Rossi /cent

Matti Saarinen /sd
Sari Sarkomaa /saml
Jouko Skinnari /sd (delvis)
Osmo Soininvaara /gröna
Kauko Tuupainen /saf
Kari Uotila /vänst
Ville Vähämäki /saf
ers. Esko Kurvinen /saml
Riitta Myller /sd (delvis)
Raimo Piirainen /sd (delvis)
Anne-Mari Virolainen /saml
Tuula Väättäin /sd (delvis).

Sekreterare var

utskottsråd Hellevi Ikävalko, utskottsråd Mari Nuutila, utskottsråd Johannes Leppo.

RESERVATION 1

Motivering

Allmänt

Regeringen har misslyckats i sin sysselsättnings- och finanspolitik. Regeringen Katainen uppställde som mål att bryta ökningen av statens skuldsättning, att höja sysselsättningsnivån till 72 procent och att sänka arbetslösheten till fem procent före slutet av valperioden. Skuldsättningen har inte upphört att öka, utan den har vuxit under varje år och ökningen väntas fortgå också nästa år. Sysselsättningsgraden är åter under 2011 års nivå och enligt den senaste arbetslöshetsstatistiken har vår arbetslöshetsgrad ökat till 9 procent. Också i fråga om att främja den ekonomiska tillväxten har regeringen ömkligen misslyckats. Vår bruttonationalprodukt är 2 procent lägre än 2011 och enligt färsk prognos av Europeiska kommissionen och OECD hör vi i fråga om kommande ekonomisk tillväxt till samma grupp som krisländer i stil med Grekland och Cypern.

Regeringen har upprepade gånger beskyllt den recession som eurokrisen medfört för att de ekonomiska målen från början av perioden har rusat ifrån oss. Självklart har eurokrisen en ytterst negativ verkan också på Finlands ekonomi. Men regeringen Katainen har ändå varit en central faktor vid den felaktiga hanteringen av eurokrisen, så den kan inte hänvisa till det.

Sannfinländarna anser därför att den finanspolitiska linje regeringen fortsatt följer i ramförhandlingarna är felaktig. Trots att vi i fråga om anpassningens totalbelopp är i stort sett ense med regeringen anser vi inte att regeringens starkt degressiva anpassningsåtgärder är förnuftiga i det aktuella ekonomiska läget. Det är särskilt svårt att förstå därför att regeringens tveklöst främsta strukturreform, vårdreformen, precis har rots i hamn med stöd av oppositionen. Detta beslut gav regeringen en viss marginal när det gäller att anpassa statsfinanserna.

För att få skuldsättningen att minska beslutade regeringen skärpa finanspolitiken kännbart åren 2015—2018. Anpassningsåtgärderna ska genomföras med betydande framförhållning. År 2015 vidtas nya anpassningsåtgärder för 3,3 miljarder euro, 2016 för ytterligare 600 miljoner euro, år 2017 för ytterligare 300 miljoner euro och 2018 för ytterligare 200 miljoner euro. Det är klart att en så här stark åtstramningspolitik påverkar både sysselsättningen och den ekonomiska tillväxten mycket negativt. Helhetsbilden förändras inte ens av regeringens tillväxtpaket på 600 miljoner.

Hetemäkis expertgrupp föreslog att tilläggsanpassningen skulle slås ut jämnt över tre år, och den internationella valutafonden IMF har för sin del föreslagit en finanspolitik som småningom stramas åt allt eftersom den ekonomiska tillväxten tilltar. Det är svårt att förstå varför regeringen inte har följt de ekonomiska experternas råd. Den ekonomiska tillväxten väntas fortfarande under de närmaste åren vara mycket svag, och på grund av situationen i Ukraina kan också de nuvarande prognoserna visa sig vara överoptimistiska. Regeringens kraftigt degressiva nedskärnings- och skatteförhöjningspolitik kommer att förstöra också de här små spirande antydningarna till tillväxt. I det rådande ekonomiska läget där vårt lands ekonomi lider både av struktur- och konjunkturkrisen, skulle staten bedriva en finanspolitik som stöder en vettig tillväxt. Det är särskilt viktigt för att vi till följd av euromedlemskapet har lämnat ifrån oss ett centralt konjunkturinstrument, dvs. en självständig penningpolitik. Därför kan vi inte själva besluta om en lättare penningpolitik och vi kan inte devalvera vår valuta och på så sätt få vår priskonkurrenskraft tillbaka.

Nedan analyseras närmare sannfinländarnas alternativ till finanspolitiska huvudlinjer för 2015—2018. Till skillnad mot regeringen följer den allmänna finanspolitiska linjen i vårt alternativ råd från ekonomiska experter. Vi föredrar

lindrigare anpassningsåtgärder i början av ramperioden, men en strängare takt under de sista åren av ramperioden. Landets ekonomi bör enligt prognoserna då stå på stabilare grund. Enligt vårt alternativ skulle statskulden mot slutet av ramperioden vara något mindre jämfört med regeringens alternativ.

I det ovan nämnda har vi dock inte beaktat att vi skulle använda intäkterna av den planerade försäljningen av statens egendom i sin helhet till kommande investeringar som stöder vår ekonomiska tillväxt samt knappar in på vårt eftersatta underhåll som ligger i miljardklass. Denna extra satsning på 1,3 miljarder euro skulle öka statens skatteinkomst samt genom lägre arbetslöshet sänka socialutgifterna med totalt hundratals miljoner euro, också enligt en försiktig bedömning. Och när vi ytterligare beaktar att tack vare vår nya utvecklingsbistandsmodell riktas hundratals miljoner av statens skattemedel inte till utlandet utan till Finland, och vi inte skulle skära ner pensionsindex, skulle vårt alternativ förbättra statsfinanserna med uppskattningsvis ca en miljard euro.

Beskattningen

Sannfinländarna anser att staten begick ett misstag då samfundsskattesatsen från början av året sänktes till 20 procent. Vi anser att Finland bara skulle ha svarat på den skattekonkurrens som startats av andra länder genom att sänka samfundsskatten till 22 procent, dvs. samma nivå som i Sverige och Danmark. Vi är fortfarande av samma åsikt. Utöver de medel som influiter på detta sätt skulle tillväxten och sysselsättningsmöjligheterna i små och medelstora företag särskilt stödjas genom att höja den nedre gränsen för momspliktig verksamhet från 8 500 till 20 000 euro, införa en beskattningsmodell för de sysselsättande små och medelstora företagen enligt estländsk modell samt höja hushållsavgiften för utfört arbete från 45 till 60 procent. Vi skulle också bevara kilometerersättningarna på 2012 års nivå och göra representationskostnader avdragsgilla på nytt. De ovan nämnda skatteändringarna skulle förbättra statens inflöde av skat-

temedel med totalt ca 20 miljoner euro på årsnivå.

Sannfinländarna uppskattar att regeringen lyssnat till våra råd och i sin reform av skatt på utdelningar som trädde i kraft i början av året begränsat den skattefria vinstutdelningen. Det finns dock kryphål och flitfällor också i den nya modellen för beskattning av utdelningen. Vi skulle därför införa en mer rättvis och tillväxtstödande beskattning av utdelningen; små utdelningar skulle beskattas lindrigare och större utdelningar hårdare. I vår modell är 50 procent av börsnoterade företags utdelning skattepliktig inkomst upp till 1 000 euro och därefter hela utdelningen. Utdelningar i icke noterade företag skulle däremot beskattas lindrigare så länge de inte överstiger 6 procent av företagets nettotillgångar. Utdelning som överstiger denna gräns skulle vara skattepliktig förvärvsinkomst till 75 procent. Vid beskattningen av utdelningar som beskattas lindrigare på det sätt som avses ovan är 10 procent skattepliktig kapitalinkomst upp till 10 000 euro, 35 procent om utdelningen är 10 000—40 000 euro, 50 procent om utdelningen är 40 000—100 000 euro, 75 procent om utdelningen är 100 000—150 000 euro och 100 procent om utdelningen är 150 000 euro eller mer. Den föreslagna modellen skulle inbringa ca 110 miljoner euro mer i statskassan.

Vi Sannfinländare kräver att Finland slutar dela ut sina mineraltillgångar gratis till multinationella bolag. De ingår ju i vår nationalekonomi. Vidare föreslår vi att en gruvskatt ska tas ut på gruvbolagens vinst eller på någon annan grund. En del av skatteintäkterna bör avsättas för gruvorterna och en del fonderas för att nyttan av våra mineraltillgångar ska delas rättvist mellan generationerna. Ökningen nästa år skulle enligt vår uppskattning bli ca 60 miljoner euro år 2018.

Av rättviseskäl är vi sannfinländare redo att höja inkomstbeskattningen för höginkomsttagare med vår Wahlroos-skatt (140 miljoner), och till skillnad från regeringen skulle vi inte låta bli att i skattegrunderna göra justeringar enligt inflation och inkomstnivå för låg- och medelinkomsttagarna. För att uppmuntra anställda att stanna kvar längre i arbetslivet är vi redo att ge

personer över 63 år en skattemorot. Extra inkomster kan bäras upp bl.a. genom att återinföra förmögenhetsskatten (170 miljoner), beskatta stora stiftelser (60 miljoner) och slopa skatteavdraget för frivilliga pensionsförsäkringspremier (120 miljoner).

Energipolitik

Det är lätt att avläsa resultaten av regeringens misslyckade energipolitik i statistiken. I fjol ökade användningen av kol med nästan en femtedel trots att totalkonsumtionen av energi samtidigt sjönk. Regeringen Katainens överilade beslut att skära ned stödet för inhemskt bioenergi, däribland torv och träbaserad energi, har lett till att det nu är förmånligare att producera kondensol med stenkol än med ved. Såväl ekonomin som miljön lider till följd av regeringens fullständigt misslyckade energipolitik.

Sannfinländarna anser att vi bör dra streck över vår nuvarande energipolitik som främst gynnar ryssarna och uppställa som mål för vår energipolitik en inhemsk energi till skäligt pris. Vi har en efterfrågan för 8,5 miljarder euro på energiprodukter som vi inte kan svara på fullt ut med inhemska krafter på grund av brister i beskattningen, stödpolitiken, regleringen och infrastrukturen. Genom att höja det inhemska inslaget i vår energiproduktion kan vi därför främja landets ekonomiska tillväxt och få till tiotals tusen nya jobb.

Regeringens beslut att återta tilläggsförhöjningen pekar åt rätt håll, men räcker inte tillnärmelsevis till för att förbättra den inhemska bioenergis konkurrenskraft. Därför bör beskattningen på torv återställas till 2012 års nivå och samtidigt bör stödet för skogsflis höjas. Handläggningen av nya tillstånd för torvmyrar måste också blir snabbare. Vi ser dessutom en betydande potential i en decentraliserad produktion av energi i liten skala, och vi är redo att satsa på t.ex. ett smart elnät som möjliggör elöverföring i två riktningar.

Utöver inhemsk produktion siktar sannfinländarnas energipolitik på ett skäligt pris på energi. Industrin i vårt land är energiintensiv. Således

förutsätter tryggad konkurrenskraft en kostnads-effektiv energisektor som kan producera energi till ett konkurrenskraftigt pris. Därför kan vi inte godta regeringens beslut att åter höja energibeskattningen; vi anser att den bör sänkas. Också den vettlösa windfalls-katten bör återtas med det snaraste.

Sannfinländarna är också ytterst oroliga över transportkostnaderna inom näringslivet. Således anser vi att beskattningen på trafikbränslen bör sänkas och att ett system för återbäring av bränslekatten bör tas i bruk. Vi anser också att vår exportindustri bör kompenseras kostnaderna för svaveldirektivet genom att farledsavgifterna slopas.

Vi vill också påminna om att utöver konkurrenskraften i kostnadshänseende för våra företag är energibeskattningen ytterst viktig också för den vanliga medborgaren. Energiskatter i form av platt skatt bestraffar låginkomsttagarna till och med mer än en momshöjning, enligt finansministeriets egna beräkningar. De skatteförhöjningar som Katainens och Kiviniemis regeringar har genomfört har lett till att vi också i Finland har en ökande mängd s.k. energifattiga, dvs. personer som har svårigheter att betala kostnaderna för värme och el. Av ovan nämnda orsaker vore sannfinländarna redo att sänka energibeskattningen med sammanlagt ca 450 miljoner euro jämfört med regeringens framställning.

Vi kan inte heller godta regeringens förslag till höjning av fordonsskatten, eftersom bilen i vårt land med sina långa avstånd är en nödvändig förnödenhet för många och en skatteförhöjning skulle således öka den regionala ojämlikheten. Vi anser också att regeringens plan för att slopa bilskatteförmånen för taxibilar inte är förnuftig politik. Taxitrafiken är en betydande aktör inom den offentliga persontrafiken och behovet av den framhävs ytterligare, eftersom flera strukturreformer ökar transportbehoven särskilt i fråga om små passagerarmängder. Dessutom har en så stor skatteomställning garanterat betydande effekter på beteendet; därför är effekterna av skatteförhöjningen på skatteinflödet sannolikt ordentligt överdimensionerade.

Företags- och innovationspolitik

Det nuvarande systemet med företagsstöd är bevisligen ineffektivt och gagnar främst Nokia och andra storföretag, som lätt kunde få marknadsfinansiering för sina projekt. Företagsstöden har fått formen av en komplicerad projektfinansiering som endast stora och starka företag kan utnyttja medan de små och medelstora löper stor risk att bli utan pengar. Att företagsstöden är ineffektiva har observerats också i en rapport av arbets- och näringsministeriet. Enligt den skulle systemet med företagsstöd fungera betydligt bättre om ineffektiva stöd avskaffades och stödet inriktades på näringspolitiskt viktiga objekt. Om rapportens rekommendationer följs väntas statens utgifter för stöd att minska med 200—250 miljoner euro, så en effektivisering av företagsstödssystemet kan ge avsevärt större inbesparingar än de som regeringen nu håller på att genomföra.

Vi anser också att regeringen för slutet av perioden måste ta upp som spetsprojekt att göra vår uppsvällda tillståndsbyråkrati smidigare. Ingen vinner på att vettiga investeringar i värsta fall står stilla i årtal på grund av tillstånds- och besvärprocesser. Tillståndsprocesserna bör i gör-ligaste mån klaras av med ett enda tillstånd över en disk genom utveckling av t.ex. principen med ett tillstånd för hanteringen av investeringstillstånd. I så fall skulle samtliga tillstånd och beslut som gäller planläggning, byggande, inledning av verksamhet och offentlig finansiering samlas till ett tillstånd. På samma sätt bör besvärprocesserna göras snabbare genom övergång till principen med ett enda besvär alltid när det kan göras utan att medborgarens rättssäkerhet äventyras. Också vår konkurslagstiftning kräver snabba reformer.

Utförsäljning av statens egendom och investeringspaketet

Regeringen har beslutat att sälja statlig egendom för ca 1,9 miljarder euro. Av denna summa ska 600 miljoner euro användas för olika tillväxt- och stimulansprojekt och återstoden för återbetalning av statsskulden. Vi stöder att icke strategisk egendom säljs för finansiering av in-

vesteringar som reducerar det miljardstora eftersatta underhållet eller stöder framtida ekonomisk tillväxt, så att statens balansräkning åter sätts i arbete. Att sälja statlig egendom för att återbetala skulden anser vi däremot i nuläget vara vansinne. T.ex. Statens pensionsfonds placeringar har under de senaste tio åren gett en årsavkastning på i genomsnitt 5,4 procent och Solidium ger ännu mer. Finska staten får däremot för närvarande lån på tio år med två procents ränta. Staten håller således på att sälja egendom som avkastar klart mer än räntan på statsskulden för att återbetala skulden. Hållbarhetsgapet blir inte bättre med ett sådant knep; det försvagas miljardvis. Intäkterna av försäljningen av statlig egendom bör således i sin helhet användas för investeringspaketet som stöder tillväxt och selsättning. När paketet riktas vettigt är avkastningen garanterat bättre än den nuvarande räntan på statsskulden.

Sannfinländarna ser positivt på regeringens beslut om rekapitalisering för Finlands Industriinvestering Abp och Finnvera Abp i en situation där vår företagsfinansiering står inför problem. Vi stödjer också ytterligare satsningar på Tekes kapitalplaceringar för nya företag samt det nya finansieringsinstrumentet som ska tas i bruk för att öka de små och medelstora företagens internationella kontakter och få fart på exporten. Men vi anser att de föreslagna summorna är för små. Vi anser att de ovan nämnda objekten under ramperioden skulle ha tilldelats 400 miljoner euro mer med betoning på 2015—2016.

Sannfinländarna anser att staten måste satsa mer på produktion av bostäder till skäligt pris. Boendekostnaderna är i tillväxtorter och framförallt i huvudstadsregionen på en så hög nivå att de stör vår konkurrenskraft. Därför är vi redo att under ramperioden satsa ytterligare 250 miljoner euro på att stödja produktion av bostäder till skäligt pris. Merparten av dessa medel bör av konjunkturelaterade orsaker användas degressivt för rekapitalisering av statens bolag Kruunuasunnot Oy för att det ska kunna öka produktionen av bostäder till skäligt pris i väsentlig utsträckning.

Vi anser också att ytterligare 500 miljoner euro av statens försäljningsintäkter under ramperioden bör användas för att reparera vårt förfallande trafiknät. Tidigare regeringar och Kattainens nuvarande regering har åstadkommit en situation där det eftersatta vägunderhållet motsvarar närmare 2,5 miljarder euro. Det eftersatt underhållet bör därför åtgärdas genast, en välfungerande trafikinfrastruktur är nämligen en central faktor för vårt lands konkurrenskraft. Därför skulle vi använda merparten av tilläggsanslaget på 500 miljoner euro degressivt för åren 2015-2016. Förutom att detta skulle ha en konjunkturutjämnande effekt vore det också förnuftig användning av allmänna medel, eftersom investeringarna blir billigare att göra nu och inte under en högkonjunktur. För att jämna ut den svåra konjunktursituationen anser vi dessutom att 150 miljoner euro av försäljningsintäkterna åren 2015—2016 bör användas för att reparera mögelangripna offentliga byggnader som skolor samt för att sporra till investeringar med kort återbetalningstid i energieffektivitet i offentliga byggnader.

Social- och hälsovårdspolitiken

Den statsfinansiella ramen för 2015—2018 kommer att försämlra både hållbarheten och strukturerna i vårt välfärdssamhälle. Nedskärningarna och besparingarna slår hårdast mot de allra svagaste i vårt samhälle. Det är en ohållbar linje. Vi i Sannfinländarna har upprepade gånger påpekat vikten av social rättvisa, minskad ojämlikhet, förebyggande åtgärder och mindre skillnader i hälsa och krävt genomgripande och hållbara beslut. Det går inte att genomföra med det rambeslut som regeringen gått in för.

Regeringens familjepolitik ligger ljusår från målen i regeringsprogrammet, där ett av målen är att motverka fattigdom, ojämlikhet och marginalisering. Redan tidigare lade regeringen indexhöjningarna av barnbidragen på is, och därmed minskade transfereringarna till barnfamiljerna. Nu vill regeringen nagga alla barnbidrag i kanterna och skära bort 110 miljoner. Det är tänkt att vara en bestående anpassningsåtgärd.

Redan i dag har det reella värdet sjunkit med 16 euro på mindre än tio år, från 2004 till 2013. Vi kräver att nedskärningarna i barnbidragen tas tillbaka och att indexhöjningarna återinförs. Vi anser också att ytterligare resurser måste reserveras för att utveckla övergripande familjetjänster.

Sannfinländarna är också oroade över att ökningen av egenandelen i familjernas läkemedelskostnader samt höjningarna av klientavgifterna inom vården höjer medborgarnas kostnader för hälsovården. Som en följd av det ökar ojämlikheten och hälsoskillnaderna ytterligare. Likaså kommer den planerade höjningen av klientavgifterna och ersättningarna för läkemedel och andra ersättningar från sjukförsäkringen att drabba låginkomsttagarna mest. Vi kan inte godkänna dessa nedskärningar och avgiftshöjningar.

Regeringens beslut att avstå från att höja pensionsindex till fullt belopp pekar för sin del på en stor nonchalans, inte minst mot pensionärer med låga inkomster. Redan nu kämpar många pensionärer med ständiga och svåra problem att försörja sig. Trots det fattar regeringen beslut som späder på de ekonomiska svårigheterna och gör det betydligt svårare att klara av vardagen. Vi Sannfinländare kan inte acceptera regeringens linje i den här frågan. Vi anser att alla oberoende av bostadsort och ålder måste garanteras lika möjligheter att delta i samhället och leva ett liv med ekonomisk säkerhet utan att behöva fundera om de ska handla mat, ta ut läkemedel eller betala de obligatoriska räkningarna. Därför anser vi att höjningarna av pensionsindex bör genomföras till fullt belopp.

Inom äldrevården håller det på att ske ett kraftigt paradigmskifte från slutenvård till hemvård. Med prioritetändringen räknar regeringen med att spara in 300 miljoner euro. När vården alltmer förläggs till hemmen ä det viktigt att genast i början av omläggningen satsa mer på personella resurser. För att kunna trappa ner slutenvården måste hemvården förbättras, men också närståendevården blir mer samordnad och ges på lika villkor för alla. Redan länge har sannfinländarna krävt att det på allvar utreds som FPA kan ta hand om utbetalningarna av stöd för

närståendevård, och att en nivåhöjning bör göras på stödets nivå.

Sannfinländarna tycker det är viktigt att kommunerna för att kunna verkställa äldreomsorgslagen på bästa möjliga sätt också får adekvata resurser. Bedömningen av servicebehovet måste göras enligt äldreomsorgslagen, och serviceplanerna för de äldre måste uppdateras. Därför anser vi att förbättringen av äldreomsorgen bör förbättras med ytterligare 25 miljoner euro på årsnivå.

Vi Sannfinländare motsätter oss ändringar i stödet för hemvård. Familjerna kommer inte att behandlas lika om tiden med stöd delas jämnt mellan modern och fadern. I många familjer kommer det att vara de ekonomiska resurserna som dikterar att pappan inte kan stanna hemma, och allt yngre barn går miste om hemmavård. Den ökade efterfrågan på barnomsorg ger utslag i stigande kostnader för kommunerna; för att inte nämna den ökade belastningen på barnomsorgen, som redan nu är påtaglig och visar sig i bland annat alltför stora daghemsgrupper. Dessutom tror vi att utgifterna för arbetslösheten utan tvivel kommer att stiga med dagens höga arbetslöshet.

Sannfinländarna kan inte heller godta minskningen av anslaget till forskningsinstituteten inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde, dvs. Institutet för hälsa och välfärd, Arbetshälsoinstitutet och Strålsäkerhetsinstitutet med 30 miljoner euro utöver tidigare neddragningar. Det innebär omfattande uppsägningar och indragningar av verksamheter. Regeringen tycker tydligen inte att det är viktigt att väga in expertkunskap i sina beslut.

Bildnings- och utbildningspolitiken

Regeringsprogrammet betonar ekonomisk tillväxt och konkurrenskraft, men ramarna stöder inte dessa mål när det gäller utbildningen. Finlands trumfkort är hög kompetens och yrkesskicklighet. Trots det innefattar rambeslutet nedskärningar som försvagar förutsättningarna för en högklassig undervisning och forskning.

Vi känner oro över rambeslutets konsekvenser för gymnasienätverket. Nätverket av gymna-

sier ska enligt planerna reduceras så att upp till 80-100 anordnare av gymnasieutbildning försvinner. Hur den nya områdesindelningen ska ske har dock inte fastställts. Planen verkar inte heller ta hänsyn till att högstadiet och gymnasiet på små orter ofta har samma lärare. En nedläggning av gymnasiet på en liten ort återspeglar omedelbart på lärarsituationen i grundskolan; omsättningen av lärare ökar och det blir svårare att rekrytera lärare. Eleverna får längre skolresor och därmed också ökande resekostnader. Därför är vi redo att tilldela upprätthållandet av ett heltäckande skolnät ytterligare 10 miljoner euro på årsnivå.

Yrkeshögskolorna har också ett stort inflytande på hur regionerna utvecklas. Sannfinländarna menar att det måste gå att leva, bo och studera på annat håll än i huvudstadsregionen. Det är också viktigt att trygga utbildningsområden som har betydelse för landskapen. Sannfinländarna vill garantera en yrkeshögskoleutbildning av hög kvalitet i hela Finland, och därför anser vi att finansieringen bör utökas med minst 10 miljoner euro.

Enligt rambeslutet ska skolgångsbiträdena i grunderna för statsfinansieringen delvis vara en del av förhållandet mellan lärare och elev. Därigenom drar man undan mattan för de nyligen införda lagarna för effektivisering av elevvården. Samtidigt slopas i praktiken den enda bestämmelsen om undervisningsgruppernas storlek. Nedskärningen drabbar särskilt antalet specialklasser, som kan beräknas minska med cirka 160. Indirekt påverkar nedskärningen de elever som fortgående behöver specialundervisning. Dessa åtgärder leder till att undervisningsgrupperna blir större och undervisningskvaliteten blir lidande. Därför kräver vi en satsning på ytterligare minst 10 miljoner euro för att minska storleken på undervisningsgrupperna.

Tusentals skolanställda och tiotals tusen elever riskerar sin hälsa på grund av problem med mögel och inomhusluft i skolorna trots att ingen borde behöva utsätta sig för hälsorisker vid skötsel av läroplikten eller jobbet. För att stimulera ekonomin vore det dessutom befogat att överföra 50 miljoner euro från åren 2017 och 2018 till

åren 2015 och 2016 av de anslag som reserverats för planerade investeringar i mögelsaneringsprojekt.

Sysselsättningspolitiken

Regeringen har inte klarat av att uppnå ett enda av sina mål i fråga om sysselsättningen. Ändå har regeringen inte vänt riktning på sin misslyckade sysselsättningspolitik i ramförhandlingarna. Det lilla som regeringen har gjort för sysselsättningen har främst gjorts för att främja utbudet på arbete. Uppenbarligen har regeringen glömt den dyrköpta lärdom som recessionen på 90-talet gav, nämligen att när hög sysselsättning pågår länge blir den strukturell. Strukturell arbetslöshet är i sin tur väldigt svårt att få ner ens under en lång period av uppgång. Sannfinländarna är således bestörta över att regeringen avser att skära ner 55 miljoner euro av sysselsättningsanslagen i en tid då vårt land hotas av massarbetslöshet. Vi kan under inga omständigheter godkänna ett så ansvarslöst beslut och vi kräver att nedskärningen återtas och att särskilt sysselsättningsanslagen för unga och 55 år fyllda höjs med minst 35 miljoner euro.

När resultatet av regeringens politik är så pass magra inställer sig frågan: Varför använder regeringen inte de metoder för att förbättra sysselsättningen som sannfinländarna redan länge har föreslagit?

Sannfinländarna har redan länge föreslagit att för att uppmuntra arbetsgivarna att anställa allt fler personer över 55 och 30 år skulle vi differentiera arbetsgivarens pensionsavgift så att avgiften för dessa åldersklasser sänks, vilket kan kompenseras med en höjning av avgifterna för åldersklasser med en högre sysselsättningsnivå. I jämförelse med andra nordiska länder är nämligen vår sysselsättningsnivå lägre, vilket främst beror på att många över 55 år svagt sysselsätta. Också sysselsättningsnivån bland personer under 30 år är svag.

Vi har också upprepade gånger krävt att vårt system för arbetslöshetspension ska förnyas i en mer motiverande och rättvis riktning. Systemets flexibilitet måste förbättras så att utbetalningen

av pension efter en överskridning av inkomstgränsen upphör helt utan pensionen borde avta i takt med att löneinkomsterna ökar. Då skulle det alltid vara möjligt för den som får sjukpension att arbeta på deltid om man så vill. Enligt kalkyler från stiftelsen VATES-säätiö skulle en sådan förändring i vårt sjukpensionssystem förbättra de offentliga finanserna på lång sikt med potentiellt upp till hela 800 miljoner euro.

Dessutom har vi upprepade gånger framställt en mängd åtgärder för att förbättra sysselsättningen för 55 år fyllda. Sådana är bl.a. ett automatiskt lönesubventionssystem för arbetslösa personer över 55 år som byter bransch samt ett system där staten skulle kompensera företag som anställer personer över 55 år för avgiftshöjningen på grund av eventuell arbetsoförmåga. Också läroavtalssystemet måste förbättras vilket kräver extra resurser på minst 25 miljoner euro för just nu erbjuder systemet inte en fungerade väg in i arbetslivet.

Kommunekonomin

Regeringen har skurit systematiskt i statsandelarna till kommunerna under hela regeringsperioden. Kommunerna tåmpas med stora ekonomiska svårigheter. Samtidigt har kommunerna rentav fått nya uppgifter trots att det målet borde vara det motsatta. Regeringen har inte gett pengar till de nya uppgifterna för att kommunerna ska kunna ta hand om dem. Primärvården har gått miste om stora ekonomiska resurser när regeringen har skurit i statsandelarna ända från början av regeringsperioden. Ändå uppger regeringen att den minskar skillnaderna i hälsa. Med de planerade nedskärningarna och åtgärderna hittills går det inte att nå det målet. Tvärtom! Regeringen föreslår fortfarande att anslagen till basvården ska minska med 40 miljoner euro. Det slår hårdast mot låginkomsttagarna och deras välfärd eftersom den gruppen är mest beroende av den offentliga vården. Sannfinländarna anser att den sparlinje som valts är ohållbar och vi kräver därför på årsnivå 300 miljoner euro till för kommunernas statsandelar.

Trafiknät

Arvet från minister Kyllönens period är att vårt lands trafiknät är i undermåligt skick. Regeringen föreslår ingen ändring i denna politik, utan den försummelse av vägnätets underhåll som varit kännetecknande för minister Kyllönens period fortgår. Dessutom tär utgifterna för t.ex. broreparationer till följd av att dimensionerna och massorna för tunga fordon har ökat på anslagen för basunderhåll på ett sätt som inte kan anses fördelaktigt i ett helhetsperspektiv. Inte heller denna gång lyckas man därför hålla anslagen för basstrafikledshållningen på en tillräcklig nivå för att bevara trafiknätet ens i dess nuvarande skick. Sparpengar har också tidigare använts för att ge konstgjord andning åt vårt vägnät och kvaliteten har fått stryka på foten bland annat då det gäller beläggningstjockleken. Dessa skenreparationer har lett till en situation där det eftersatta underhållet bara blir allt mer eftersatt och utvecklas till ett plågoris för framtida beslutsfattare. Man bör hålla i minnet att varje inbesparad euro lätt blir skador som kostar tre, eftersom försummelserna snart leder till dyra ombyggnader för att väggrunden är skadad.

Sannfinländarna kan därför inte godkänna regeringens förslag till nedskärning av anslag för basstrafikledshållningen. I stället anser vi att anslagen under ramperioden skulle ha höjts så att basstrafikledshållningen 2018 tilldelas 100 miljoner euro mer på årsbas än nu. För att stimulera ekonomin kunde dessutom 150 miljoner euro av de anslag som reserverats för planerade investeringar i trafiknätet under ramperioden åtminstone överföras från åren 2017 och 2018 till åren 2015 och 2016. Genom att rusta upp transportnäten i tid värnar vi vår gemensamma egendom. De njudda anslagen för basstrafikledshållning räcker inte till för sådan upprustning trots att den skulle gjuta liv i vår ekonomi och leda till tillväxt.

Inre säkerhet och svart ekonomi

Sannfinländarna är djupt oroade över vårt lands inre säkerhet. Nedskärningarna av polisens anslags- och verksamhetsresurser t.ex. i form av indragningen av rörliga polisen har äventyrat polisens kapacitet. Dessutom har regeringen an-

svarslöst beslutat skära ner polisens anslag ytterligare, vilket innebär att antalet polismän i operativ verksamhet under de närmaste åren beräknas minska kännbart. Vi anser att tryggheten av polisens kapacitet kräver att dess anslag på årsnivå ökas med minst 30 miljoner euro.

Också gränsbevakningsväsendet som också lider av regeringens finanspolitik är en betydande aktör i fråga om vårt lands säkerhet och lagövervakning. Sannfinländarna anser att det i statens ramar ska avsättas minst 10 miljoner euro mer till gränsbevakningsväsendets förfogande. Finlands roll som EU:s gränskontroll i öst och en eventuell visumfrihet med Ryssland under de närmaste åren innebär att gränsbevakningen behöver få mer resurser. Också Europeiska unionen bör särskilt i frågor som gäller visumfrihet delta i att betala dem. Anställning av extra personal och byggandet av tilläggslokaler i de nuvarande gränsstationerna får inte falla enbart på de finländska skattebetalarnas konto i så fall att visumfriheten genomförs.

Den kraftiga nedskärningen av Nödcentralverkets verksamhetsställen har medfört problem i fråga om tillgången på yrkeskunnig personal. Det har ökat arbetsbördan oskäligt för dem som återstår. I nödcentralsjourens krävande uppdrag är satsningar på arbetshälsa en direkt satsning också på säkerhet.

Vi sannfinländare har upprepade gånger framhållit vikten av att bekämpa den svarta ekonomin. Regeringens satsningar på detta är definitivt för tandlösa, trots att en större satsning bedöms ge staten hundratals miljoner euro i extrainkomster i slutet av ramperioden. Vi är också redo att fram till slutet av ramperioden satsa 65 miljoner euro mer per år på de myndigheter som spelar en central roll i kampen mot svart ekonomi (polisen, tullväsendet, gränsbevakningsväsendet, skattemyndigheterna, åklagarväsendet och domstolarna). Enligt en försiktig bedömning skulle satsningarna, i kombination med strängare lagstiftning, ge 350 miljoner euro i extra inkomster mot slutet av ramperioden.

Likasa skulle större krafttag mot kryphålen i företagsbeskattningen, som att ta tag i problemen med underkapitalisering, ränteavdrag och

internprissättning genom lagstiftning och övervakning, generera extrainkomster på minst 200 miljoner euro mot slutet av ramperioden. Den arbetsgrupp med fokus på internprissättning som skattemyndigheterna tillsatte 2012 genererade till exempel extra inkomster på 80 miljoner euro under det första arbetsåret. Finland bör också satsa lika mycket på utredningar i anknytning till skatteparadis som de andra nordiska länderna gör. Vi föreslår därför att skattemyndigheterna får ett extra anslag på 15 miljoner euro.

Vidare anser vi att programmet för att bekämpa svart ekonomi måste komma i gång fullt ut. Programmet har startat, men det går på halvfart. Framgången med till exempel projektet Raksa, som planerats för bekämpning av svart ekonomi, visar att det lönar sig att satsa på bekämpningen. För att få till stånd förbättringar föreslår sannfinländarna fortfarande att regionförvaltningsmyndigheterna (RFV) och deras tjänstemän respektive utlänningsinspektörer ska få rätt att ge böter, att företag ägda av utlänningar ska vara registreringskyldiga och att den så kallade Hollandsmodellen (kedjeansvar) införs.

Utvecklingsbistånd

Sannfinländarna förslår en strukturell reform i Finlands biståndspolitik. Ett av de mest centrala elementen i vår nya modell är att det under utrikesministeriets förvaltning ska inrättas en utvecklingsbiståndsfond från vilken finländskt utvecklingsbistånd kanaliseras till olika aktörer och objekt. Modellen medför betydande besparingar i statens budget. En bärande tanke är att ansvaret för att finansiera utvecklingsbiståndet främst ska tas av enskilda medborgare, inte finska staten. Utvecklingsbistånd är i många fall verksamhet värd att stödja, men finansieringen hör inte till statens entydiga uppgifter. Fondmodellen siktar dock på att bevara Finlands nuvarande nivå på utvecklingsbistånd, och genomförd med framgång får vi rentav en höjning.

I den årliga skattedeklarationen förväntas skattebetalarna placera i genomsnitt 200 euro i utvecklingsbiståndsfonden. Staten sporrar för sin del skattebetalarna att stödja utvecklingsbiståndet på två sätt: För det första deltar den i att

stödja fonden för utvecklingsbistånd med en årlig refinansiering på 250 miljoner euro. För det andra erbjuder fonden placerande skattebetalare en skattemorot: att delta i att stödja fonden är avdragsgillt upp till 200 euro. Denna morot kostar staten och kommunerna ca 250 miljoner euro. När Finland för närvarande betalar ca 1,1 miljarder euro i utvecklingsbistånd, skulle vår modell ge en årlig besparing på ca 600 miljoner euro i statsbudgeten.

Invandring

Vi Sannfinländare godtar arbetskraftsinvandring och att människor i verklig nöd får hjälp. Däremot ser vi kritiskt på s.k. asylturism. Regeringen måste under ramperioden effektivisera behandlingen av ansökningar om asyl och familjeåterförening. Målet bör vara att få ner invandringskostnaderna genom att så snabbt som möjligt rensa kön på ogrundade ansökningar; det här gagnar såväl samhället som de som är i verklig nöd.

Det finns ytterligare sparobjekt inom integrationssektorn. Men de ska inte gälla behandlingen av asylansökningar, eftersom det skulle leda till en anhopning av ärenden och kostnader för förläggningar. Besparingar ska sökas i striktare förfaranden för asyl och familjeåterförening. Enligt våra beräkningar kan man med de här åtgärderna spara in minst 50 miljoner euro per år mot slutet av ramperioden.

Jord- och skogsbruket

Vi sannfinländare vill vara fortsatt ärliga och konsekventa i vår egen politik och försvara både den finländska landsbygden och en hederlig landsbygdsföretagsamhet. I våra egna program har vi orubbligt förbundet oss till att förbättra den finländska välfärden, landsbygden, arbetet, konkurrenskraften och företagsamheten samt fosterlandets bästa. Vi sannfinländare vill se den finländska landsbygden som en resurs och som en livskraftig boendemiljö med många möjligheter också i framtiden. Det måste gå att nu och i framtiden bo och bedriva jordbruk och fungera som jordbruksföretagare i hela landet. Därför

skulle vi ha satsat ytterligare 50 miljoner euro på årsnivå för att stödja vårt jord- och skogsbruk.

Försvarsmakten

Vi sannfinländare menar att regeringens spar-krav på försvarsförvaltningen redan i kombina-tion med en omfattande reform av försvarsmak-ten är oskäliga. Vi ser med stor oro på att reger-ingen genom sina åtgärder oåterkalleligt urhol-kar vår försvarskapacitet som bygger på allmän värnplikt och redan inom en nära framtid riske-rar våra möjligheter att upprätthålla ett själv-ständigt och trovärdigt försvar inom hela rikets territorium. Vi kräver därför att anslagen till för-svarsmakten höjs 150 miljoner euro per år fram till slutet av ramperioden.

Övriga sparobjekt

Vi välkomnar att regeringen har hört sannfinlän-darna och beslutat skära ner också i partistödet. Partistödet må utgöra en mycket liten del av statsbudgetens slutsumma, men stödet är näst-högst per väljare i EU. Likafullt anser vi att den nedskärning som regeringen föreslår är för liten och vi föreslår nedskärningar på 15 procent från 2014 års nivå i stödet till partiernas och riksdag-ens gruppkanslier. Vi anser också att Finlands Bank bör intäktsföra betydligt mer än nu i sta-tens kassa och vi anser det motiverat i det strama ekonomiska läget att pruta på upphandlingsut-gifterna för naturskyddsområden.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner följande ställ-ningstagande med anledning av redo-görelsen:

*1. Riksdagen konstaterar att regering-
en har misslyckats i sin finanspolitik.
Riksdagen anser att regeringen fortlö-
pande under sin period har försummat
främjandet av sysselsättning och ekono-
misk tillväxt. Därför kräver riksdagen
att regeringen omvärderar huvudlinjer-
na i sin finanspolitik och snarast möjlig*

*förelägger riksdagen nya korrigerande
förslag för förbättring av vårt lands
ekonomiska tillstånd.*

*2. Riksdagen påminner regeringen om
att den under sin period upprepade
gångar har försummat underhållet av
vårt trafiknät. Riksdagen är bekymrad
över att en beläggningen på en del av
vägnätet måste avlägsnas helt på grund
av att den är i dåligt skick och äventy-
rar trafiksäkerheten, och att vägarna
åter görs till grusvägar. Riksdagen för-
utsätter därför att regeringen skynd-
samst vidtar åtgärder för att höja ansla-
gen för bastrafikleder och privata väg-
ar, så att vårt vägnät inte förfaller helt
och vi därigenom förlorar denna natio-
nalegendom.*

*3. Riksdagen förutsätter att regeringen
omedelbart vidtar åtgärder för att sän-
ka Finlands nettomedlemsbidrag till
Europeiska unionen.*

*4. Riksdagen förutsätter att regeringen
förelägger riksdagen en ny modell ba-
serad på utvecklingsbiståndsfonden för
finansiering av utvecklingsbiståndet.
Modellen ska överföra ansvaret för fi-
nanseringen av utvecklingsbistånd från
staten till främst enskilda medborgare.*

*5. Riksdagen förutsätter att regeringen
tryggar ett självständigt och trovärdigt
försvar i hela riket utifrån allmän värn-
plikt. Försvarsanslagen måste höjas
med 150 miljoner euro per år fram till
slutet av ramperioden.*

*6. Riksdagen konstaterar att regering-
ens misslyckade energipolitik lett till att
den inhemska bioenergins konkurrens-
kraft i förhållande till stenkol försva-
gats på ett avgörande sätt. För att vän-
da denna utveckling förutsätter riksdag-
en att regeringen skyndsamt vidtar åtg-
ärder för att produktionsstödet för
skogsflisgenererad elektricitet samt be-*

skattningen på torv återställs till 2012 års nivå.

7. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att göra sjukpensionssystemet mer flexibelt så att det alltid är ekonomiskt lönsamt för den som får sjukpension att arbeta deltid, när personen så önskar.

8. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att stärka den interna säkerheten genom att anvisa mer resurser för polisen, tullen och gränsbevakningsväsendet.

9. Riksdagen förutsätter att regeringen skrider till åtgärder för att överföra ansvaret för stödet för närståendevård på Folkpensionsanstalten och höja stödnivån.

10. Riksdagen förutsätter att regeringen ger extra resurser för att bekämpa svart ekonomi.

11. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att bredda skatteunderlaget på ett rättvist sätt genom att utsträcka beskattningen till stora stiftelsers och föreningars kapitalinkomster.

12. Riksdagen är bekymrad över barnfamiljernas ekonomiska ställning och förutsätter att regeringen inte skär ner nivån på barnbidragen och reserverar behövliga resurser för att genomföra en indexförhöjning på barnbidragen.

13. Riksdagen känner oro över den ökande arbetslösheten och förutsätter att regeringen anvisar större anslag för bekämpning av arbetslösheten.

14. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att rätta till problemen med familjeåterförening.

15. Riksdagen är bekymrad över vårt lands svaga konjunktursituation och förutsätter att intäkterna av den planerade försäljningen av statens egendom i sin helhet används för ett investeringspaket som stöder tillväxt och sysselsättning.

16. Riksdagen erinrar regeringen om att höjningarna av energiskatterna, som har karaktären av platta skatter, bestraffar låginkomsttagare till och med mer än momshöjningar gör. Riksdagen förutsätter därför att energiskatterna sänks.

17. Riksdagen ömmar särskilt för småföretagare i små och medelstora företag och förutsätter att regeringen lämnar en proposition om att höja den nedre gränsen för momspliktig affärsverksamhet till 20 000 euro och taket för lättnadsområdet till 40 000 euro.

18. Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om beskattning av stora förmögenheter.

19. Riksdagen är bekymrad över pensionärernas utkomst och förutsätter att indexhöjningarna kopplade till folkpensionsindex och ArPL görs till fullt belopp.

20. Riksdagen godkänner inte regeringen sätt att ständigt höja självriskan för reseersättningar som betalas ut av Folkpensionsanstalten och förutsätter att regeringen omedelbart vidtar åtgärder för att sänka självriskan.

21. Riksdagen känner oro över att inkomstskillnaderna ökat explosionsartat sedan 1990-talet. Riksdagen förutsätter därför att regeringen lämnar en proposition om en ny, mer rättvis och tillväxtfrämjande beskattning av utdelning, där stora utdelningar beskattas hårdare än

i dag och små utdelningar beskattas lindrigare.

22. Riksdagen konstaterar att ungdomsarbetslösheten ökar och att de resurser regeringen reserverat inte räcker till för att genomföra ungdomsgarantin; riksdagen förutsätter därför att regeringen anvisar ytterligare anslag för genomförandet av ungdomsgarantin.

23. Riksdagen förutsätter att regeringen med större kraft går in för att dels trygga och utveckla jord- och skogsbrukets villkor i hela landet, dels beakta att den finländska självförsörjningen i fråga om matvaror är en viktig fråga.

24. Riksdagen förutsätter att regeringen förstärker kommunernas finansiella ställning för att göra basservicen tillgänglig för alla på lika villkor.

25. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att gradera pensionspremierna utifrån sys-

sättningsgraden i de olika åldersklasserna.

26. Riksdagen konstaterar att regeringen inte har ingripit med tillräcklig målmedvetenhet i skatteplanering inom företag som är skadlig för Finland och förutsätter att regeringen lämnar en proposition om begränsning av rätten att avdra ränta enligt inkomstskattelagen samt om en lag som förbjuder underkapitalisering.

27. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att öka de ekonomiska resurserna för att minska gruppstorlekarna inom den grundläggande utbildningen och upprätthålla ett heltäckande nätverk av skolor.

28. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att återställa kilometerersättningarna till 2012 års nivå.

Helsingfors den 10 juni 2014

Pentti Kettunen /saf
Kauko Tuupainen /saf
Ville Vähämäki /saf

RESERVATION 2

Motivering

Finland måste förnyas. Centern framställer djärva lösningar för att få Finland att ändra riktning.

Centern ger som alternativ att

1. Finland fås in på en väg där sysselsättningen ökar och ekonomin förbättras genom reformer i stället för att fortsätta leva över sina tillgångar

2. Servicen tryggas i hela landet

3. Jämvikten mellan regionerna återställs genom att i stället för en ständig centralisering gå i riktning mot en decentralisering

4. Vi bygger ett rättvisare samhälle

Den av samlingspartiet ledda regeringen lämnar efter sig ett ohyggligt arv

Regeringen Katainen har misslyckats i sin ekonomi- och sysselsättningspolitik. Inget av de mål regeringen har satt upp för sig kommer den att uppfylla. Det värsta misslyckandet är att cirka 400 000 människor är utan jobb.

1. Regeringen har lovat: Bryta ökningen i statsskulden i relation till bruttonationalprodukten.

Regeringen efterlämnar: År 2011 uppgick statsskulden till 42,2 procent av BNP. Enligt finansministeriets prognos stiger statens skuldkvot till 49,3 procent under 2015. Skuldkvoten har ökat dramatiskt och vi lever hela tiden på lånta pengar. De lån som tas för att vi ska fortsätta leva ur hand i mun ökar med när en miljon euro i timmen. Under åren 2011—2013 har det uppstått ett sammanlagt underskott på över 23 miljarder euro. Vidare har staten intäktsfört en miljard mera inkomster från Solidium än vad bolaget har producerat. Det verkliga underskottet är alltså åtminstone 24 miljarder. Den egentliga statsskulden har trots det ökat med drygt 14 miljarder under samma tid. I själva verket är situationen nära nog 10 miljarder euro värre än vad enbart det totala skuldbeloppet visar. Det har en uppstått en

dold skuld. Veden är slut för länge sedan och vi har börjat elda med möblerna.

2. Regeringen har lovat: Förhindra att underskottet i statsfinanserna ska stanna på över en procent av bruttonationalprodukten.

Regeringen efterlämnar: Budgetbalansen i statsfinanserna har under åren 2011—2014 rört sig mellan 3,4 och -3,8 procent. Detta har inneburit att staten varje år tvingats ta ytterligare cirka 7—8 miljarder euro i nya lån. Enligt prognoserna kommer budgetbalansen att vara 2,8 procent 2016. Men än en gång håller botten på att ramla ur regeringens prognoser för tillväxten redan innan riksdagen ens hinner behandla rambeslutet färdigt, vilket innebär att staten fortsätter skuldsätta sig mera än vad som förutspåts. De nyaste prognoserna från till exempel EU-kommissionen och Finlands Bank stöder inte de siffror för tillväxten som regeringen presenterat.

3. Regeringen har lovat: Regeringen agerar för att beskattningen av arbete inte ska skärpas under valperioden. Med hjälp av såväl skattelösningar som ett förbättrat grundskydd ser regeringen till att utvecklingen blir positiv när det gäller medborgarnas köpkraft.

Regeringen efterlämnar: En skattekvot som uppgick till 43,6 procent av BKT 2011. År 2015 kommer skattekvoten enligt nuvarande prognos att vara så mycket som 46 procent av BNP. Vår bruttoskattekvot är av världsrekordklass. En del av den ökade skattekvoten beror på att kommunerna har tvingats höja kommunalskatten för att täcka kostnaderna för hälsovårds- och skolservice på grund av att regeringen har gjort radikala nedskärningar i de statsandelar som är avsedda för denna service. Den höjda kommunalbeskattningen har skärpt beskattningen av arbete. Löntagarnas köpkraft har under innevarande valperiod försämrats 2011 och 2013 och den kommer

också att försämrans under 2014 och 2015. Endast år 2012 ökade köpkraften en aning.

4. Regeringen har lovat: Sysselsättningsnivån ska ökas till 72 procent och arbetslösheten ska sänkas till fem procent.

Regeringen efterlämnar: Sysselsättningsnivån var 68,6 procent 2011 och den kommer enligt prognosen att vara 68,9 procent 2015. Arbetslöshetsnivån var 7,8 procent 2011 och kommer utifrån prognosen att vara 8,3 procent 2015. De officiella arbetslöshetssiffrorna berättar emellertid inte hela sanningen. De avslöjar inte att den så kallade dolda arbetslösheten, alltså arbetslösa som redan aktivt slutat söka jobb, har ökat. Så mycket som över 400 000 finländska arbetsintresserade är i själva verket arbetslösa. Det som är särskilt oroväckande är att ungdomsarbetslösheten, arbetslösheten bland äldre arbetstagare och långtidsarbetslösheten samtliga ökar. Om det inte är möjligt att ta itu med den allt mer utdragna arbetslösheten kommer det att uppstå en snabbt växande skara som permanent ställs utanför arbetsmarknaden.

5. Regeringen har lovat: Regeringen bygger upp sina rambeslut på ett sådant sätt att de mål för den ekonomiska politiken som ingår i regeringsprogrammet förverkligas och finska staten behåller sitt nuvarande kreditbetyg.

Regeringen efterlämnar: Kreditvärderingsinstitutet Standard & Poor's sänkte i april 2014 utsikterna Finlands kreditvärdighet från stabila till negativa. Även om kreditvärdigheten tills vidare bibehölls i trippel A-klassen, innebär de försämrade utsikterna en allvarlig varning om att en sänkt kreditvärdighet är möjlig under den närmaste tiden om Finland inte lyckas lyfta sin ekonomi.

6. Regeringen har lovat: Regeringen kommer före 2015 att inleda de åtgärder som behövs för att fylla igen hela hållbarhetsgapet.

Regeringen efterlämnar: Regeringen fattade hösten 2013 beslut om ett åtgärds paket för att minska hållbarhetsgapet. Verkställigheten av det strukturpolitiska programmet befinner sig i allvarligt blåsväder. Regeringen lät kommunerna fortsätta bära ansvaret för största delen av inbesparingarna utan att kunna påvisa vilka uppgifter i miljardklass som ska fräntas kommunerna. Frågan om förlängd tid i arbetslivet har regeringen helt lagt över på arbetsmarknadsorganisationerna. Frågan om social- och hälsovårdsservice-reformen fördes framåt först när oppositionen kom till hjälp, enbart för att se till Finlands intressen. Det är regeringen som ska ta ansvar för att reformen framskrider. I praktiken har regeringen överfört uppgiften att lösa problemet med hållbarhetsgapet nära nog helt och hållet på den regering som kommer att väljas i följande riksdagsval.

7. Regeringen genomför en riksomfattande kommunreform vars mål är en livskraftig kommunstruktur som bygger på starka primärkommuner. Regeringens kommunpolitik ska skapa förutsättningar för att minska hållbarhetsunderskottet i den offentliga ekonomin och vidta förberedelser för den allt större efterfrågan på tjänster till följd av befolkningens stigande medelålder.

Regeringen efterlämnar: Det storkommunsprojekt som samlingspartiet drivit har från första början varit ett totalt fiasko utan några som helst förutsättningar att förverkligas. Regeringens tre år av arroganta grepp har enbart lett till att all förnuftig utveckling i kommunerna har stoppats under hela perioden. Tid och pengar har förslösats till ingen nytta. Regeringen har inte i något skede klarat av att visa upp de kalkyler över de ekonomiska konsekvenserna av kommunreformen som riksdagen har krävt. Samlingspartiets löften om de miljarder i inbesparingar som kommunreformen skulle ge var enbart valfläsk för att vilseleda finländarna.

Europa går mot framtiden — Finland hotar bli kvar på jumboplats

Det arv som Katainens regering efterlämnar är ett Finland i den djupaste ekonomiska tillbakagång som skådats sedan 90-talets dåliga tider. Det här året kommer att bli det tredje året i rad som den ekonomiska tillväxten går på minus. På grund av den utdragna recessionen kan man nära nog tala om depression, eftersom det fortfarande inte syns några tecken på en tydlig vändning mot det bättre. Recessionen håller på att bli så utdragen att en så lång ekonomisk utförsbacke snart inte har skådats under hela efterkrigshistorien.

Regeringen har förklarat sitt misslyckande med konjunkturerna: Det råder kris i Europa och världsekonomin drar inte heller. Färska utredningar från IMF och Europeiska kommissionen visar emellertid att ekonomin i Europa och särskilt i världen i övrigt åter visar en stigande trend. I Finland pekar trenden åt motsatt håll.

Enligt en ekonomisk prognos av Europeiska kommissionen håller Finlands ekonomi på att sacka efter det övriga euroområdet. Endast i Cypern är tillväxtutsikterna i år och nästa år svagare än i Finland. Till och med krisländerna i Sydeuropa har lyckats vända trenden och deras ekonomi är åter på uppgång. I fråga om länderna utanför euroområdet uppvisar bland annat Sverige en tillväxt på 2,8 procent i år och 3,0 procent nästa år.

Finland har i ekonomiskt hänseende hamnat i slummen, till och med globalt sett. Enligt IMF varden ekonomiska tillväxten 2014 allra sämst i sådana länder som Libyen, Venezuela, Ekvatorialguinea, Kroatien och Finland. Finland har under ledning av samlingspartisterna och socialdemokraterna tagit sig in i en mycket märklig referensgrupp under den här valperioden.

Också industriproduktionen och exporten har krympt under en längre tid än någonsin förr. Investeringarna i Finland fortsätter att minska. Regeringen påstår bland annat att skogsindustrins planerade investeringar är ett tecken på att investeringarna är på uppgång. De här viktiga projekten är trots det framtida projekt som ger arbetsplatser först om flera år.

Endast den offentliga sektorn har minskat, också den med stöd av lånade pengar. Alltså har beloppet av den offentliga skulden ökat under vartenda år som regeringen Katainen suttit vid makten samtidigt som den offentliga ekonomin visat fortsatt underskott och inkomsterna har varit betydligt lägre än utgifterna.

Följden har varit att arbetslösheten har ökat kraftigt. Det har påskyndats av nedskärningar av offentliga utgifter och av skatteförhöjningar. Denna onda cirkel av utarmning skulle ha krävt en starkare ekonomisk tillväxt. Regeringen har inte lyckats bryta den onda cirkeln och öka tillväxten. Tvärtom. Regeringen fortsätter med sitt rambeslut på samma utsiktslösa nedskärnings- och skatteförhöjningspolitiska linje som den slagit in på redan från början.

Ändå är tillväxt och nya arbetsplatser villkoret för att Finland ska resa sig. Regeringen säger sig placera 600 miljoner euro på tillväxt. Ändå är sanningen den att regeringen visserligen placeerar ca 500 miljoner euro på åtgärder som stödjer tillväxten, men den skär samtidigt ner hundratal miljoner euro genom andra åtgärder från objekt som vore nödvändiga för tillväxten. Samtidigt tänker regeringen godtyckligt och till och med panikartat sälja ut statlig egendom utan någon desto större planmässighet. När regeringen inte lyckats åstadkomma några egentlig åtgärder till stöd för tillväxten har den kommit på att minska tilläggslånebeloppet genom att sälja statens egendom. Sådana åtgärder förbättrar emellertid inte på något sätt statens nettoskuldssättning.

Den önskade resultatet, att öka tillväxten, uppnås ändå inte eftersom riktningen är densamma också efter det tillväxtpaket som presenterades i ramförhandlingarna. Det är klen, opretentiöst och utan visioner. Marknadskrafterna kan inte ensamma sköta den industriella strukturovandlingen, även om Finland fortfarande har relativa konkurrensfördelar på ett flertal områden.

Regeringen har gång efter annan försökt lösa problemen genom att presentera en hop nya skatteförhöjningar som utarmat ekonomin och utgiftsnedskärningar som försvagat basservicen. Den politik som regeringen gjort till sin har lett

till att den innan de tidigare besluten ens har verkställts redan börjat söka nya sätt att spara. Finland är inne i en nedskärnings- och skatteförhöjningsspiral.

Regeringen Katainens delgivning om regeringsprogrammet behandlades av riksdagen förmiddagen 2011. Centern lämnade då ett förslag till misstroendevotum enligt följande:

"De nedtecknade målen och den ekonomiska policyn i regeringsprogrammet är totalt oförenliga med varandra. Programmet erbjuder inga redskap för att förbättra förutsättningarna för ekonomisk tillväxt, sysselsättning och entreprenörskap och balansera upp de offentliga finanserna. Tvärtom försämrar och centraliserar regeringen tjänster som människor behöver. Därför har regeringen inte riksdagens förtroende."

Tyvärr har de orsaker till oro som centern tog upp genast i början av valperioden realiserats och visat sig mer än befogade. Regeringen har under hela valperioden byggt sin politik på ytterst dålig grund. Situationen blir inte bättre genom att regeringen genom sina så kallade "mini-regeringsförhandlingar" tapetserar om i vardagsrummet, när hela huset uppenbart kräver en grundlig renovering. Vi behöver en helt ny ställning. Att öka takten hjälper inte då man kör åt fel håll. Finland behöver byta riktning.

Ordning och tillväxt i ekonomin, jobb för invånarna

Finland behöver ett trovärdigt och djärvt ekonomiskt program som innebär att staten slutar leva på skuld inom sex år. När den ekonomiska grunden stärks, ökar skatteinkomsterna och olika sociala utgifter minskar per automatik.

Fortsatt förnyelse är också den bästa garantin för att utvecklingen mot en ökade ojämlikhet ska bromsas. Det är allmänt bekant att ett samhället är just så starkt som dess svagaste länk. Endast en stark ekonomi och en hög sysselsättning tryggar den sociala välfärden.

I centerns alternativ förs Finland genom reformer in på en linje som ger tillväxt och sysselsättning. Vi har 8—10 år av idogt arbete framför

oss. Finlands problem är i miljardklass. Därför behövs det lösningar i miljardklass.

Det största problemet för Finland är inte utbudet på arbete, utan efterfrågan. Vi behöver 200 000 nya arbetstillfällen. Statens skuldsättning måste fås att minska. Finlands utarmningsspiral måste brytas. Målet för vårt alternativ är att få ordning och tillväxt i ekonomin, skapa nya arbetstillfällen och trygga tjänsterna i hela Finland. I centerns alternativ har staten en mer bestämd roll för att få tillväxt i ekonomin och jobb åt människorna.

Också under svåra tider måste vi hålla fast vid rättvisa beslut. Finländarna väntar sig rättvisa beslut av regeringen och riksdagen, som ökar jämlikheten och som särskilt tar hänsyn till dem som inte har pengamakt eller starka intresseorganisationer till sitt försvar.

Finland behöver som fortsättning på löneuppgörelsen från i höstas Centerns tillväxt- och sysselsättningsprogram. Det måste bygga på ett brett samarbete. Utan 200 000 nya jobb klarar vi vare sig av hållbarhetsgapet eller andra underskott.

I tillväxt- och sysselsättningsprogrammet behövs både omedelbara åtgärder och stora, omvälvande reformer. Samtidigt måste vi erkänna att arbetets karaktär, det finländska arbetslivet och arbetsmarknaden har förändrats.

För att Finland ska fås in på en väg av tillväxt och sysselsättning måste vi ingjuta framtidstro i varje finländare som de senaste tre åren varit hårt trängda av nedskärningar och skatteförhöjningar och som inte har haft någon representant vid makthavarnas bord, som exempelvis småföretagarna, jordbrukarna, de arbetslösa, pensionärerna och barnfamiljerna. Tillväxt- och sysselsättningsprogrammet ska samtidigt se till sysselsättning och stärka den inhemska efterfrågan och vara ett enande samhällskontrakt.

Vi centerledamöter vill att alla ska ha möjlighet att delta i arbetslivet enligt egen förmåga. De kostar, men det är ännu dyrare att allt fler utsluts ur arbetslivet. Det ska alltid löna sig bättre att jobba än att stå vid sidan av.

Den nya statsministern har chansen att ta fasta på vårt förslag och omedelbart i juli bjuda in

riksdagspartiernas ordförande, de centrala arbetsmarknadsparterna och företagarnas och företrädare för de arbetslösa till gemensamma förhandlingar för att lösa arbetslöshetsproblemet.

För att få bukt med arbetslösheten behövs synpunkter och förslag från alla parter. Centern har frågat efter dem och kartlagt dem. Regeringen har full tillgång till dem.

Centerns tillväxt- och sysselsättningsprogram — målet är 200 000 nya jobb

Målet för centerns alternativa program är 200 000 nya jobb på tio år. För att det här ska lyckas, måste statens balansräkning vara sådan att den bidrar till att bekämpa arbetslösheten.

För det första visar internationella exempel att vi genom att öka vår självförsörjning på energiområdet betydligt kan skapa 30 000 nya jobb före 2020 och så många som 90 000 nya jobb före 2050 på den snabbt växande marknaden för energieffektivitet och förnybar energi.

För det andra är målet för Finlands bioekonomiska strategi att skapa 100 000 nya jobb före 2025. För närvarande utnyttjas endast hälften av skogens årliga tillväxt. Vi måste höja uttaget till 80 miljoner kubikmeter. Det kräver en nyinvestering i miljardklassen, till exempel en ny cellulosafabrik. Det skulle ge ny fart också för annan virkesanvändning och dessutom råvaror för sågar och biokraftverk. Dessutom måste målet för livsmedelsindustrin vara att exporten ska öka med 2 miljarder euro. Det skulle öka antalet arbetsplatser betydligt inom vår livsmedelskedja.

För det tredje har turistindustrin för sin del ställt som mål att ha 30 000 nya jobb före 2020. En fungerande flygtrafik är det stora bekymret för branschen.

För det fjärde har Finland långtgående kompetens inom informationsteknik och i dataspelsbranschen. Följande steg är att utnyttja den kompetens i nya inlärningsmiljöer. Vi måste vara ett steg före alla andra när det gäller att tillämpa informationsteknik och vara äregiriga nog för att sikta på tusentals nya jobb.

När målet är uppställt är följande uppgift att undanröja hindren. Om hindren för att skapa nya

arbetsplatser är finansiering, är centern redo att använda statens balansräkning, alltså egendom, till det. För att nå målet är vi beredda att ge statens icke-strategiska ägande ny form, men bara om slutresultatet är att den industriella strukturomvandlingen får ny fart och ger 200 000 arbetsplatser. Annars är det inte värt att sälja ut något alls.

Arbetsinsatsen måste fås att öka

Finlands sysselsättningsnivå har fastnat vid ca 68 procent. När befolkningen blir äldre minskar arbetsinsatsen. I fjol gjordes i Finland ca 200 miljoner arbetstimmar mindre än 1985, trots att vi i dag har ca 20 000 fler personer i arbetsför ålder än 1985. Regeringen Katainen har helt överlåtit avgörandena om längre karriärer till arbetsmarknadsorganisationerna och nästa riksdag.

Centern anser att besluten om längre karriärer och höjd sysselsättningsnivå måste påskyndas.

Längre arbetsliv är en av de viktigaste strukturella åtgärderna för att rätta till hållbarhetsgapet i de offentliga finanserna. Finansministeriet bedömer att en förlängning av arbetslivet med i snitt två år skulle minska hållbarhetsgapet med 1,4 procentenheter. Enda sättet att få en stabil finansiell grund för vård, skola och omsorg är att höja sysselsättningsnivån och förlänga arbetslivet.

Det krävs konkreta beslut för snabbare studier, bättre arbetsliv, tryggad arbetshälsa och reformer i pensionssystemet, om människor ska kunna arbeta kvar längre. Med sin obeslutsamhet har regeringen förlorat värdefull tid att fatta de nödvändiga besluten om längre arbetsliv. Extra knivigt verkar det ha varit att få till stånd en pensionsreform. Så regeringen vältrar över besluten och de nödvändiga reformerna på nästa regering.

För att förlänga arbetslivet måste ett flertal åtgärder samverka. Kvaliteten i arbetslivet måste förbättras och de anställda måste ges möjligheter att behålla arbetsförmågan. Ju bättre arbetsförmågan är, desto större är motivationen att fortsätta arbeta. Vi måste hålla ett öga på hur personer över 55 år står sig på arbetsmarknaden och se till att de orkar med arbetet. Deras kom-

petens och erfarenhet måste ses som en resurs som kan utnyttjas för att handleda nya anställda. Arbetslivet måste bli mer flexibelt och deltidsarbete bli vanligare. Dessutom måste social trygghet och beskattning samordnas bättre. Målet måste vara att skapa en enkel socialförsäkring som sporrar till arbete.

Människor med partiell arbetsförmåga måste få bättre möjligheter att komma ut på arbetsmarknaden. Samtidigt behövs det övergripande reform av rehabiliteringen. Om man ser över rehabiliteringssystemen, kan man förebygga arbetsförmåga och bättre utnyttja personer med partiell arbetsförmåga i arbetslivet, anser vi.

Pensionsreformen är en fråga om rättvisa mellan generationerna. Vi måste kunna garantera kommande generationer trygghet på ålderdomen, alltså pension. Högre pensionsålder handlar inte bara om makroekonomi utan också om pensionerna för de som nu kommer in i arbetslivet och för kommande generationer. Det handlar om förtroende, ett trovärdigt system och ett fungerande pensionssystem. Vi lever allt längre och det faller sig därför naturligt att pensionsåldern kopplas till den förväntade livstiden. Beslutet om högre pensionsålder måste fattas så snabbt som möjligt, men själva reformen genomförs stegvis och med eftertanke.

Enligt centern måste arbetsmarknadsorganisationerna nu fås att inse vad klockan är slagen inom världsekonomin. Finland när ingen uppgång genom att bara byta politik, utan också arbetsmarknadsorganisationerna måste bära sitt strå till stacken.

Att återställa det finländska arbetets konkurrenskraft kräver ny flexibilitet, godkännande av förhandlingsresultaten på det lokala planet och uppmuntran till nya förhandlingar. Vi måste våga prata om lösningar som kräver extra arbetstimmar. Då kan vi diskutera att slopa Pekkanendagar, arbeta fler timmar per vecka och öka självrisktid vid sjukfrånvaro.

Utan att arbetsmarknadsorganisationerna förbinder sig till att vi gemensamt har som mål att nå en snabbare tillväxt kommer inkomsterna inom den offentliga ekonomin att fortsätta vara lägre än utgifterna. Detta leder till att en politik

med tärande nedskärningar och skatteförhöjningar bara fortsätter för att utgifter och inkomster ska väga upp varandra.

Centern litar på att arbetsmarknadsorganisationerna tar sitt ansvar.

Ombildning av statlig egendom — en tillväxtfond

En av Centerns lösningar för att skapa nya jobb också inom helt nya sektorer är en tillväxtfond i miljardklassen. Det är en modern form av statligt ägande och tillåter att statlig egendom utnyttjas för att ge högre avkastning och nya jobb. Utöver bioekonomin och den rena tekniken finns det möjligheter att skapa tiotusentals nya jobb inom livsmedelsindustrin, turismen och IT-branschen.

Centern presenterade redan i december 2012 möjligheten att inrätta en ny fond för att bidra till att säkerställa och påskynda omstruktureringen i vår industri. Ambitionsnivån för fonden måste vara hög. Den måste bidra till att skapa en atmosfär av förtroende och möjligheter till företagsamhet i Finland. Storleken bör vara 3-5 miljarder euro men fonden ska stegvis utökas. Den ska bildas genom försäljning av statsbolagens icke strategiska egendom för 1,5 miljarder euro. De finländska pensionsfonderna kan medverka i fonden med samma belopp. Dessutom kan fonden locka med privat finansiering.

Den kan i bästa fall också fungera som en folkaktie med bättre avkastning än bankräntan. Var och en av oss kan ställa upp för att rädda grunden för vår välfärd, det finländska arbetet.

Valtion Infra Oy bör sätta fart på sysselsättande trafikprojekt

Trafiklederna är viktiga för Finlands ekonomiska tillväxt och konkurrenskraft. Rätt fördelade trafikinvesteringar vid rätt tidpunkt ger mångfalt tillbaka än bara de investerade pengarna.

Centern föreslår att Valtion Infra Oy ska bildas omedelbart. Dess uppgift är att utveckla den nationellt betydande infrastrukturen, som att bygga trafikleder, äga elnät och inrätta ett terminalnät för bioenergi. Det handlar också om att trygga Finlands försörjningsberedskap.

Avsikten är att Valtion Infra Oy ska finansiera stora trafikledsprojekt som stöder sysselsättningen och tillväxten. Valtion Infra Oy skulle göra det möjligt att finansieringen av stora infrastrukturprojekt är ordnad från början till slutet av hela projektet. När projekten kan genomföras smidigt från början till slut uppnås också kostnadsinbesparingar. Härigenom skulle det frigöras budgetmedel för det årliga underhållet av basstrafiklederna.

Infrastrukturbolaget bör startas så snart som möjligt, år 2015, för att de projekt som är akuta för sysselsättningen och tillväxten ska fås igång snabbare än enligt den trafikpolitiska redogörelsen.

Försäljningen av Destia är motiverad med hänsyn till konkurrensläget inom infrastruktur- och byggbranschen. Det finns heller inga strategiska motiv för statligt ägande i Destia. De anställdas intressen måste dock bevakas i samband med förändringen. Centern kräver att de 148 miljoner euro som försäljningen av Destia ger används som kapital i Valtion Infra Oy. Centern förutsätter att bildandet av Infra Oy avtalas i samband med regeringsförhandlingarna i juni.

Vidare kräver Centern att regeringen återtar beslutet om en nedskärning av anslagen för dagligt underhåll av vägar, banor och vattenleder med 100 miljoner euro, och i stället verkställer åtgärderna i den trafikpolitiska redogörelse som godkänts av riksdagen.

Fungerande flygförbindelser är likaså ytterst viktiga för landskapens och regionernas näringsliv och särskilt för exportindustrin. Centern kräver att regeringen och Finavia binder sig för att flygtrafiken tryggas åtminstone på nuvarande nivå till flygplatserna i landskapen och att flygtrafiken inte upphör till en enda flygplats.

Bioenergin som ett nationellt spetsprojekt

Centern anser att jord- och skogsbruket samt produktionen av förnybar energi är framtida tillväxtbranscher som kan ge nya jobb om vi fattar djärva beslut. Finland ska bli föregångsland inom bioekonomin. Detta öppnar helt nya perspektiv för ekonomisk tillväxt på landsbygden.

Investeringarna inom skogsindustrin visar att skog och andra inhemska och förnybara naturtillgångar, men också bioekonomin i stort och understödda av rätt sorts politik kan vara de nya stöttepelarna för en ny uppgång i ekonomin.

Genom grön tillväxt kan vi få nya jobb- och företagsmöjligheter i hela Finland. Den gröna tillväxten är också ett starkt stöd för vår samhällsekonomi. Den är en bransch som ersätter import och stärker export och är baserad på inhemskt arbete och inhemska råvaror, och är därför också det effektivaste medlet för att stärka vår bytesbalans.

Bioekonomin som helhet ger den finländska industrin stora möjligheter. Den tillväxtfond som Centern föreslår ska inrättas är en finansieringskälla för sådana tillväxtföretag som vill ta sig an de bioekonomiska möjligheterna och använda sig av t.ex. trä för att ta fram nya produkter låt oss säga för läkemedelsindustrins behov.

Internationella exempel visar att vi genom att öka vår självförsörjning på energiområdet betydligt kan skapa 30 000 nya jobb före 2020 och så många som 90 000 nya jobb före 2050 på den snabbt växande marknaden för energieffektivitet och förnybar energi.

Ett annat mål för Finlands bioekonomiska strategi att skapa 100 000 nya jobb före 2025. För närvarande utnyttjas endast hälften av skogens årliga tillväxt. Åtgärderna för att öka den industriella användningen av trä måste stärkas. Användningen av inhemskt trä måste snabbt fås upp till minst 65 miljoner kubikmeter. För att nå dit måste vi stimulera skogsbruket, få bort logistiska flaskhalsar och ta fram tillräcklig FoU-finansiering för att skapa nya innovationer inom branschen. Att öka användningen av inhemska skog kräver också att en nyinvestering i miljardklassen inom industrin också blir av. Det skulle ge ny fart också för annan virkesanvändning och dessutom råvaror för sågar och biokraftverk.

Dessutom måste målet för livsmedelsindustrin vara att exporten ska öka med 2 miljarder euro. Den inhemska andelen av livsmedelsproduktionen måste öka. Det skulle öka antalet arbetsplatser betydligt inom vår livsmedelskedja. För det tredje har turistindustrin för sin del ställt

som mål att ha 30 000 nya jobb före 2020. En fungerande flygtrafik är det stora bekymret för branschen.

En förutsättning för att vi ska kunna stärka bioekonomin är att vi måste frångå den kolsvarta energipolitik som den nuvarande samlingspartistiska regeringen driver och återgå till den politik som centerregeringen bedrev för att främja användningen av bioenergi och minska användningen av kol.

Vi kräver att regeringen ställer om sitt linjeval och börjar följa riksdagens enhälliga beslut att en bedömning av konsekvenserna för landsbygden ska göras i fråga om alla betydande åtgärder och beslut som gäller landsbygden.

Tankesmedjan e2 har i ett arbetspapper om bioekonomi (e2 rapport 2/2013) gett ett flertal åtgärdsrekommendationer i syfte att främja bioekonomin. Centerns riksdagsgrupp understöder rapportens initiativ.

Åtgärdsrekommendationer för främjande av bioekonomin:

Den nationella strategin för bioekonomin måste göras upp på ett tillräckligt konkret plan och stärka den nationella visionen, samtidigt som den bör vara klart mer ambitiös än den allmänna EU-nivån inom området. Strategin måste presentera trovärdiga och tillräckliga ekonomiska satsningar på främjandet av bioekonomin. Nu är det inte tid för deklamationer — det som krävs är praktiska åtgärder.

"Det behövs ett nytt statligt bolag och en placeringsfond som stöder bioekonomiska projekt och investeringar.

"Vi måste ta fram nya sätt för allmänheten och organisationerna att delta i finansieringen av bioekonomiföretag (fond för bioekonomi).

"Särskilda skatter och investeringsstöd måste riktas till främjandet av bioekonomin och till att stärka den inhemska efterfrågan inom sektorn.

"De små och medelstora företagen måste ägnas extra uppmärksamhet. Staten måste genom sina val styra företagens FoU-satsningar.

"Det gäller att på bred front skapa ett politiskt och socialt tryck som driver på utvecklingen av bioekonomin. Opinionsbildarna och allmänheten måste övertygas om att temat är viktigt.

"Lobbyverksamhet i riktning EU.

"För att främja bioekonomin måste det startas tillräckligt stora och generöst finansierade försöksprojekt inom olika sektorer: energiproduktion, textilfibrer, nya användningar av träfibrer och molekyler, utveckling av energieffektiviteten, slutna kretslopp (ett övergripande försök som involverar småindustri, lantbruk och logistikservice), bioraffinaderier (biobaserad energiproduktion, mångsidiga avskiljningstekniker, utnyttjande av processernas sidoflöden).

"De finländska innovationer inom bioekonomi måste inventeras och det gäller att förhindra att de försvinner utomlands.

"Träbyggandet måste främjas genom produktutveckling, nya byggbestämmelser och planläggning. Det öppnar också upp för nya exportmöjligheter.

"Reningsverk måste utvecklas till lokala gödselfabriker. Samhällsavfallet måste återvinnas.

Självförsörjning till heders i energipolitiken — slut på en kolsvart energipolitik

Trä och torv har åsidosatts av kol uttryckligen som följd av regeringens beslut. Regeringen har entydigt försvagat konkurrenskraften för inhemska energiformer genom att höja skatten på torv och sänka stödet för träflis. Konkurrenskraften kan endast återställas genom att återta skatteförhöjningarna på torv och återställa stödet för träflis. Samtidigt kan skatten på det oetiska, förorenande och utländska stenkålet höjas.

Enligt energibolagen skulle det öka användningen av träflis med upp till en miljon kubikmeter per år. Det skulle reparera underskottet i balansräkningen för Finlands energihandel som nu är åtta miljarder euro.

Vi föreslår också att stödsystemet för små kraftvärmeanläggningar. Stödets maximala belopp per anläggning bör fördubblas, men samtidigt bör antalet anläggningar som får stöd halveras. Enligt Suomen sahat kunde det inleda investeringar i biokraftverk i samband med sågverken på över tjugo orter.

Centern anser att användningen av kol bör korreras ner helt och hållet. Det är ofattbart att energiverket i ett på bioresurser rikt lands huvudstad

driver sina kraftverk med importerat kol. Helsingfors Energis koldioxidutsläpp motsvarar ca fem procent av utsläppen i hela Finland.

Som samprojekt mellan Helsingfors Energi, Gasum och Metsä-Fibre planeras i Joutseno en anläggning som tillverkar metan av trä och matar ut det i naturgasnätet. Det skulle hjälpa Helsingfors att avstå från den förorenande kolförbränningen. EU-finansiering bör ordnas för projektet.

Centern föreslår att energin i Finland före 2030 till 50 procent produceras av förnybara energikällor och att minst hälften av den energi vi förbrukar är finländsk. Dessutom måste utsläppen minska med 50 procent före 2030.

Centern anser att stödet för flis bör höjas och skatten på torv sänkas motsvarande 2012 års nivå. Centern föreslår att de omedelbara kostnaderna för denna skatteändring som stödjer landets sysselsättning och stärker vår bytesbalans ska finansieras till hälften genom att höja skatten på stenkolk som importeras från utlandet. Samtidigt bör det observeras att en stärkning av produktionskedjan för inhemska energiformer tillför betydligt med extra skatteinkomster bl.a. i form av skatt på förvärvsinkomster. En ökad användning av inhemska energiformer skulle ge arbetstillfällen och köpkraft i områden där arbetslösheten är stor.

Möjligheterna till småskalig energiproduktion, i synnerhet elproduktion, har förbättrats avsevärt. Det finns fortfarande omotiverade hinder för distribution av denna produktion via det allmänna elnätet, trots att de nya mätarsystemen skulle tillåta det. Vi förutsätter att regeringen med det snaraste vidtar åtgärder för att underlätta den småskaliga produktionens tillgång till nätet.

Landsbygden och landskapen i Finland är fulla av möjligheter till nytt arbete och företagsamhet. Genom ett hållbart utnyttjande av våra naturresurser kan vi också förbättra Finlands handelsbalans och bli mer självförsörjande i fråga om produktionen av energi och mat. Ökad självförsörjning och en ökning av exportprodukter i matproduktionen erbjuder möjligheten till en be-

tydlig stärkning av handelsbalansen — rentav i miljardklass.

Dessa beslut är helt i våra egna händer. Övergången till bioekonomi förutsätter en omorientering från denna regerings centraliseringspolitik mot ett decentraliserat samhälle. För att våra naturresurser ska kunna utnyttjas måste det också i framtiden gå i hela Finland gå att bo, arbeta och bedriva företagsamhet samt att på ort och ställe förädla råvaror så nära färdig produkt som möjligt.

Finlands naturresurser bör uppfattas som en omfattande möjlighet. Utnyttjandet av Finlands malm- och mineralpotential måste fås att öka igen. Malmförädling i Finland erbjuder stora möjligheter. När svaveldirektivet höjer kostnaderna för oförädlade produkter och när energileveransen säkerställs till konkurrenskraftigt pris lönar det sig att förädla malmer i Finland. Gruvsektorn kan skapa betydligt fler arbetstillfällen.

Strukturreformerna i bruk

Regeringen beslutade i budgetmanglingen i augusti 2013 inleda ett strukturellt reformprogram för att minska på hållbarhetsgapet inom hela den offentliga sektorn. Gapets storlek bedömdes uppgå till ca 9 miljarder euro. I skötseln av det gäller ca hälften kommunerna och deras lagstadgade skyldigheter. Strukturprogrammet kompletterades vid strukturförhandlingen i slutet av november 2013 samt vid ramförhandlingen i mars 2014 både i fråga om åtgärder och tidtabellsmål. De viktigaste strukturella reformerna är åtgärder för 200 000 nya jobb, en fungerande vårdreform samt längre tid i arbetslivet och pensionsreformen. Dessutom behövs en mängd andra åtgärder.

Strukturprogrammet innehåller närmare hundra förslag till åtgärder som ska verkställas degressivt under 2014—2018. I det ingår åtgärder vilkas kostnadsverknings varierar mellan hundra tusentals euro till hundratals miljoner euro. Att samtidigt genomföra tiotals små och obetydliga reformer samtidigt hotar att gröta ihop både lagstiftningsarbetet och verkställandet i kommunerna. En del av åtgärdsförslagen, bl.a.

höjning av pensionsåldern, har lagts ut för beslut hos arbetsmarknadsorganisationerna.

Strukturprogrammet har särskilt för kommunernas del förblivit bristfälligt. Den nedskärningslista på en miljard euro som regeringen har lovat åt kommunerna har knappats in till ca 300 miljoner euro av vilket upp till ca en tredjedel gäller ersättning av ett pappersbaserat patientarkiv med ett elektroniskt. I sin helhet underskriver strukturprogrammets åtgärder för kommunerna den sammantagna effekten av de av regeringen nedskurna statsandelarna samt uppgiftsökningarna under valperioden.

Under innevarande valperiod har regeringen redan genom nya skyldigheter för kommunerna ökat hållbarhetsgapet i de offentliga finanserna. Därför är det ofattbart att regeringens strukturprogram innehåller utgiftsökningar av rent politisk natur för kommunerna och hela den offentliga ekonomin såsom ett år längre läroplikt samt kvotering av hemvårdsstödet. Regeringen är i färd med att vältra över på kommunerna en helhet som omfattar effektivisering av kommunernas uppgifter och funktioner på ca två miljarder euro trots att arbetet ursprungligen skulle fördelas jämnt mellan staten och kommunerna. Det innebär i fortsättningen att kommundiensterna försvagas, kommunerna blir starkt ojämlika och att kommunalskatten höjs, vilket ställer kommunborna i en ojämlik situation.

Centern hyser betänkligheter över hur verkställandet av strukturprogrammet framskrider. Kommunreformen har i praktiken redan gått omkull, och inom vårdformen pågår just nu ett nytt försök att åstadkomma en genomförbar reform som uppfyller målen. Centern godkänner inte den planerade centraliseringen av utbildningen på andra stadiet som skulle försvåra möjligheterna för många unga att få utbildning efter grundskolan.

Enbart 2014 ska sammanlagt över 40 i strukturprogrammet inskrivna reformer beredas och verkställas i början av nästa år. Av dem ska totalt 23 lagförslag som gäller kommunerna eller anknyter till verkställandet av strukturprogram-

met lämnas inom hösten. Propositionerna är väsentligen fortfarande olämnade.

Centern anser:

"regeringen måste i sitt strukturprogram fokusera på stora och verkningsfulla reformer i samarbete med kommunfältet. Det gäller i synnerhet ordnandet av vårdreformen och reformen av finansieringen samt samordningen av datasystemet inom den offentliga sektorn. Inom samtliga dessa har det under valperioden skett beklagligt lite framsteg.

"strukturprogrammet måste verkställas med omsorg. I kommande propositioner måste bedömningarna de totala effekterna av särskilt till kommunala tjänster relaterade effektiviseringsåtgärder göras enligt faktiska värden, eftersom verkställandet av strukturprogrammet används som grund för att skära ner statsandelarna. Utgiftsbesparingar kan innebära extra utgifter på andra håll som t.ex. i transportkostnader.

"kommunekonomins nya styrsystem, den s.k. utgiftsregeln, måste tas i bruk omedelbart. Kommunerna ska inte åläggas nya skyldigheter om statsmakten inte ersätter kostnaderna till kommunerna till fullt belopp eller om kommunernas skyldigheter inte minskas med samma summa.

"strukturen måste rensas på onödigt byråkrati som förhindrar bl.a. produktivt arbete inom offentlig sektor samt företagsverksamhet.

"strukturprogrammet bör inte användas som instrument för en ideologisk centraliseringspolitik. Bl.a. tillgången och utbudet på utbildning efter grundskolan får inte äventyras.

Att ersätta arvs- och gåvoskatten med ändringar i skatten på överlåtelsevinst och med en skatt baserad på nettoförmögenhet

För att underlätta generationsväxlingar måste regeringen snabbt utreda möjligheterna att slopa arvsskatten och gåvoskatten och ersätta dem med en skatt på försäljningsvinsten och en förmögenhetsskatt som baseras på nettoförmögenheten. Ändringen bör göras så att den är så kostnadsneutral som möjligt för de offentliga finanserna och inte leder till någon märkbar ökning av förmögenhetsskillnaderna.

Införande av ett företagaravdrag

Vi behöver nya jobb för att få bukt med arbetslösheten. De uppstår i dag uttryckligen i små och medelstora företag.

Centern föreslår som omedelbar åtgärd att det införs ett företagaravdrag på fem procent för små firmor och personbolag i syfte att gynna sysselsättning och investeringar. Företagaravdraget skulle också säkra att företag med olika juridisk form bemöts jämlikt. Företagarna i Finland driver samma idé.

När finansministeriet beräknade effekterna av Centerns budgetförslag för 2014 uppskattade ministeriet att intäkterna från skatter och socialavgifter skulle minska med totalt 122 miljoner euro om reformen hade genomförts år 2014.

Fri avskrivningsrätt för produktiva investeringar

Centern är också redo att införa fri rätt till avskrivning på produktiva investeringar. Denna skattereform periodiserar skatteintäkterna på ett nytt sätt. På motsvarande sätt som det finns överföringsutgifter skulle man kunna se på detta som en överföringsinkomst för staten.

Folkkapitalism och stimulering av börser

Centern understöder varmt tanken på att allmänheten sparar en del av sina inkomster och bygger upp en egen buffert med tanke på framtiden. En god skattepolitik är enkel, transparent och förutsägbar.

Centern förespråkar en så kallad folkkapitalism och ser det som viktigt att direkta aktieplaceringar utgör lockande alternativ till olika indirekta placeringsformer. För att uppmuntra till direkta aktieplaceringar måste vi införa skattefrihet för små utdelningsinkomster på mindre än tusen euro per år.

Börsen har av tradition varit en effektiv kanal för att skaffa eget kapital till företag med tillväxtpotential. Under de senaste tio åren har dock börsen inte attraherat företag, utan riktningen har snarare varit bort från börsen.

Börslisting är i dag inget lockande alternativ för vare sig företag eller placerare. De dystaste utsikterna står First North-listan för. Listan har

på tio år fått endast sex nya företag i Finland, medan motsvarande siffra i Sverige är över 160. I Sverige har över 30 av dessa företag hunnit växa till sig så att de uppfyller kriterierna för Stockholmsbörsens huvudlista.

Börslisting måste underlättas genom att små företag som tas upp på First North-listan fortsatt får skattebehandling som onoterade företag. På kort sikt påverkar detta inte skatteintäkterna, eftersom företagen i dagens läge avstår från listing på grund av skattetröskeln, och alltså i vilket fall kvarstår som onoterade och beskattas därefter. På längre sikt skulle börslisting däremot möjliggöra att tillväxthungriga företag får det lättare att samla in kapital för sina strävanden. Därigenom skapas ny företagsverksamhet som stimulerar samhällsekonomin.

Avstående från trafikledsavgift

De existerande jobben måste hållas kvar. Det skulle förbättra konkurrenskraften hos vår exportindustri om vi t.ex. avstod från trafikledsavgifter. Det föreslås av handelskammare, företagare och hamnstäder. Centern föreslog i debatten om arbetslöshetsinterpellationen att detta redan skulle genomföras i tilläggsbudgeten, men regeringen ville inte göra det. Centern förutsätter att beslutet fattas vid miniatyrregeringsförhandlingarna. På årsnivå kostar reformen cirka 40 miljoner euro.

Lönesubvention för en första anställning

Tröskeln för att anställa den första utomstående arbetstagaren måste sänkas. Vi föreslår att ensamföretagare ska få lönesubvention för sin första anställda. Där måste också visstidsanställningar ingå eftersom det är så det ser ut i arbetslivet och på arbetsmarknaden i dag. Subventionen kan finansieras regelbundet utan att förbudna sysselsättningsanslag används.

Bättre allmänna villkor för företagsamhet och tryggad finansiering

Det är svårt att hitta ett enda förslag i regeringens rambeslut som siktar på att förbättra de allmänna villkoren för företagsamhet och att lindra företagens administrativa börda.

Byråkratin kring att starta företag måste bantas ner och det måste bli enklare att bilda företag. Man bör överväga om momsnedläggningarna kan utsträckas till fler områden. En möjlighet kunde också vara att tillfälligt sänka de indirekta arbetskraftskostnaderna. Man kunde förhandla om finansiering via EMU-bufferten. Bufferten kunde fyllas på senare när tillväxtutsikterna är mer stabila.

Omedelbara åtgärder måste vidtas för att banta ner tillståndsbyråkratin och lindra företagens administrativa börda. Vi i Centern efterlyser snabba åtgärder från regeringens sida för att avskaffa nödiga normer som bara försvårar företagsverksamheten. Samhället måste framför allt möjliggöra och sporra till aktivitet och företagssamhet, inte sätta käppar i hjulen för företagen.

Flaskhalsarna i företagsfinansieringen måste undanröjas och fullgoda incitament för ny tillväxt byggas upp. Finanskrisen i Europa har belastat finansmarknaden med en stor regelbörda. Följden är att finansörerna ställer större krav på säkerhet och företagens säkerhetsreserver har försämrats. Företagen har svårare att få lån. I rambeslutet höjer regeringen visserligen Finnveras finansieringsmöjligheter något, men inte tillräckligt mycket.

Att Finlands ekonomi ligger risigt till och att attraktionskraften som investeringsobjekt är borta har också lett till att det är svårare att få finansiering i form av eget kapital. Regeringen föreslår att Industriinvestering ska rekapitaliseras, men inte i tillräckligt hög grad.

Staten måste snabbt och med tillräckligt omfattande åtgärder kompensera för marknadsbristerna i utbudet på både finansiering i form av eget kapital och lånefinansiering, anser vi i Centern.

Finland behöver en eller flera tillväxtfonder för att trygga kapitalförsörjningen för ny tillväxt. För att rekapitalisera dem bör staten stå för flera hundra miljoner euro genom att finansiera detta huvudsakligen med inkomsterna på 1 900 miljoner euro som enligt statliga uppgifter inflyter från försäljning av privat egendom. För att säkerställa att fonderna får privat investerings-

kapital och i tillräcklig omfattning måste staten vara beredd att ta till vissa asymmetriska lösningar.

Marknadsbristerna måste också minska för den lånefinansiering som företagen behöver. De privata finansörernas risktäckningskapacitet har minskat. Under en övergångsperiod måste staten ta ett större ansvar för att täcka marknadsgapet genom att ge Finnvera större befogenheter och risktäckningskapacitet. Extra stort är behovet av medel till företagen i anknytning till struktur- och branschreformerna.

Nya finansieringsmöjligheter för att stödja tillväxten:

"Pensionsbolagens fonder för återbelåning sitter på tiotals miljarder euro i kapital som företagen kunde ha användning för. Fondreglerna måste revideras så att denna reserv kan nyttiggöras på ett vettigt sätt för företagen.

"Det måste också till nationella åtgärder för att behålla mångfalden i bankvärlden och vitaliteten bland de små bankerna. Många små banker är specialiserade på kreditgivning och de kan därför oberoende av sin storlek täcka en betydande del av företagsfinansieringen inom någon viss sektor, exempelvis jordbrukssektorn.

"Man kan påverka bankernas kreditgivning genom att reglera kraven på säkerhet och på så sätt vilka risker som förknippas med krediterna. Kravet på eget kapital är många gånger större när det gäller industriinvesteringar än vid till exempel bostadbyggnad. Då går pengarna till investeringar som undviker risken, och potentialen för ny tillväxt utnyttjas inte. Riskerna när det gäller finansiella beslut bör omvärderas.

"Finland måste med det snaraste skapa en fungerande obligationsmarknad med tillträde för små och medelstora företag.

"För att stärka börserna bör man allvarligt överväga om företag på First North-listan kan ges möjlighet att bibehålla sin ställning som onoterat bolag i beskattningshänseende.

"Den skuldspirall som hotar företagare vid konkurs avskräcker många från att expandera. Det är därför viktigt att överväga en översyn av konkurslagstiftningen. I varje misslyckande finns ett frö till ny tillväxt. Att företaget går om-

kull får inte knäcka företagaren, utan tvärtom sporra honom eller henne att ta lärdom och fortsätta sin karriär som företagare.

"Räntestöd till Finnvera Abp och ersättningar för Finnvera Abp:s förluster. Det är helt uppenbart att det behövs låneinstrument som dels svarar mot den rådande konjunkturen, dels driver på strukturförändringar så att i grunden utvecklingsbara företag tar fram nya produkter eller rentav söker sig till nya branscher. Villkoren för ett sådant konjunktur- och strukturlån bör motsvara villkoren för det konjunkturlån som fanns 2009-2011. Vidare bör anslagen till Finnvera Abp:s räntestöd och ersättningar för kreditförluster höjas något.

"Tilläggsanslag till Tekes för forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet, särskilt till innovationstjänster i små och medelstora företag.

"Större anslag till internationaliseringsstöd. Åtgärderna bör genomföras under ramperioden i den utsträckning det är möjligt.

Åtgärder för att säkerställa tillräckligt stora regionala bidrag till företagen

Parallellt med de allmänna svårigheterna med att få pengar till företagen minskar också de regionala betingade stöden till företagen, och procentdelen för stöden går ner. Samtidigt har regeringen Katainen godkänt att regionala stöd i stor skala fortfarande betalas ut i EU-länder, där ekonomin har vuxit och fortsätter att växa betydligt bättre än i Finland med sin krympande ekonomiska utveckling. Nu kan företag i östra Centraleuropa få offentligt stöd för investeringar eller utvecklingsprojekt på upp till 45 procent. Också storföretag kan få stöd på upp till 25 procent. Hos oss får storföretagen inget stöd alls och också stöden till de mindre företagen är radikalt mindre. Det resulterar i snedvridning av konkurrensen och att vi förlorar innovativ kapacitet till utlandet.

Antalet stödberättigade regioner minskar avsevärt i Finland den 1 juli. Från Pihtipudas söderut hör en stor del av Finland från och med juli till samma företagsstödsområde som bland annat Paris och London.

Centern anser att de stora skillnaderna i förutsättningar för företagsverksamhet i olika delar av landet måste minska genom att vi med nationella medel ser till att de regionala företagsstöden räcker till.

Finland har många kommuner och regioner där arbetslöshetsläget är mycket svårt. Enligt Centern är det obegripligt att regeringen har gett upp försöken att jämna ut de regionala skillnaderna i arbetslösheten. Också landskapsutvecklingspengarna har regeringen naggat i kanterna och kommer nu att låta dem försvinna helt.

Våra förslag tar sikte på att balansera upp utvecklingen i hela landet. Vi kommer att behöva landskapsutvecklingspengar och sysselsättningsbaserade investeringsstöd också i framtiden.

För regionerna med den största arbetslösheten vill vi föreslå snabbverkande sysselsättningsprogram, som NTM-centralerna, landskapsförbunden, kommunerna och näringsföretagen kan samarbeta om. Om Finland inte kan skapa fler arbetstillfällen, måste vi fortsätta på den inslagna vägen med skattehöjningar och nedskärningar. Det tär på människors köpkraft och med tynande efterfrågan på hemmamarknaden kommer tiotusentals arbetstillfällen i riskzonen. Det är en ekonomisk utarmning som STTK och FFC varnar för.

Finland behöver ett företagsamhetsprogram

Finland behöver ett program för att främja företagsamheten. Det ska i synnerhet innehålla åtgärder för att hjälpa upp små och medelstora företag. Det blir bättre struktur på sikt på företagsfrågorna om åtgärderna samlas i ett separat företagsamhetsprogram. Centern ställer sig bakom ett sådant program.

I budgeten för 2015 avsätter Centern preliminärt 100 miljoner euro till selektiva specialåtgärder för att främja företagsamheten. Senare under ramperioden kan det avsättas mer pengar, beroende på det ekonomiska läget.

Rapporten om en nationell kapitalmarknadsstrategi från Stadighs arbetsgrupp och rapporten om en investeringsstrategi från utredningsman

Eloranta kunde gott och väl dammas av och blir föremål för åtgärder.

Färre tillstånd

Centern vill också avskaffa en del av den byråkrati som belastar företagen. Tillståndspocesserna måste bli snabbare. Investeringsprojekt värda 3,6 miljarder euro har fastnat i tillståndskvarnen, enligt uppgifter från Finlands näringsliv. Staten måste anställa fler handläggare för att investeringarna ska komma i gång. De direkta kostnaderna för tillfällig personal är på sin höjd några miljoner, men det betalar sig mångfalt när investeringarna kan sättas in snabbt.

Inkomstrelaterad dagpenning för viss tid till arbetslösa som blir företagare

Vi behöver nya företag. Tröskeln för att bli företagare måste sänkas och människor sporras till aktivitet. Dessutom måste det bli lättare att vara företagare på deltid och klara sig i skarven mellan anställning och företagsamhet. Samtidigt måste den sociala tryggheten för företagare förbättras.

Centern har som mål att stödja arbetslösa för att de ska kunna vidareutveckla och omsätta sina företagsidéer i praktiken. Som en första åtgärd föreslår vi att arbetslösa ska fortsätta få inkomstrelaterad arbetslöshetsdagpenning en viss tid, om de blir företagare.

Uppsägningsersättning för nytt företag

Vårt andra förslag är att betala ut en uppsägningsersättning som startkapital för ett företag. Båda förslagen är exempel på en ny sorts startpeng. Rätt tillämpade ökar de inte kostnaderna inom de offentliga finanserna, men hjälper upp bristen på kapital för nystartade företag.

Bättre förutsättningar för startpeng

Också förutsättningarna att få den nuvarande startpengen måste förbättras. Startpeng ges inte ut om någon som hotas av arbetslöshet startar ett företag redan innan han eller hon är arbetslös. Om personen hade varit passiv och väntat tills anställningen tar slut, hade rätten att få start-

peng för funnits kvar. Detta måste ändras. Aktivitet måste belönas inte bestraffas.

Nackdelarna med skyddsdelen vid utkomstskydd för arbetslösa

Arbetslösheten slår hårdast mot de arbetslösa. Det är positivt att regeringen har omsatt Centerns förslag och ger arbetslösa rätt att tjäna 300 euro i månaden utan att arbetslöshetsersättningen minskar. Men det har varit en del problem med att genomföra reformen. De måste lösas med en gång.

Den misslyckade reformen med arbets- och näringsbyråer

Möjligheterna att sysselsätta arbetslösa har försvårats av den reform av arbets- och näringsbyråerna som arbetsministern har initierat. Enligt Finlands Arbetslösas Samarbetsorganisation — TVY har byråerna inte kapacitet att betjäna besökare ordentligt, varken arbetslösa eller arbetsgivare.

Det är de mest utsatta arbetslösa som behöver personlig och långsiktig service. Det är en fråga som också cheferna och medarbetarna på byråerna lyfter fram.

Alla måste få elektroniska bankkoder

E-tjänster anlitas i allt större omfattning inom arbetskraftsservicen. Men då måste man ha bankkoder, och det har inte alla. Centern har lämnat in en lagmotion om skyldighet att ge varje finsk medborgare bankkoder. Samhället måste se till att alla oberoende av förmögenhet och inkomster kan anlita elektronisk identifiering, som är ett sätt att backa upp aktivt medborgarskap. Detsamma har en rad organisationer inom det sociala området föreslagit.

Gör läroavtalsutbildning till utbildningsavtal

En lösning som Centern föreslår är att läroavtalsutbildningen ses över och blir utbildningsavtal. Det har också Företagarna i Finland föreslagit.

Yrkesutbildning genom arbete är ett alternativ för unga som inte är intresserade av att plugga och som därför inte fått någon utbildnings-

plats. En ung människa som vill studera, ett företag och en skola kunde vara parter i avtalet. Via arbete kunde de unga få avlägga yrkesexamen och nosa lite på sitt yrkesområde.

Tydligare regler för Chanskortet

Många aktiva unga har blivit besvikna på Chanskortet eftersom de har kunnat gå miste om bidraget om de avtalat om något med arbetsgivaren på egen hand.

Jobb till unga

I våras lade gruppen Yllätetään yhteiskunta fram 30 nya sätt att förbättra sysselsättningen för unga. Den föreslår bland annat att skolor och servicehus samarbetar om ett projekt, där unga hjälper gamla med att använda till exempel dator, telefon och webben. Tanken är att de äldre ska betala för hjälpen.

Regeringen har skurit orimligt mycket i nybörjarplatserna och håller på att stänga en massa gymnasier och yrkesskolor. När anslagen till kommunerna minskar ger det utan vidare utslag i större skolgrupper, längre skolresor och fler skolnedläggningar. Vår oro över neddragningarna inom utbildningen delas av Akava.

Så här bygger vi ingen framtid. Det gäller i stället att satsa på de unga. Regeringen måste snabbt söka nya sätt att få liv i den stapplande ungdomsgarantin. Man får inte svika sina löften till de unga.

Inför framtidsmönstring

Centern vill bjuda in de unga till framtidsmönstring. Där kan de unga gå igenom olika frågor tillsammans med fackfolk, till exempel hälsa och välfärd, och få information om studier och karriärplanering.

Det måste bli ett slut på den ökande långtidsarbetslösheten

Centern är mycket oroad över den explosionsartade ökningen av långtidsarbetslösheten och förutsätter att regeringen i miniregeringsförhandlingarna introducerar nya morötter för att till exempel personer som varit arbetslösa i fler än 300 dagar med arbetsmarknadsstöd ska kunna få

hjälp i form av lönesubvention eller något annat liknande incitament. Om vi inte lyckas stoppa långtidsarbetslösheten i tid, är risken stor att felet i samband med den ekonomiska krisen på 1990-talet upprepas och Finland får en hel generation i arbetsför ålder som slås ut på arbetsmarknaden. Att satsa på att motverka långtidsarbetslöshet är ett mycket vettigt sätt att förebygga kostsam social marginalisering.

Produktivitetsförbättrande åtgärder

Regeringen skär ner utbildningen på andra stadiet med 260 miljoner euro. Under sina tre år kommer den att skära ner den offentliga innovationsfinansieringen med nästan 100 miljoner euro. I rambeslutet höjer regeringen i stället rekapitaliseringen universiteten och avsätter små anslag till forskning och utveckling.

Om man ser till produktiviten tar nedskärningarna mer än de små anslagshöjningarna ger. I synnerhet yrkeskompetensen måste stärkas, anser vi i Centern. Det ingen mening att skära ner anslag som ska påskynda och kommersialisera innovationer och göra det lättare få ut dem på marknaden. Samtidigt kan vissa av anslagen till rekapitalisering av universiteten slopas.

Centern redo att spara, men inte i människornas vardag

Skär inte i familjeförmånerna

Regeringen låter barnfamiljerna betala notan för sin misslyckade finans- och sysselsättningspolitik. Den här regeringen har inte haft någon samlad bild av familjepolitiken. De tre år den har funnits har kantats av en ostrukturerad och rörig familjepolitik. Det finns ingen tydlig syn på eller kunskap om barnfamiljernas vardag och vad som påverkar den, exempelvis service och transfereringar.

Under valperioden har familjerna drabbats av många och orättvisa besparingar och försämringar. De lägsta föräldrapenningarna släpar efter arbetsmarknadsstödet. Barnbidragen har inte indexjusterats. Stick i stäv med regeringspartiernas utfästelser har daghemmen, skolan och social- och hälsovården skurits ner med flera miljar-

der. Stödet för hemvård kvoterar och den subjektiva rätten till barnomsorg kringskärs. Dessutom höjs barnomsorgsavgifterna. Regeringen försvårar vardagen för familjerna. Den förefaller inte lita på att familjerna själva är experter på att ordna sina liv. Också den länge efterlysta lagen om förskoleverksamhet riskerar att inte bli mer än ytskrap.

Vi i Centerns utskottsgrupp motsätter oss kvotering av stödet för hemvård eftersom det försvårar vardagen för familjerna och dessutom är ett orealistiskt förslag ekonomiskt och sysselsättningsmässigt. I fortsättningen ska man inte få stöd om barnet vårdas hemma av någon annan än en förälder, t.ex. en far- eller morförälder.

Följderna av att regeringen tvingar fram en uppdelning av stödet går inte att kontrolleras. Den kommunala barnomsorgen får potentiellt sett ta hand om upp till ca 24 000 nya barn, och ungefär 15 000 är under tre år. Det innebär en extra kostnad på 250—300 miljoner euro för kommunerna. Att ändra stödet för hemvård kräver stora ansträngningar att få arbetskraft och tillräckligt med lämpliga lokaler. Om alla de barn som berörs av regeringens planer ska övergå till dagvård, behöver daghemmen totalt över 5 000 nya utbildade anställda. Bara grupperna för barn under tre år behöver nästan 4 000 nya barnskötare. Även om alla barn som berörs av regeringens planerade reform inte skulle övergå till dagvård, blir kommunernas kostnader ändå ytterst höga. Det är uppenbart att nedskärningarna i stödet för hemvård av barn inte på minsta sätt tjänar regeringens mål att minska kostnaderna för kommunal verksamhet med en miljard euro senast 2017.

Regeringens beslut är maskerad som jämställdhetsfrämjande åtgärd och bygger på ren och skär tro. Regeringens kostnadskalkyl baserar sig i hög grad på att fler fäder i fortsättningen ska ta hand om barnen hemma. Antagandet är att fäderna ska stanna hemma i 10 procent av de fall när mödrarna har utnyttjat sin maximala tid. Ändå är det höljt i dunkel hur mödrarna kommer att göra när stödet upphör om de inte har ett jobb att återvända till. Enligt beräkningarna skulle cirka 5 400 mödrar få utkomstskydd för arbets-

lösa, vilket ökar utgifterna med 45 miljoner euro på årsbasis.

Tvång motiverar inte fäderna att stanna hemma ett dugg mer än nu, om det handlar om att trygga familjens utkomst genom förvärvsarbete. Ett verkligt val mellan förvärvsarbete och barnomsorg kan vara aktuellt bara om föräldrarna har lika stora inkomster.

I rambeslutet tullar regeringen också på barnbidragen och vill minska dem med 8 euro i månaden. Nedskärningen gäller vartenda ett barn varenda månad. Det känns i ekonomin när inkomsterna är låga. Vi kan inte acceptera en sådan nedskärning. Det finns andra sätt att få ihop de 110 miljoner euro som måste sparas in. Regeringen måste låta bli att höja läropliktsåldern och att kvotera stödet för hemvård. Eller så kan tobaksskatten höjas eller företagsstöden naggas lite i kanten. Då behöver barnbidragen inte sänkas.

Anslagen för bastrafikledshållning får inte sänkas

I rambeslutet ingår en minskning med 100 miljoner euro under momentet för bastrafikledshållningen år 2015, och under 2016-2018 görs årliga nedskärningar med de 100 miljoner för utvecklingsprojekt som enligt den trafikpolitiska redogörelsen skulle ha överförts till bastrafikledshållningen. Också dessa nedskärningar drabbar alltså bastrafikledshållningen. Som motvikt till nedskärningarna innehåller rambeslutet bland annat en ökning på 20 miljoner euro för 2014 och 30 miljoner euro för 2015 i engångsinvesteringar i bastrafikledshållningen. Den extra satsningen ska stärka den infrastruktur som är mest kritiskt med tanke på sysselsättningen och tillväxten. I fråga om utvecklingsprojekten konstateras det i redogörelsen att regeringen kommer att fatta ett principbeslut om byggandet av Centrumslingan och inleda därtill hörande förhandlingar med de olika parterna. Genomförandet av de projekt som tas upp i den trafikpolitiska redogörelsen kommer att fortsätta som planerat under ramperioden. Starten för ett projekt kommer dock att tidigareläggas.

I redogörelsen betonas att det viktigaste i fråga om bastrafikledshållningen är att sörja för en dagligen fungerande trafik. Målet är enligt redogörelsen att trygga det dagliga underhållet och trafikservicen inom i huvudsak hela trafikledsnätet. Reparationerna av broar och vägnät fortsätter för att klara de höjda maximivikterna och maximimåtten inom tung trafik, och reparationerna gäller sådana objekt som är de mest kritiska med tanke på näringslivet, sysselsättningen och tillväxten. Kommunikationsutskottet omfattar de här målen till alla delar. Anslagsnivån i fråga om bastrafikledshållningen kommer enligt utskottets bedömning trots det inte att räcka till ens för att bibehålla trafiklederna i nuvarande skick eller för nuvarande trafikkapacitet.

I praktiken håller det sekundära vägnätet redan med nuvarande anslag på att försämrans. Vägbeläggningen blir i allt sämre skick överallt utom på det centrala vägnätet och antalet landsvägs- och järnvägsbroar i dåligt skick uppskattas öka från 800 till cirka 950 redan innan nedskärningarna enligt ramredogörelsen genomförs. Konsekvenserna blir menföres- och viktbegränsningar. När det gäller järnvägsnätet kräver banor och bangårdar, järnvägsbroar i behov av reparation och föråldrade el- och säkerhetsanordningar de största insatserna.

Enligt de sakkunniga drabbar nedskärningarna just den del av kostnadsstrukturen som ska garantera en dagligen fungerande trafik. Eftersom detta inte lyckas ens med anslagsnivån för 2014, kommer ramnedskärningarna att försvåra underhållet och bibehållandet av standarden på trafikservicen ytterligare. Inbesparingarna innebär i praktiken ännu strängare prioriteringar på basis av trafikmängder och trafikledstyper och i allt större utsträckning sämre underhåll av det sekundära trafikledsnätet.

Större mått och massor för fordonsmaterielen utgör en utmaning för en del av vägnätet och bland annat viktbegränsningar på enskilda vägar och broar innebär för närvarande avsevärda restriktioner när det gäller att i vidare utsträckning tillåta större massor för transporter. En reform för att höja maximivikterna för den tunga godstrafiken leder inte till de nationalekonomiska

fördelar som eftersträvas, om vägnätets bärformåga inte tillåter laster med högre vikt. Bärformågan varierar regionalt och beroende på trafikled, vilket leder till att de transportföretag som bedriver trafik i olika regioner och på olika rutter befinner sig i ojämlik ställning sinsemellan. Till detta kommer också eventuella nya näringspolitiska viktiga projekt som kan öka behovet av transporter ytterligare. Då måste det vara möjligt att reagera på dem genom att sätta in nödvändiga utvecklings- och underhållsarbeten på aktuella trafikleder.

Finansieringsnivån är otillräcklig i förhållande till behoven också när det gäller enskilda vägar. Enligt redogörelsen minskas statsbidragen för privata vägar med 2 miljoner euro från och med år 2015, och understödsmedlen uppgår där efter till 3 miljoner euro.

Kostnadskalkylerna för det eftersatta trafikledsunderhållet varierar mellan ett belopp på 2 miljarder euro och så mycket som 2,5 miljarder euro. Expertmyndighetens kalkyl visar 2,3 miljarder euro. Beloppet ökar i allt snabbare takt när mera omfattande trafikledsstrukturer som broar får förfalla tillräckligt länge utan behövliga underhållsreparationer. Utskottet framhåller att inbesparingar i underhållet av bastrafikleder leder till mångfalt större kostnader för reparationer och återuppbyggnad om de får förfalla så mycket att de inte kan användas tryggt och smidigt. Riskerna är dessutom att trafiklederna förfaller så pass mycket att det inte är möjligt att genomföra planerliga förbättringar och riktade investeringar, eftersom de disponibla medlen till övervägande del går åt till akuta reparationer.

Också den ökade kostnadsnivån som inte har kunnat kompenseras i den årliga budgeten har bidragit till att underhållet släpar efter allt mer. Om det inte görs några indexhöjningar av anslagen för bastrafikledshållningen under ramperioden, minskar kostnadsökningen köpkraften med cirka 3 procent årligen, alltså med 30 miljoner euro. Förändringen är kumulativ, och köpkraften minskar alltså med över 100 miljoner euro under ramperioden i relation till utgångsläget. Enligt utredningen är nära nog samtliga utgifter för det dagliga underhållet och för isbrytning in-

dexbundna, det vill säga 60 procent av utgifterna för bastrafikledshållning. Den ökade kostnadsnivån ökar alltså utgifterna samtidigt som anslagen inte ökar i motsvarande mån.

Enligt expertmyndighetens kalkyl skulle en minskning av underhållsskulden ens till en godtagbar nivå kräva extra insatser på cirka 1 miljard euro, vilket i praktiken skulle innebära ett tillägg på 100 miljoner euro till det årliga anslaget under 10 års tid. Utskottet poängterar att rambeslutets minskade anslag och uteblivna indexhöjningar ytterligare kommer att öka behovet av extrainsatser för att få bukt med de brister som redan nu råder i underhållet. När finansieringsnivån fastställs bör också projektens sysselsättande verkan beaktas.

Kommunikationsutskottet har i sina ställningstaganden understrukit betydelsen av en betydligt längre tidsram när det gäller till exempel bastrafikledshållningen och investeringar i trafiklederna. En central uppgift för den trafikpolitiska redogörelse som ska överlämnas till riksdagen i början av nästa valperiod är att se till att vårt land har fungerande och trygga trafikleder långt in i framtiden. Det är enligt utskottet synnerligen viktigt att den av sparbesluten undergrävda finansieringen av bastrafikledshållningen ses över så fort den ekonomiska situationen förbättras så att den motsvarar en nivå som på lång sikt och på ett hållbart sätt småningom leder till ett allt mindre eftersatt underhåll.

Kommunikationsministeriet har tillsatt en parlamentarisk arbetsgrupp som ska kartlägga olika alternativ för att minska eftersläpningen i underhållet av trafiknätet. Arbetsgruppen gör upp en gemensam lägesbild över i vilket skick trafiknäten befinner sig och lägger fram ett förslag till en ändamålsenlig långsiktig finansieringsnivå för utvecklandet av bastrafikledshållningen och trafiknätet. Utskottet framhåller att arbetsgruppen har ett synnerligen viktigt uppdrag med tanke på trafiken i framtiden.

Centern är å andra sidan redo att införa den tidsbaserade Vinjetti-avgiften för utländska långtradare.

Det centrala är enligt Centern att fördelningen av trafikanslagen möjliggör genomförandet

av de stora industriinvesteringar som planerats i landet. Regeringen kan inte riskera att dessa projekt inte genomförs på grund av att vägnätet i Finland raseras.

Alternativa sätt att spara

Centern hävdar att det finns många sätt att spara som inte påverkar människors vardag. Här är några exempel:

— Vi avstår från alla beslut som ökar utgifterna inom den offentliga sektorn och som ännu inte börjat verkställas, såsom höjningen av läropliktsåldern och avgränsningen av hemvårdsstödet. Dessa båda beslut anstränger de offentliga finanserna med över 100 miljoner euro.

— I en situation där kraftiga nedskärningar drabbar utbildning och kultur finns det inga förutsättningar att rekapitalisera universiteten. Företagen kan om de så vill finansiera vetenskaps-samhället utan att staten nödvändigtvis behöver punga ut med extra medel för att få detta till stånd.

— Ineffektiva företagsstöd och skattelättnader skärs ned i förekommande fall. Det finns överlappningar i statens och kommunernas nät för företagstjänster och de strategiska spetskompetensklustren (SHOK) borde granskas kritiskt bland annat med avseende på stödet för att avlöna nyckelpersoner.

— Centern uppfattar produktivitet som en funktion som sänker utgifterna i stället för att höja dem. Det är därför slöseri med pengar att lägga ut över 20 miljoner euro på produktivtetsanslag inom de olika förvaltningsområdena.

— Det finns en hel del att spara in på inom förvaltningen om vi bara vågar bryta normer. Ministeriernas omkostnader lockar till nedskärningar som ska genomföras med osthyvelsmetoden och gälla hela förvaltningen. Anslaget för omkostnader kan dessutom användas effektivare med bättre chefskap och det finns alla anledning att fästa avseende vid detta i samband med projektet för översyn av centralförvaltningen.

— Eftersom statsfinanserna befinner sig i ett dåligt läge är det inte motiverat att staten använder över 50 miljoner euro på att köpa upp naturskyddsområden.

— Centerns förslag att inrätta aktiebolaget Valtion Infra skulle möjliggöra en övergripande finansiering av stora infraprojekt och sänka kostnaderna jämfört med nuvarande årliga budgetering.

— Inom justitieministeriets förvaltningsområde finns det ett flertal områden där det vore på sin plats med effektiviseringar och rationaliseringar. Som exempel kan nämnas begränsning av möjligheterna att överklaga myndighetsbeslut i fråga om planer och byggnadsordningar, tillstånd för miljöåtgärder och rivning samt undantagsbeslut och avgöranden som gäller planeringsbehov. Processledningen vid domstolarna kan effektiviseras, bötesstraff vid mängdbrott skötas i summariska processer och de utlovade reduceringarna av hovrätternas och förvaltningsdomstolarnas antal förverkligas. Antalet fängelseplatser kan minskas genom ökad användning av övervakning med fotboja.

— Centerns förslag till ett pensionsbeslut enligt vilket pensionsåldern kopplas till den förväntade livstiden skulle på längre sikt påverka också statsbudgeten med hundratals miljoner euro.

Budgeten för 2015

Enligt centerns uppfattning är anpassningsåtgärderna enligt 2015 års budget av rätt storleksordning men regeringens avgöranden innebär en alltför stor höjning av skatteuttaget.

För år 2015 innehåller centerns alternativ ytterligare besparingar på ca 200 miljoner euro jämfört med regeringens förslag. Centern kommer under behandlingen av 2015 års budget att precisera med vilken tidtabell dess alternativa sparbeslut kan förverkligas.

I sin egen skuggbudget kommer centern att lägga fram ett skattepaket som skulle lindra beskattningen med ca 200 miljoner euro jämfört med regeringens förslag. Centern är emellertid redo att i allt större utsträckning inrikta beskatt-

ningen enligt betalningsförmåga. Progressionen i beskattningen av höginkomsttagarnas förvärvsinkomster borde skärpas gradvis genom justeringar i inkomstskattetabellen. Centern talar också fortsättningsvis för en skärpning av rätten till ränteavdrag för koncerninterna lån så att de inte alls skulle vara tillåtna med utnyttjande av skatteparadis utanför EU och EES.

Regeringspartierna har medvetet missförstått Centerns mål att senast på 2020-talet se till att staten inte skuldsätter sig ytterligare. Genom sin egen vilseledande propaganda försöker regeringskretsen måla upp en föreställning om att centern föreslår ett sparbetting på 8 miljarder euro. Centerns mål i detta avseende innebär att statens inkomster och utgifter på årsnivå bör vara i balans när vi går in på 2020-talet. Men centern delar inte regeringens perspektivlöshet och uppfattning att underskottet kan minskas enbart genom att skärpa beskattningen och skära i utgifterna.

Enligt centerns mening är ökad stimulans och sysselsättningsskapande åtgärder det enda sättet att balansera statsfinanserna. På det sättet kan man öka skatteintäkterna och automatiskt minska sådana utgiftsposter som nu har ökat på grund av den utdragna regressionen. En ökad tillväxt leder till minskat skatteuttag om skattebasen bibehålls oförändrad. I den här reservationen till rambetänkandet har centern lagt fram ett sysselsättningsprogram med målet att skapa 200 000 nya arbetstillfällen.

Här följer centerns preliminära, alternativa riktlinjer för 2015 års budget där regeringens budgetlinje redan förutspås. Centerns ramalternativ omfattar inte bara budgetavgörandena för 2015 utan också många långsiktigare mål.

Centern reserverar möjligheten att precisera sina egna budgetförslag efter att besluten vid sommarens regeringsförhandlingar är kända. Centern presenterar mer detaljerat sitt eget bud-

getalternativ i normal ordning när regeringen behandlar budgetpropositionen på hösten.

Centerns preliminära framställning till huvudlinjer för 2015 års budget	Åtgärd	Budgetbalans jämfört med regeringen (miljoner euro)
Skatteförhöjningar/ utvidgning av skattebas		
Strängare progression för högaavlönade	Skärpning stegvis börjande med 60 000/år, följande steg på nivåerna 90 000/år och 160 000/år.	265
Stopp för utnyttjande av skatteparadis	Avdragsrätt för räntor på koncernlån förhindras helt i skatteparadis utanför EU- och Eta-området.	200
Skärpt tobaksaccis	Accisen på ett cigarettpaket höjs med en summa motsvarande nedskärningen av barnbidraget (skatteförhöjning för en cigarettask om 20 st. är ca 85 cent)	110
Skattechöjningar totalt		575
Kostnadsneutrala skatteändringar		
Ersättning av arvs- och gåvoskatt med skatt på försäljningsvinst och för- mogenhetsskatt.	Arvs- och gåvoskatten ersätts med skatt på försäljningsvinst och på nettoförmögenhet baserad förmögenhetsskatt så att reformen genomförs kostnadsneutralt med avseende på statens inflöde av skatteinkomster.	
Fri avskrivningsrätt för pro- duktiva investeringar	Fri avskrivningsrätt för produktiva investeringar är en nästan kostnadsneutral reform på längre sikt eftersom det endast ändrar skattens periodisering.	
Skattelättnader		
Avdrag på företagarkomst	Avdrag på företagarkomst 5 % (yrkes- och jordbruksidkare samt personbolag).	-122
Skattefrihet för små börsut- delningar	Skattefrihet på utdelning upp till 1000 euro	-90
Skatte- och stödbeslut som stöder inhemsk energipro- duktion	Sänkning av skatt på torv och höjning av stöd för flis till 2014 års nivå. Kostnad ca 50 mn e, varav hälften kompetensers genom skärpt skatt på kol.	-25
Övriga skattesänkningar / bekämpning av statens skärpningsförslag	Centern reserverar i sitt budgetalternativ ca 550 miljoner euro för skattelättnader som ännu inte har riktats. Skattelättnaderna ska användas särskilt till stöd för sysselsättningen. Framställningarna preciseras i samband med budgetalternativet 2015.	-550
Skattelättnader totalt		-787
Skatteändringar totalt		-212

Centerns preliminära framställning till huvudlinjer för 2015 års budget	Åtgärd	Budgetbalans jämfört med regeringen (miljoner euro)
Ändringar utgifter		
Den tidsbaserade Vinjettiavgiften för utländska långtradare		10
Sparåtgärder Allmänt Regeringens produktivite- anslag		24
Ministeriernas omkostnader KM	Besparingar riktas till moment 23.02.01, 24.01.01, 25.01.01, 26.01.01, 27.01.01, 28.01.01, 29.01.01, 30.01.01, 31.01.01, 32.01.01, 33.01.01, 34.01.01, 35.01,01 enligt senare specifikation. Framställningarna preciseras i samband med budgetalternativet 2015.	170
Grundande av Valtion Infra Oy	Ger besparingar som effektivaste genomföring av ledprojekt, när projekten kan genomföras från början till slut utan risk för att anslagen tar slut. Valtion Infra Oy:s startkapital genomförs med inkomster från försäljning av statlig egendom såsom Destia.	30
Frysning av planeringen av Centrumslingan UKM	Centern prioriterar trafikpolitiska lösningar som säkerställer att planerade stora industriella investeringar genomförs.	
Återtagning av förlängd läroplikt	Kommunförbundets kostnadsberäkning 118 mn e mot regeringens lagutkast 15 mn e. Ifrågasättning av regeringens lagutkast. Antingen avstås helt från förslaget eller också höjs kostnaderna till den nuvarande kostnadsnivån, nu underdimensionerad.	118
Universitetens kapitaliseringar lämnas ogjorda ANM	Besparing tre gånger 75 mn e, tot. 225 mn e. Besparing nästa år 75 mn e.	75
Gallring av företagsstöd/skattelättnader MM	Minskning av Tekes chocker, upplösning av överlappning i nätet av företagstjänster och nedskärning av stödet för nyckelpersoner.	80
Köp av naturskyddsområden	Köp av naturskyddsområden skärs ner med 25 % och deras programperiod förlängs	12.5

Centerns preliminära framställning till huvudlinjer för 2015 års budget	Åtgärd	Budgetbalans jämfört med regeringen (miljoner euro)
UM		
Civil krishantering	Anslagen för civil krishantering skärs ner med 50 %.	28
FM		
Militär krishantering	Anslagen för militär krishantering skärs ner med 50 %.	30
JM		
Myndigheternas möjligheter att överklaga myndighetsbeslut begränsas	Myndigheternas möjligheter att överklaga myndighetsbeslut begränsas, t.ex. NTM-centralernas rätt att överklaga- Användning av besvär rätt vid beslut om godkännande av plan och byggordning, 191 §; - Användning av besvär rätt vid beslut om tillstånd för miljöåtgärder och rivning samt i vissa fall beslut om bygglov, 192 §; - Användning av besvär rätt i undantagsbeslut och avgöranden som gäller planeringsbehov, 193 §, besparingar i förvaltningsdomstolarna	2
Effektivare processledning i domstolar		5
Summarisk behandling av massbrott, bötesstraff		5
Verkställande av straff, lokalkostnader för Senatfastigheter		2
Avstå från ombyggnad av fängelset i Kervo och sälj fängelset	Engångsbesparing 19,2 mn euro.	19,2
Utvidga övervakning med boja	Genom att utvidga övervakning med boja minskas fängelseplatserna med 300. Per fängelseplats sparas ca 45 000 per år, besparing 12 mn euro.	12
Förvaltningsdomstolar och hovrätter	Minskningen av hovrätter och förvaltningsdomstolar skulle ge besparingar. Det ska synas i kostnaderna för domstolarna. Besparing 4 mn e.	4
SHM		

Centerns preliminära framställning till huvudlinjer för 2015 års budget	Åtgärd	Budgetbalans jämfört med regeringen (miljoner euro)
Ingen kvotering av hemvårdsstödet	När regeringens planerade reform lämnas ogjord sparar de offentliga finanserna in ca 200 mn e. (I regeringens reform minskar utgifterna för hemvårdsstöd med 64 mn euro, men samtidigt ökar dagvårdskostnaderna med upp till 200-250 mn. euro och kostnaderna för utkomstskydd för arbetslösa ökar med 45 mn e. Skatteinkomsterna ökar med endast 15 mn e. Reformen träder ändå i kraft 2016 och har inga verkningar i 2015 års budget.	
Besparingar totalt		616,7
Nedskärningar som centern motverkar		
Barnbidrag	Återtagning av nedskärning i barnbidrag	-110
Anslagsnedskärning i basvaghållning	Återtagning av nedskärningen på 100 mn e för basvaghållningen 2015.	-100
Nedskärningar som ska bort totalt		-210
Behov av extra anslag		
Avstående från trafikledsavgift		-40
Specialåtgärder för bättre verksamhetsbetingelser för företag som riktas särskilt 2015	Framställningarna preciseras i samband med budgetalternativet 2015.	-100
Minskning av långtidsarbetslöshet och åtgärder som underlättar sysselsättning.	Framställningarna preciseras i samband med budgetalternativet 2015.	-50
Behov av extra anslag totalt		-190
Utgiftsändringar totalt		226,7
Helhetsverkan		14,7

Utgiftsregeln ger balans i de offentliga finanserna

Centerns mål är att de offentliga finanserna ska vara i balans om 8—10 år. Vi föreslår en utgiftsregel som sista utväg som ger en välbehövlig

förutsebarhet på lång sikt på utgiftssidan i de offentliga finanserna.

Genom utgiftsregeln tillåts statens utgifter stiga med högst 60 procent jämfört med den ökning av statens inkomster som den ekonomiska tillväxten medför. Av inkomstökningen läggs 40

procent på att täcka underskottet. På så sätt kan skuldkvoten minska snabbt.

Förslag

Vi föreslår

Finland behöver modiga reformer i miljardklassen

att riksdagen godkänner följande ställningstaganden med anledning av redogörelsen:

- 1. Riksdagen förutsätter att regeringen presenterar ett trovärdigt och modigt ekonomiskt program som innebär att staten slutar leva på skuld inom sex år.*
- 2. Riksdagen förutsätter att den nya statsministern omedelbart i juli bjuder in riksdagspartiernas ordförande, de centrala arbetsmarknadsparterna och företagarans och de arbetslösas företrädare till gemensamma förhandlingar för att lösa arbetslöshetsproblemet. Målet är att skapa 200 000 nya arbetstillfällen i Finland på tio år.*
- 3. Riksdagen förutsätter att besluten om längre tid i arbetslivet och högre sysselsättningsnivå påskyndas.*
- 4. Riksdagen förutsätter att regeringen använder inkomsterna från försäljning av statlig egendom till att påskynda snabbare tillväxt bland annat genom att skjuta till kapital till tillväxtfonden.*
- 5. Riksdagen förutsätter att överenskommelse om att bilda ett aktiebolag, Valtion Infra Oy, träffas i samband med regeringsförhandlingarna i juni och att de 148 miljoner som försäljningen av Destia ger används som kapital i aktiebolaget. Dessutom förutsätter riksdagen att anslagen för basväghållning inte skärs ner, utan att man håller fast vid det som riksdagen sägs i den trafik-*

politiska redogörelse som riksdagen godkánt.

6. Riksdagen förutsätter att bioekonomi blir ett nationellt spetsprojekt. Underskottet på åtta miljarder euro i handelsbalansen för energi ska omedelbart åtgärdas genom mindre skatt på torv och högre stöd för träflis, så att konkurrenskraften för dessa inhemska produktionsformer återställs och samtidigt ska förbrukningen av utländskt fossilt stenkolk minskas genom strängare beskattning. En stärkt handelsbalans med två miljarder euro ska eftersträvas genom ökad självförsörjning och stärkt exportpotential i fråga om matproduktion.

7. Riksdagen förutsätter att ytterligare kraftfulla åtgärder vidtas för att öka den industriella användningen av trä. Användningen av inhemskt trä måste snabbt fås upp till minst 65 miljoner kubikmeter. För att nå dit måste vi stimulera skogsbruket, få bort logistiska flaskhalsar och ta fram tillräcklig FoU-finansiering för att skapa nya innovationer inom branschen. Förutsättningar för industriinvesteringar i miljardklassen måste skapas genom transportpolitiska lösningar.

8. Riksdagen förutsätter att de strukturpolitiska åtgärderna för att få bort hållbarhetsgapet påskyndas. Samtidigt förutsätter riksdagen att regeringen lägger sådana reformer på is som de facto försvagar de offentliga finansernas ställning. Därför ska kvoterings- och hemvårdsstödet och förlängningen av läroplikten slopas.

9. Riksdagen förutsätter att Finlands ekonomi som en sista utväg balanseras upp genom en utgiftsregel som begränsar ökningen av offentliga utgifter. I första hand ska man ändå eftersträva stabilitet genom att påskynda den eko-

nomiska tillväxten, vilket automatiskt ökar skatteinkomsterna och får många offentliga utgifter att minska.

Skattereformer för snabbare ekonomisk tillväxt och ökad rättvisa

10. Riksdagen förutsätter att det görs en utredning om möjligheten att ersätta arvs- och gåvoskatten med ändringar i skatten på överlåtelsevinst och med en skatt baserad på nettoförmögenhet på ett sätt som är kostnadsneutralt och inte ökar förmögenhetsklyftorna märkbart.

11. Riksdagen förutsätter att man omedelbart inför ett företagaravdrag på fem procent för små firmor, personbolag och jordbruksföretagare i syfte att gynna sysselsättning och investeringar.

12. Riksdagen förutsätter att fri avskrivningsrätt för investeringar genomförs för att få fart på investeringarna. Denna skattereform periodiserar skatteintäkterna på ett nytt sätt. På motsvarande sätt som det finns överföringsutgifter skulle man kunna se på detta som en överföringsinkomst för staten.

13. Riksdagen förutsätter att folkkapitalismen ges ny fart genom skattefrihet för små vinstutdelningar och att den förtvinnade börsen piggas upp genom att First North-listan skattemässigt börjar behandlas på samma sätt som icke-börsnoterade företag.

14. Riksdagen förutsätter att progressionen i beskattningen av höginkomsttagarnas förvärvsinkomster skärps gradvis. På detta sätt tas skatt bättre ut efter betalningsförmåga.

15. Riksdagen förutsätter att man hindrar att skatteparadis utanför EU och EES utnyttjas genom ränteavdragsrätten för koncerninterna lån.

16. Riksdagen förutsätter för det fall att nedskärningarna i barnbidragen inte kan undvikas på något annat sätt att man hellre skärper tobaksskatten än skär i barnbidragen.

17. Riksdagen förutsätter att anpassningarna mer riktas in på utgiftsbesparingar så att skattetrycket behöver ökas så lite som möjligt.

Verksamhetsförutsättningarna för sysselsättande företag måste förbättras i hela landet.

18. Riksdagen förutsätter att de allmänna förutsättningarna för företagsverksamhet förbättras och att företagens administrativa börda lättas upp genom mindre byråkrati och förenklingar när det gäller att starta företag. De indirekta arbetskraftskostnaderna måste lindras på viss tid genom förhandlingar med hjälp av finansiering från EMU-buffertar. Omedelbara åtgärder måste vidtas för att lindra tillståndsbyråkratin och företagens administrativa börda.

19. Riksdagen förutsätter att tröskeln för att anställa den första utomstående arbetstagaren sänks.

20. Riksdagen förutsätter att farledsavgifterna slopas.

21. Riksdagen förutsätter att staten snabbt och med tillräckligt omfattande åtgärder kompenserar för marknadsbristerna i utbudet på både finansiering i form av eget kapital och lånefinansiering.

22. Riksdagen förutsätter att de stora skillnaderna i förutsättningar för företagsverksamhet i de olika delarna av landet minskas genom att man med nationella medel ser till att de regionala företagsstöden räcker till.

23. Riksdagen förutsätter att regeringen utarbetar en trovärdig industripolitisk strategi och ett program för främjande av företagsamhet.

24. Riksdagen förutsätter att det krävs färre investeringsfördröjande tillstånd.

Samhället ska främja förutsättningarna för nya jobb.

25. Riksdagen förutsätter att det blir möjligt att använda uppsägningsersättning direkt till kapitalisering av nya företag.

26. Riksdagen förutsätter att det blir möjligt att för viss tid betala inkomstrelaterad dagpenning till en arbetslös person som blir företagare.

27. Riksdagen förutsätter att de regler som begränsar användningen av starpenge för företagare blir lindrigare.

28. Riksdagen förutsätter att arbets- och näringsbyråerna kan tillgodose kundernas, dvs. de arbetslösas och arbetsgivarnas, behov. Det som särskilt bör beaktas är möjligheterna för särskilt svårssysselsatta arbetslösa att få personlig rådgivning och handledning.

29. Riksdagen förutsätter att varje medborgare garanteras elektroniska bankkoder.

30. Riksdagen förutsätter att läroavtalsutbildningen reformas och blir ett utbildningsavtal.

31. Riksdagen förutsätter att reglerna för Sanssi-kortet görs klarare så att ungdomar inte går miste om möjligheter på grund av att de är aktiva på eget initiativ.

32. Riksdagen förutsätter att åtgärderna till stöd för unga intensifieras för att ungdomsgarantin ska förverkligas.

33. Riksdagen förutsätter att man inför framtidsuppbud som gäller hela åldersklasser.

34. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar omedelbara åtgärder för att få långtidsarbetslösheten att sluta öka.

35. Riksdagen förutsätter att familjerna inte drabbas av nedskärningar.

36. Riksdagen förutsätter att basvåghållningen inte drabbas av nedskärningar, utan att man sörjer för att transportnätet medger de planerade omfattande industriinvesteringarna i Finland.

37. Riksdagen förutsätter att regeringen letar efter sådana nedskärningar som inte drabbar människors vardag.

Helsingfors den 10 juni 2014

Timo Kalli /cent
Mika Lintilä /cent

Markku Rossi /cent
Esko Kiviranta /cent

RESERVATION 3

Motivering

Finlands och Europas problem beror inte på välfärdsstaten. Tvärtom är krisen värst i länder med en svag offentlig sektor.

Den finländska elektronikindustrin kommer inte att återfå sin topposition, och industrin börjar inte investera för att vi demonterar välfärden. De finländska företagen är konkurrenskraftiga endast när de börjar erbjuda produkter och tjänster som har en efterfrågan. Det behövs alltså bra produkter och köpare. Nu saknas båda, vi har gått tillbaka till tiden före elektronikindustrins uppgång och konsumentefterfrågan i Europa är fortfarande svag.

Det är alltså företagets ledningar som har misslyckats, inte den offentliga sektorn. Vi har en ytterst kompetent arbetskraft och lönerna är låga i jämförelse med våra konkurrentländer. Företagsbeskattningen är låg, och beskattningen överlag mycket lägre än i till exempel Sverige, som vi konkurrerar med. Inte heller utsätts företagen för onödigt byråkrati i någon större utsträckning.

På kort sikt är det bara offentliga investeringar som kan hjälpa upp situationen. De måste göras nu när det är förmånligt att bygga och byggbranschen lider av arbetslöshet! Vi måste reparera vårt sönderfallande väg- och bannät och bygga nya leder där det behövs.

Det är i dag också förmånligt att bygga hyresbostäder där det råder brist på sådana.

Ute i kommunerna behövs det fler händer inom äldreomsorgen, i skolorna och på hälsostationerna. De nya nedskärningar som aviseras i redogörelsen måste återkallas. Nedskärningen av index och barnbidrag försvagar köpkraften och förvärrar därigenom sysselsättningsläget. Till råga på allt förvärrar nedskärningen av arbetspensionerna också kommunernas och statens underskott och gör det därmed svårare för den offentliga sektorn att höja sysselsättningen. Nedskärningen av barnbidrag och index är socialt orättvis.

Vi måste ändra på statens ägarpolitik. Det är inte förnuftigt att amortera lågräntelån genom att sälja ut högavkastande egendom. I de fall där statlig egendom säljs ut är det skäl att lägga försäljningsinkomsterna på behövliga investeringar. Vi måste se till att de viktigaste industriföretagen håller kvar sin produktion och sitt huvudkontor i Finland.

Användningen av trä måste utökas på bred front. Denna förnybara naturresurs måste utnyttjas smartare och i större utsträckning än hittills. Massa, papper och energi behövs också framgent och produkter med hög förädlingsgrad har enorma möjligheter.

På lång sikt måste vi hitta nya exportprodukter som ger god försäljningsmarginal. Tillväxten är redan nu störst inom IKT och under närmaste åren kan branschen växa rejält om vi sköter forskningen och produktutvecklingen bra.

De åtstramande åtgärderna i planen för de offentliga finanserna 2015—2018 kommer enligt sakkunniga att påverka såväl sysselsättningen som den offentliga sektorns finansiella ställning negativt. Vill vi höja sysselsättningen och bromsa upp skuldsättningen måste vi tillfälligt öka investeringarna i grundläggande infrastruktur och avstå från att försvaga barnbidraget och den sociala tryggheten över lag. Nu krävs investeringar i framtiden, dvs. i utbildning och forskning samt i data-, väg- och bannät. Vi kan inte förvänta oss att den internationella efterfrågan ska säkerställa en tillräcklig tillväxt.

För att påskynda övergången till högskolestudier reformeras enligt redogörelsen systemet för antagning av studerande samtidigt som antalet nybörjarplatser vid högskoleutbildning ökas för viss tid 2014—2016. För att lyckas hantera det stora antalet sökande har totalt 103,5 miljoner euro anvisats för i år och resten av ramperioden, och 20 miljoner euro för tiden efter ramperioden. Målet är att för viss tid öka antalet nybörjarplatser vid högskolorna med sammanlagt cirka 3 000 åren 2014—2016. Kulturutskottet ser det

som viktigt att de extra nybörjarplatserna riktas till branscher i verkligt behov av arbetskraft och till branscher som är viktiga för den framtida tillväxtpotentialen. Vänstern omfattar denna strävan. Vidare menar kulturutskottet att det är rätt att förkorta utexamineringsperioderna genom att sporra universitet och yrkeshögskolor till att ordna studiemöjligheter året om och att öka finansieringen till högskolorna till den del det gäller studerande som avlägger över 55 studiepoäng per år.

I rambeslutet ingår en minskning med 100 miljoner euro under momentet för bastrafikledshållningen år 2015, och under 2016-2018 görs årliga nedskärningar med de 100 miljoner för utvecklingsprojekt som enligt den trafikpolitiska redogörelsen skulle ha överförts till bastrafikledshållningen. Rambeslutets inverkan lindras visserligen temporärt genom att anslagen för engångsinvesteringar i basväghållning höjs med 20 miljoner euro 2014 och 30 miljoner euro 2015.

Det sekundära vägnätet försvagas med nuvarande anslag. Enligt kommunikationsutskottet blir vägbeläggningen i allt sämre skick överallt utom på det centrala vägnätet och antalet landsvägs- och järnvägsbroar i dåligt skick uppskattas öka från 800 till cirka 915 redan innan nedskärningarna enligt ramredogörelsen genomförs. Konsekvenserna blir menföres- och vikt-begränsningar.

Enligt kommunikationsutskottet varierar kostnadskalkylerna för det eftersatta trafikledsunderhållet mellan ett belopp på 2 miljarder euro och så mycket som 2,5 miljarder euro. Expertmyndighetens kalkyl visar 2,3 miljarder euro. Beloppet ökar i allt snabbare takt när mera omfattande trafikledsstrukturer som broar får förfalla tillräckligt länge utan behövliga underhållsreparationer.

När det gäller järnvägsnätet kräver banor och bangårdar, järnvägsbroar i behov av reparation och föråldrade el- och säkerhetsanordningar de största insatserna.

Utöver Finlands egna åtgärder är det viktigt att de central unionsländer som inte har några oöverkomliga skuldproblem kan komma över-

ens om att höja efterfrågan tillräckligt mycket genom bl.a. offentliga investeringar. Så gjordes ju åren 2009 och 2010. Tyskland med sin stora ekonomi har givetvis en nyckelroll och det finns skäl att förvänta sig en satsning på 50 miljarder euro från tyskt håll.

Också Europeiska centralbanken måste stöda den ekonomiska tillväxten i Europa.

Vi ser det inte som motiverat att skära ned på finansieringen av studerandehälsövården. För Studenternas hälsovårdsstiftelse innebär det slopade understödet från undervisnings- och kulturministeriet ett bortfall på tio procent.

Det är fel att slopa målen för reformen av läkemedelsersättningarna.

Beslutet i ramförhandlingarna våren 2014 i fråga om systemet för läkemedelsersättningar betyder i klartext att regeringen överger de viktigaste strategierna som finns inskrivna i regeringsprogrammet för att reformera läkemedelsersättningarna. Enligt regeringsprogrammet skulle "systemet med läkemedelsersättning ändras så att särskilt personer som använder många läkemedel drar nytta av ersättningarna. I samband med detta säkerställs att inte kostnaderna utgör ett hinder för låginkomsttagare att få nödvändig läkemedelsbehandling."

Rambeslutet spolierar det nya förslaget om en reform av läkemedelsersättningarna. I regeringsförhandlingarna kom vi överens om att ersättningarna ska ses över. Meningen var att de som ofta är sjuka och de som har låga inkomster ska få bättre villkor, medan de som bara då och då är sjuka får lite sämre förmåner. Efter en lång armbrytning lyckades regeringen enas om att sänka avgiftstaket och höja den lägsta ersättningsgruppen från 35 till 45 procent. Reformen hade kunnat finansieras genom att det hade införts en årlig självrisk på 40 euro för alla som fyllt 18 år.

Men vad gör regeringen? Den höjde självrisken till 50 euro och sänkte nästan inte alls avgiftstaket. Inte heller ersättningsprocenten höjdes som planerat. Så i stället för att ge människor med många sjukdomar och personer med låga inkomster bättre förmåner gjorde regeringen tvärtom.

Detta kan vänstern självfallet inte godta.

Rambeslutet spräcker regeringsprogrammet i fråga om att stabilisera antalet poliser på nuvarande nivå. Efter reformerna finns det inte längre organisatoriska eller andra sparobjekt som är så betydande att sparbetingen i planen för de offentliga finanserna kunde täckas utan konsekvenser för polisarbetet eller polisens personal. Antalet poliser minskar, vilket äventyrar säkerheten i vardagen. Också gränsbevakningsväsendets resurser minskar, vilket under kommande år kan leda till sämre flöde i gränstrafiken.

Tullen måste tillförsäkras tillräckliga resurser för att övervaka resandeförseeln.

Regeringens stora strukturreformer, dvs. kommunreformen, det strukturpolitiska programmet och social- och hälsovårdsreformen, har framskridit långsamt eller rentav stannat upp helt. När regeringsprogrammet gjordes upp hade regeringen likväl ytterst ambitiösa mål. Om regeringen snabbt hade vidtagit åtgärder för att nå målen kunde det ha ökat förutsättningarna för att hjälpa ekonomin över detta stadium av långsam tillväxt genom att upprätthålla den inhemska efterfrågan och genomföra offentliga investeringar.

Vi måste begränsa utländska bolags möjligheter att undgå beskattning genom till exempel lån från moderbolaget till ett dotterbolag i Finland. Detta förfarande tillämpas bland annat av internationellt ägda serviceföretag i social- och hälsovårdsbranschen.

Att slopa arvsskatten och nöja sig med att beskatta försäljningsvinsten skulle innebära att inte ens stora arv i form av företag skulle leda till skatt. Vid vanliga arv är det däremot ofta fråga om en bostad eller ett sommarställe som arvtagarna tvingas sälja, varvid beskattningen av överlåtelsevinsten blir strängare än arvsskatten. Att avkastningen väntas bli oförändrad även om arvsskatten slopas visar klart att tyngdpunkten för beskattningen i ökande grad läggs över på den stora allmänheten. Däremot kan beskattningen av de högsta inkomsterna höjas och en förmögenhetsskatt införas.

Förslag

Jag föreslår

att riksdagen godkänner följande ställningstagande med anledning av redogörelsen:

1. Riksdagen förutsätter att nedskärningen av indexen enligt folkpensionslagen och arbetspensionslagen slopas.

2. Riksdagen förutsätter att inbesparingarna i barnbidraget slopas.

3. Riksdagen förutsätter att inbesparingarna i det inkomstrelaterade arbetslöshetsskyddet slopas.

4. Riksdagen förutsätter att systemet med läkemedelsersättningar utvecklas på det sätt som avtalades i regeringsprogrammet.

5. Riksdagen förutsätter att inbesparingen på 100 miljoner euro i finansieringen av trafikleder slopas och att sammanlagt 200 miljoner euro anvisas för underhåll av och investeringar i trafikleder åren 2015 och 2016.

6. Riksdagen förutsätter att staten inte ska avstå från ägande i bolag där den är en betydande ägare.

7. Riksdagen förutsätter att finansieringen av studerandehälsovård säkerställas genom att ett hyresstöd på 5,9 miljoner euro anvisas för Studenternas hälsovårdsstiftelse och studentbostadsstiftelserna.

8. Riksdagen förutsätter att antalet poliser inte reduceras och att man i fråga om Tullens personalvolym tar hänsyn bland annat till behovet av att ännu effektivare övervaka alkoholimporten från Estland.

9. Riksdagen konstaterar att beredningen av regeringens stora strukturella re-

former har gått långsamt, i den mån de inte helt har stannat upp. Riksdagen förutsätter att reformerna verkställs raskt.

10. Riksdagen förutsätter att regeringen inom kort förhandlar med de övriga unionsländerna om samfälliga åtgärder för att främja ekonomisk tillväxt.

11. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att utländska bolags dotterbolag i Finland tvingas betala vedertagna skatter genom att eliminera möjligheterna att på konstgjord väg sänka skatten.

Helsingfors den 10 juni 2014

Kari Uotila /vänst